

20 กันยายน

วันอนุรักษ์และพัฒนา
แม่น้ำ คู คลอง แห่งชาติ

สกุ๊ปพิเศษ

วันอนุรักษ์และพัฒนา
แม่น้ำ คู คลอง แห่งชาติ

เกาะกระแส

Bitcoin (บิตคอยน์)
สกุลเงินดิจิทัลต่อแลกเปลี่ยนโลก

ตระเวนเที่ยว

พาเจ็ทเที่ยว

องค์การสหประชาชาติ ได้กำหนดให้
ปีพุทธศักราช 2528 เป็นปีเยาวชนสากล
สำหรับประเทศไทย คณะรัฐมนตรีได้กำหนดให้
วันที่ 20 กันยายน ของทุกปี
เป็น **วันเยาวชนแห่งชาติ**

สวัสดีเพื่อนครู และผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาทุกท่านครับ ก้าวเข้าสู่เดือนกันยายน เดือนสุดท้ายของปีงบประมาณ ท่านสมาชิกที่เป็นข้าราชการทุกท่านก็คงกำลังอยู่ในช่วงสรุปงานของปีงบประมาณเดิม และเตรียมเริ่มต้นโครงการต่างๆของปีงบประมาณใหม่ที่จะมาถึงในเดือนตุลาคมนี้กันแล้วนะครับ และเดือนกันยายนนี้เป็นเดือนสุดท้ายของปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีท่านสมาชิกหลายท่านที่จะสิ้นสุดจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ ในนามของวารสารวิทยากรขอแสดงความชื่นชมทุกท่านที่ได้เสียสละและอุทิศตนเพื่อศิษย์ และการศึกษาของชาติมาโดยตลอด ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลก ดลบันดาลให้ท่านและครอบครัวประสบแต่ความสุข ความเจริญ ด้วยจตุรพิธพรชัยและสัมฤทธิ์ผลในสิ่งอันพึงปรารถนาทุกประการครับ

วันที่ 20 กันยายน ของทุกปี นอกจากเป็นวันเยาวชนแห่งชาติแล้ว โดยให้ความสำคัญกับเยาวชน ในฐานะที่เป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ ตามคำขวัญที่ว่า “ร่วมแรงแข่งขัน ช่วยกันพัฒนา ใฝ่หาสันติ” และวันนี้ ยังเป็นวันอนุรักษ์และพัฒนาแม่น้ำ คู คลอง แห่งชาติ โดยปัจจุบันประเทศไทยเราได้ให้ความสำคัญและตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับแม่น้ำ คู คลอง ที่เน่าเสียและก่อเกิดมลภาวะเป็นพิษ จึงก่อเกิดวันขึ้นขึ้นเพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนให้สังคมไทยตระหนักถึงคุณค่า ความสำคัญของแม่น้ำลำคลองทุกสาย และร่วมกันอนุรักษ์ พัฒนา ฟื้นฟู แม่น้ำลำคลองให้มีสภาพและมีระบบนิเวศที่สะอาด สวยงามเหมือนดังเช่นอดีต วารสารวิทยากรจึงขอเสนอเรื่องของวันสำคัญนี้ไว้ในสัปดาห์พิเศษฉบับนี้ครับ

หากท่านใดมีข้อเสนอแนะติชมเกี่ยวกับวารสารวิทยากร หรือหากเป็นประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของคุรุสภา ก็สามารถแลกเปลี่ยนซักถามเข้ามาได้ครับ เพราะเป็นหน้าที่หลักของวิทยากรที่จะอยู่เคียงข้างครู และผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาทุกท่านครับ

(ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์)
บรรณาธิการ

ขอเชิญร่วมส่ง

บทความ | เรื่องสั้น | บทกวี

เกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

เพื่อเผยแพร่ในวารสารวิทยากร โดยสามารถส่งผลงาน ได้ดังนี้

1. e-mail : withayajarn@gmail.com
2. ไปรษณีย์ : กองบรรณาธิการวารสารวิทยากร สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
128/1 ถนนนครราชสีมา แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
3. โทร. / โทรสาร : 0 2282 1308

ผลงานที่ส่งมานั้น ต้องมีได้ลอกเลียน ดัด แปลงงานของผู้อื่น
ผลงานที่ได้รับคัดเลือกเผยแพร่ จะได้รับค่าตอบแทนตามที่กองบรรณาธิการกำหนด

01 บทบรรณาธิการ

04 สก๊อปพิเศษ

วันอนุรักษ์และพัฒนาแม่น้ำ คู คลอง แห่งชาติ

12 โรงเรียนดี โครงการเด่น

การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยกระบวนการ PLC - AT TKW MODEL” โรงเรียนไตรคามวิทยา

16 Hot Issue

เต้นสนั่นโลก! เด็กบุรีรัมย์คว้าแชมป์โลกเต้นฮิปฮอป World Hip Hop Dance Championship 2018

22 เกาะกระแส

Bitcoin (บิตคอยน์) สกุลเงินดิจิทัลเปลี่ยนโลก(?)

25 พุทธศาสนา

วาทะพระบรมครู เรื่อง คุณให้สัจสำเร็จบรรพชิตไม่สำเร็จ ตอนที่ 3

28 ประโยคสัญลักษณ์

ประโยคสัญลักษณ์ที่ 96 อาณานิคมใหม่

16

32 บริหารการศึกษา

การใช้นวัตกรรมแบบฝึกการเขียนกลอนแปด ด้วยตนเอง

36 วิชาการอ่านง่าย

บุญเข้าพรรษา วิถีคนลุ่มน้ำ

40 ครูเล่าเรื่อง

ตะกอนชีวิต ตอนที่ 1

44 ยุทธศาสตร์ศึกษา

การวิจัยทางการบริหารการศึกษา ตอนที่ 2

49 วิจัยน่ารู้

59 หนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม

65 ประสบการณ์

บันทึกถึงดวงดาว 96

69 บทความพิเศษ

การพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ

04

72 เรื่องสั้น

แสงสุดท้าย บนทางสายเปลี่ยว

77 ฅ สยาม

“จะป้องกันขอบเขตที่รักษาประชาชนแลมนตรี” ตอนที่ 1

83 นวนิยายอิงธรรมชาติ

รักที่หลุดพ้น ตอนที่ 3 พาเพลินคีรีวง

86 IT Hero

10 วิธีใช้ Social Media ให้ปลอดภัยและป้องกันอันตราย

89 ธรรมเนียมกีฬา

7 ทาบริหาร ห้างไกลโรคออฟฟิต ซินโดรม

93 พืชการออม

ออมอย่างไรให้เงินงอกเงย RMF ภาค 10

95 มุมสุขภาพ

เลี้ยงลูกอย่างไรไม่ให้ติดเกม

99 วิชาการบันเทิง

การศึกษา คืออะไรกันแน่

102 ตระเวนเที่ยว

พาเจ้เที่ยวจีน

109 ย่ำสามกรอบ

ขอคารวะ แต่.....กัลยาณี

ที่ปรึกษา :

คณะกรรมการครูสภา
ดร.บุรพาทิศ พลอยสุวรรณ
ดร.ทินสิริ ศิริโพธิ์
นายไพบูลย์ เสี่ยงก้อง
นางสาวจุไรรัตน์ แสงบุญนำ
นายธีรภูมิ ทองโอบุญ
นายดำรง พลโภชน์
นายยุทธชัย อุดมา

ผู้ทรงคุณวุฒิ/นักวิชาการประจำ :

ศ.กิตติคุณสมุณ อมรวิวัฒน์
รศ.ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่
รศ.ดร.सनานจิตร สุคนธ์ทรัพย์
รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง
รศ.ดร.พรพิพัฒน์ เพิ่มผล
รศ.ดร.กล้า ทองขาว
รศ.ดร.สุขุม เฉลยทรัพย์
รศ.ดร.มนสิข สิริสมบุญ
ดร.ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์
ดร.ปฐมพงศ์ ศุภเลิศ
ดร.จักรพรรดิ วัฒนา
ดร.พลศักดิ์ โพธิ์ศรีทอง

บรรณาธิการ : ดร.สมศักดิ์ ดาประสิทธิ์

หัวหน้ากองบรรณาธิการ :

นางราณี จีนสุทธิ

รองหัวหน้ากองบรรณาธิการ :

นายจันทร์ยงยุทธ บุญทอง

ประจำกองบรรณาธิการ :

นางภัทราวรรณ ประกอบใน
นางจิรภา ทองขาว
นางสาววินิตา รังสิวารักษ์
นางสาวธัญรัตน์ ศิริเมษา
นางสาววรวรรณ พรพิพัฒน์
นายวัชรพล เหมือนจา
นายทรงชัย ชื่นล้วน

ประสานงานฝ่ายผลิต :

นางภัทราวรรณ ประกอบใน
นางจิรภา ทองขาว

ศิลปกรรม/รูปเล่ม/จัดพิมพ์ :

บริษัท ออนป้า จำกัด

111/1 อาคารนวมสร ถนนพระรามที่ 3
แขวงบางคอแหลม เขตบางคอแหลม
กรุงเทพมหานคร 10120
โทร. 0 2689 1056
โทรสาร 0 2689 1081
www.onpa.co.th

วารสารวิทยาจารย์

กองบรรณาธิการ/ฝ่ายสมาชิก โทร./โทรสาร 0 2282 1308
ที่อยู่ 128/1 ถนนนครราชสีมา แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
e-mail : withayajarn@gmail.com
www.withayajarnksp.com

สภูปพิเศษ

กองบรรณาธิการ

วันอนุรักษ์และพัฒนา แม่น้ำ คู คลอง แห่งชาติ

หากคุณครูอาจารย์ที่เป็นสมาชิก “วิทยากรย์” ลองชวนลูกศิษย์ของท่านสนทนาในประเด็นว่า “ครั้งหนึ่งชาวต่างชาติเคยให้สมญานามกรุงเทพฯ ว่าเป็น **เวนิสแห่งตะวันออก**” เนื่องจากมีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านกลางเมือง ทั้งยังมีลำน้ำคูคลองแตกแขนงจำนวนมากที่เชื่อมถึงกันทั้งหมด นำมาซึ่งการสัญจรทางน้ำที่เป็นเส้นทางคมนาคมหลัก และมีทัศนียภาพที่งดงาม ท่านอาจจะพบว่าเด็กในปัจจุบันอาจจะไม่สามารถจินตนาการถึงภาพนั้นได้ หรือจะเรียกให้ทันสมัยหน่อยก็คือ เด็กสมัยนี้คง “ไม่เก๊ก” เพราะในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นกรุงเทพฯ หรือเมืองอื่นๆ ในประเทศไทย การขยายตัวทางเศรษฐกิจ ความเจริญของเมือง และความก้าวหน้าของระบบการขนส่งทางบก ทำให้แม่น้ำลำคลองถูกลดทอนคุณค่าและความสำคัญในการเป็นเส้นทางคมนาคมลงไปอย่างมาก และการพัฒนาเมืองอย่างไร้การควบคุมก็เป็นปัจจัยหลักที่คุกคามสภาพของแม่น้ำลำคลองไม่ว่าจะเป็นลำธารตามธรรมชาติหรือ คลองที่มนุษย์ขุดขึ้น แม่น้ำลำคลองจำนวนมากถูกบุกรุกจนคับแคบตื้นเขิน กลายเป็นแหล่งน้ำเน่าเสียไปจนถึงแหล่งเพาะพันธุ์พาหะนำโรคติดต่อ เช่น ลูกร้าย ฝอยละย เป็นต้น

“

คลองแสนแสบ เป็นคลองสำคัญ ในประวัติศาสตร์ ที่สมควรได้รับการดูแล รักษาต่อไป”

”

แม้ว่าผู้คนในปัจจุบันจะใช้ประโยชน์จากแม่น้ำลำคลองเพื่อการอุปโภคบริโภค และการคมนาคมลดลง แต่สายธารเหล่านี้ยังคงมีคุณค่าต่อผู้คนในสังคมเกษตรกรรมที่ต้องพึ่งพาแหล่งน้ำตามธรรมชาติ แม้แต่ในสังคมเมืองเอง สายธารเหล่านี้ก็มีประโยชน์อย่างยิ่งในการระบายน้ำ และการบรรเทาปัญหาน้ำท่วมขังที่ถือเป็นปัญหาเรื้อรังของเมืองใหญ่หลายเมืองในประเทศไทย เรียกว่าหนึ่งในปัจจัยของปัญหาน้ำท่วมในเขตเมืองไม่ได้เกิดจากเทวดาฟ้าดินลงโทษอะไร แต่เกิดจากการที่คนในเมืองไม่ใส่ใจการดูแลรักษาแม่น้ำ คู คลอง แถมยังรื้อล้างทางระบายน้ำของเมืองตัวเองนี้ต่างหากที่เป็นสาเหตุสำคัญ

ย้อนกลับไปเมื่อ 24 ปีก่อน **คลองแสนแสบ** ลำคลองสายยาวที่สุดของกรุงเทพฯ มีต้นคลองอยู่ที่สะพานผ่านฟ้าลีลาศ ทอดยาวไปจนถึงจังหวัดฉะเชิงเทรา รวมความยาวกว่า 72 กิโลเมตร ในห้วงเวลานั้น คลองแสนแสบช่วงที่ไหลผ่านกรุงเทพฯ หลายช่วงเต็มไปด้วยวัชพืช มีน้ำเน่าเสีย ประชาชนไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ กลุ่มบุคคลที่มีใจรักในลำคลองสายประวัติศาสตร์ได้รวมตัวกัน

จัดตั้งคณะกรรมการโดยใช้ชื่อโครงการว่า “โครงการรวมใจภักดิ์
รักษ์คลองแสนแสบ” เมื่อปี พ.ศ. 2537 เพื่อหาแนวทาง
และลงมือฟื้นฟูแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสียในคลองแสนแสบ
อย่างจริงจัง โดยเฉพาะเมื่อวันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2537 ได้มี
การรวมพลังครั้งใหญ่เพื่อรณรงค์ทำความสะอาดคลองแสนแสบ
ตลอดสาย โดยทหาร ตำรวจ นักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์
ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และประชาชนทั่วไป ได้รวมใจกัน
พัฒนาคลองแสนแสบ เก็บขยะ กำจัดผักตบชวา พงอ้อ พงแขม
จนลำคลองสะอาดโล่งเตียน และเรือสามารถผ่านได้
ตลอดลำคลอง

กระทั่งวันที่ 20 กันยายน 2537 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จ
ประพาสทางเรือ เยี่ยมราษฎรสองฝั่งคลองแสนแสบ
จากสะพานผ่านฟ้าลีลาศ จนถึงประตูท่าไข่ จังหวัดฉะเชิงเทรา
ระยะทาง 72 กิโลเมตร โดยใช้เวลากว่า 5 - 6 ชั่วโมง
พร้อมมีพระราชดำรัสว่า “*คลองแสนแสบเป็นคลองสำคัญ
ในประวัติศาสตร์ ที่สมควรได้รับการดูแลรักษาต่อไป*”
ยังความปลาบปลื้มปิติแก่พสกนิกรตลอดเส้นทางเป็นอย่างยิ่ง

— “ —

ถึงแม้จะมีร้อยมือคนแก้ปัญหา
แต่ถ้ามีหนึ่งพันมือคนสร้างปัญหา
เราคงไม่สามารถแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม
...ได้อย่างยั่งยืน

— ” —

จากเหตุการณ์ประวัติศาสตร์นี้เอง ที่ได้นำไปสู่การประชุมสัมมนาผู้นำท้องถิ่น ริมคลองแสนแสบ ณ หอประชุมสถาบันราชภัฏจันทรเกษม เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2538 โดยมีนายบรรหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรีในขณะนั้นเป็นประธานในการประชุม ที่ประชุมได้มีมติกำหนดให้วันที่ 20 กันยายน ของทุกปีเป็น “วันอนุรักษ์และรักษาแม่น้ำ คู คลอง แห่งชาติ” จนกระทั่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณา เห็นควรให้มีการดำเนินการอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อมของแม่น้ำ คู คลอง ในทิศทางที่เหมาะสมและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงได้เสนอความเห็น ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้

1. วันที่ 20 กันยายน ของทุกปี เป็น “วันอนุรักษ์และพัฒนาแม่น้ำ คู คลอง แห่งชาติ”
2. ให้ ปี พ.ศ. 2544 - 2546 เป็น “ปีแห่งการอนุรักษ์และพัฒนาแม่น้ำ คู คลอง”
3. เห็นชอบกับนโยบายและแผนงานการอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อมแม่น้ำ คู คลอง และโครงการนำร่องในการอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อม แม่น้ำ คู คลอง
4. ให้มีการตั้งคณะกรรมการแห่งชาติเพื่อเป็นองค์กรหลักในการอนุรักษ์และพัฒนา สภาพแวดล้อม แม่น้ำ คู คลอง
5. ให้สำนักงบประมาณ สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานตามนโยบาย และแผนงานฯ และโครงการนำร่องฯ

และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2538 ประกาศให้ วันที่ 20 กันยายน เป็นวันอนุรักษ์และพัฒนาแม่น้ำ คู คลอง แห่งชาติ ตราบจนถึงปัจจุบัน เพื่อน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และเพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนให้สังคมไทยตระหนักถึงคุณค่า ความสำคัญของแม่น้ำลำคลองทุกสาย และร่วมกันพัฒนา ฟื้นฟู แม่น้ำลำคลอง ให้มีสภาพ และมีระบบนิเวศที่สะอาด สวยงามเหมือนดังเช่นอดีต

แม้ว่ารัฐบาลจะกำหนดให้วันที่ 20 กันยายน ของทุกปีเป็นวันอนุรักษ์และ พัฒนาแม่น้ำ คู คลอง แห่งชาติ มาแล้ว 23 ปี แต่จากข่าวที่ปรากฏให้เห็นอยู่เป็นประจำ ว่ามีการรื้อลำน้ำ สาธารณะ ปล่อยสารพิษและสารเคมีลงสู่แหล่งน้ำจนทำให้น้ำเน่าเสีย สัตว์น้ำลอยขึ้นมาตาย หรือ การทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลองจนไปกองสะสม อยู่ตามประตูน้ำ และกีดขวางทางเดินของน้ำจนไม่สามารถระบายน้ำได้ทัน ทำให้เห็นภาพ ที่ชัดเจนว่า ถึงแม้จะมีร้อยมือคนแก้ปัญหา แต่ถ้ามีหนึ่งพันมือคนสร้างปัญหา เราคงไม่สามารถแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะปัญหาแม่น้ำลำคลองตื่นเงินและ เน่าเสียได้อย่างยั่งยืน ภาครัฐก็ยังคงจำเป็นต้องใช้งบประมาณ เครื่องจักร กำลังคน ในการแก้ไขปัญหที่เกิดกับแม่น้ำลำคลองอย่างไม่วันจบสิ้น

A photograph showing a boat on a river. In the foreground, the back of a person wearing a pink patterned shirt and a white headscarf is visible. The boat is moving along a river. In the background, there is a house on stilts with a satellite dish on the roof. The water is calm and reflects the surrounding environment.

ถึงเวลาแล้วหรือยังที่เราจะเริ่มแก้ปัญหาจากตัวของเราเองในฐานะแบบอย่างที่ดีของลูกศิษย์ ร่วมกันรณรงค์ไม่ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำไม่ว่าจะเป็นแม่น้ำ ลำคลอง หรือแม้แต่ตามถนนหนทางต่างๆ ที่ขยะจะไหลลงสู่ท่อระบายน้ำ และ หลุดเข้าไปสู่ม่าน้ำลำคลองสายต่างๆ การติดตั้งถังดักไขมันในครัวเรือนก่อนที่จะ ระบายน้ำจากครัวเรือนลงสู่ท่อระบายน้ำ หรือแหล่งน้ำต่างๆ ร่วมกัน ไม่ก่อสร้าง บ้านเรือนหรืออาคารรุกล้ำแนวลำน้ำ และการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ แม่น้ำลำคลองให้ขยายจากระดับบุคคล สู่ระดับครอบครัว ชุมชน และระดับสังคม ที่ใหญ่ขึ้นไปตามลำดับ

เพราะแม่น้ำลำคลองทุกสายไม่ได้เป็นของใครคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นของมนุษย์ทุกคนบนโลกและเป็นหน้าที่ที่เราจะต้องช่วยกัน สงวนรักษาคุณค่าของแม่น้ำลำคลองให้คงอยู่สืบไป

— “ —

เพราะแม่น้ำลำคลองทุกสายไม่ได้เป็นของใครคนใดคนหนึ่ง
แต่เป็นของมนุษยทุกคนบนโลก
และเป็นหน้าที่ที่เราจะต้องช่วยกัน
สงวนรักษาคุณค่าของแม่น้ำลำคลองให้คงอยู่สืบไป

— ” —

ข้อมูล :

<http://www.lib.ru.ac.th/journal/sep/sep20-WaterwayConserve.html>

http://www.pcd.go.th/info_serv/water_clearcanal_develop.htm

<http://news.ch7.com/detail/248774>

โรงเรียนดี โครงการเด่น

ดร.วิทยา ศรีชมภู

การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยกระบวนการ PLC - AT TKW MODEL”

โรงเรียนไตรคามวิทยา

สวัสดีครับ ท่านผู้อ่านที่รัก โรงเรียนดี โครงการเด่น ฉบับนี้ เสนอนวัตกรรม “การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยกระบวนการ PLC - AT TKW MODEL” ของโรงเรียนไตรคามวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เป็นโรงเรียนมัธยมขนาดเล็ก เปิดทำการสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 รับผิดชอบการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่บริการ ตำบลคงเค็ง ให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน โรงเรียนไตรคามวิทยาได้ตระหนักถึงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จัดการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพมาโดยตลอด หนึ่งจากผลการประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบสามจากสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ที่ผ่านมาพบว่า ในมาตรฐานด้านผู้เรียน ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน อยู่ในระดับต้องปรับปรุง นอกจากนี้ยังพบว่า ผลการทดสอบวัดความรู้ระดับชาติ (O - NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 อยู่ในระดับต่ำ และในสภาพปัจจุบันของโรงเรียนพบว่า จำนวนนักเรียนที่ติด 0 ร มส. มากขึ้น ค่าเฉลี่ยรายวิชาลดลง มีทักษะการคิดยังพัฒนาได้น้อย ต้องจัดหาวิธีการและรูปแบบที่เหมาะสมในการฝึกและจัดการเรียนรู้ นักเรียนบางส่วนไม่จบหลักสูตรในเวลาที่กำหนด ดังนั้นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น จบหลักสูตรในเวลาที่กำหนด จึงได้ดำเนินการจัดทำนวัตกรรมโรงเรียนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ ด้วยกระบวนการ PLC - AT TKW MODEL โดยมีกระบวนการดำเนินการดังนี้

A

Analysis to Quality
วิเคราะห์สู่คุณภาพ

T

Teaching Learning
กระบวนการจัดการเรียนการสอน

T

Test
ทดสอบ

K

Keeping
นิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแล

W

5W +H (Who What Where When Why + How)
ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร

การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามกระบวนการ PLC - AT TKW MODEL มีผลปรากฏดังนี้

- โรงเรียนมีข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อจัดเป็นข้อมูลสารสนเทศนักเรียน พัฒนาส่งเสริมผู้เรียนให้เหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียน และช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ
- ครูผู้สอนมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำมาจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัด เหมาะสมกับผู้เรียนและธรรมชาติของรายวิชา ใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน
- โรงเรียนมีแบบทดสอบที่ได้มาตรฐานตรงตามตัวชี้วัด และสามารถนำมาวัดผลประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- โรงเรียนมีการตรวจสอบทางการศึกษา โดยการมีการประกันคุณภาพภายในและการนิเทศติดตามประเมินผล
- โรงเรียนมีการรายงานผลการจัดการเรียนการสอน และนำผลการดำเนินงานมาพัฒนาปรับปรุงให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อม และพัฒนาศักยภาพผู้เรียนจนเกิดประสิทธิภาพประสิทธิผล คือ

- ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้สูงขึ้น ลดปัญหาการติด 0 ร ม ส. ส่งผลให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จบการศึกษาทันเวลากำหนด
- พัฒนาการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) สูงขึ้นเป็นอันดับ 1 ในสหวิทยาเขตหนองสองห้อง-ห้องพล

จุดเด่นหรือลักษณะพิเศษของผลงานนวัตกรรม

นวัตกรรมการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยกระบวนการ PLC - AT TKW MODEL เป็นนวัตกรรมที่ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ใช้เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนซึ่งผลงานนวัตกรรมเกิดจากการนำกระบวนการ PLC มาปฏิบัติในสถานศึกษา ทำให้เกิดการประชุมร่วมกันระหว่างครูผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้คิดหากระบวนการแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และการนำนวัตกรรมการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยกระบวนการ PLC - AT TKW MODEL เป็นการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่มอบหมายให้กลุ่มสาระการเรียนรู้นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ขั้นตอนการดำเนินงานทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จะดำเนินงานตามขั้นตอนเหมือนกันทั้ง 5 ขั้นตอน แต่จะแตกต่างกันที่กระบวนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องจัดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แน่นอนว่า กระบวนการ PLC เป็นเหมือนยาขมของแต่ละโรงเรียน แต่เมื่อศึกษากระบวนการทำงานฯ ของโรงเรียนไตรคามวิทยา แล้วนั้นต้องขอชื่นชมและปรบมือให้ครับ ..... //@-@\\ สวัสดีครับ ท่านผู้อ่านที่รัก

Hot Issue

กองบรรณาธิการ

เด่นสนั่นโลก!

เด็กบุรีรัมย์คว้าแชมป์โลกเต้นฮิปฮอป

World Hip Hop Dance Championship 2018

ในเดือนสิงหาคมที่ผ่านมา มีเรื่องราวดีๆ ของเยาวชนไทยที่ได้ไปสร้างชื่อเสียงไกลถึงต่างแดน ด้วยการโชว์ลีลาการเต้นฮิปฮอปในการแข่งขัน World Hip Hop Dance Championship 2018 จนโดดเด่นจนกรรมการ และสามารถคว้ารางวัลชนะเลิศเหรียญทองได้ นับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของประเทศไทยที่สามารถคว้ารางวัลชนะเลิศในการแข่งขันการเต้นฮิปฮอปมาครองได้เป็นผลสำเร็จ

และที่น่าทึ่งขึ้นไปอีกก็คือ เยาวชนไทยที่ไปคว้ารางวัลเด่นบนเวทีโลกในครั้งนี้ยังเรียนอยู่ในระดับชั้น ป.3 – ป.5 เท่านั้น เรื่องดีๆ แบบนี้ต้องขยาย!

การแข่งขัน World Hip Hop Dance Championship จัดการแข่งขันครั้งแรกในปี พ.ศ. 2545 ที่เมืองลอสแอนเจลิส ประเทศสหรัฐอเมริกา ถือเป็นการแข่งขันการเต้นฮิปฮอปที่ยิ่งใหญ่และสำคัญที่สุดของโลก โดยมีทีมเต้นฮิปฮอปจากกว่า 50 ประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยเข้าร่วมการแข่งขัน โดยในปีที่กำหนดจัดการแข่งขันระหว่างวันที่ 5 – 11 สิงหาคม ณ Grand Canyon University เมืองฟีนิกซ์ มลรัฐอริโซนา ประเทศสหรัฐอเมริกา แบ่งการแข่งขันออกเป็นประเภท Magacrew Adult Varsity และ Junior

WORLD HIP HOP DANCE CHAMPIONSHIP

บรรยาการการแข่งขัน ณ โรงละครอักษรา คิง เพาเวอร์ เพื่อคัดเลือกตัวแทนไปแข่งขัน ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา

WORLD HIP HOP DANCE CHAMPIONSHIP
 Arizona Grand Resort, Phoenix, AZ
 11-Aug-2018
 Division: Junior
 Round: Final

Head Judge: IAN LEVIA ZULU GREMLIN
 Performance Judges: 1. BENITO DEANE 2. APISSARA PHETRUENGRONG 3. GIRESA ZIMMER 4. VESZI RENATA
 Skill Judges: 1. JAY LOPEZ 2. LARYSA KOLESNYK 3. ARNOLD TABORDA 4. ANDREAS MAINTZ

Rank	Name - Country	Performance Scores				Total	Skill Scores				Total	Deductions	Total
1	AWESOME JUNIOR - THAILAND	0-75	3.45	3.25	0-09	3.35	0-20	3.60	3.48	0-70	3.54		6.89
2	NEXT JR. - JAPAN	3.15	3.17	0-29	0-06	3.16	0-20	3.66	3.62	0-70	3.64		6.80
3	FRESHH 2.0 - CANADA	3.22	0-70	0-26	2.81	3.01	0-19	3.61	3.54	0-62	3.58		6.59
4	ALPHAKIDS - ITALY	0-04	0-00	3.25	3.00	3.13	0-10	0-50	3.44	3.40	3.42		6.55
5	MONSOONI - JAPAN	2.99	2.79	0-15	0-45	2.89	0-09	3.47	3.51	0-60	3.49		6.38
6	LILPHUNK - USA	3.16	2.74	0-00	0-70	2.95	0-15	3.37	3.40	0-66	3.39		6.34
7	FUNSIZE - AUSTRALIA	0-04	0-60	3.00	2.76	2.68	0-07	3.25	3.42	0-50	3.34		6.22
8	BUBBLEGUM DANCE CREW - NEW ZEALAND	2.88	0-54	0-05	2.55	2.72	3.09	0-07	3.14	0-55	3.12		5.84

ในปีนี้อาสาสมัครชาวไทยในนามทีม AWESOME JUNIOR ที่ประกอบด้วย ด.ช.สุรกันต์ เกร็อยศ ชั้น ป.3 ด.ช.ณัฐชัย แจ่มแจ่ม ชั้น ป.4 ด.ช.ณัฐพล สุโทวา ชั้น ป.4 ด.ช.ภูดินทร์ ไพเราะ ชั้น ป.5 และ ด.ช.พัชรพงษ์ ถวิลบุญ ชั้น ป.5 จากโรงเรียนเทศบาลวิทยา อําเภอสัตก จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นตัวแทนประเทศไทยเข้าร่วมการแข่งขันในประเภท Junior อายุระหว่าง 7 – 12 ปี โดยต้องพบเจอกับคู่ต่อสู้จากกว่า 50 ประเทศ รวมถึงมหาอำนาจ และต้นตำหรับของการเต้นฮิปฮอปอย่างสหรัฐอเมริกาด้วย

แต่เด็กไทยก็ได้พิสูจน์ความสามารถในการเต้นฮิปฮอปว่าไม่น้อยหน้าชาติใดในโลก โดยทีม AWESOME JUNIOR สามารถคว้ารางวัลชนะเลิศเหรียญทองมาครองได้อย่างงดงาม ด้วยคะแนน 6.89 คะแนน ชนะอันดับสอง ทีม NEXT JR. ตัวแทนจากประเทศญี่ปุ่นที่ได้คะแนนไป 6.80 คะแนน และทีม FRESHH 2.0 ตัวแทนจากประเทศแคนาดาได้ 6.59 คะแนน ครองอันดับสาม

ที่น่ายักย่อง และประทับใจอย่างที่สุดก็คือ น้องๆ ทีม AWESOME JUNIOR ได้ชูพระฉายาลักษณ์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร และ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 ไว้เหนือศีรษะขณะขึ้นไปรับรางวัลบนเวทีอีกด้วย นับเป็นอีกหนึ่งในเหตุการณ์ดีๆ ที่เกิดขึ้นในเดือนมหามงคลของพี่น้องชาวไทยทุกหมู่เหล่า

จริงๆ แล้ว ทีม AWESOME JUNIOR ไม่ใช่กลุ่มนักเต้นหน้าใหม่แต่อย่างใด แต่ว่าเป็นทีมนักเต้นเยาวชนที่แสดงฝีมือในเวทีระดับประเทศมาแล้วอย่างโชกโชน ทั้งการแข่งขันเต้นในโครงการทูปีนัมเบอร์วัน โดยได้รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 1 และเคยโชว์การเต้นแสดงความสามารถในรายการโทรทัศน์ Super 10 ซึ่งเป็นการเดินออกกรายการโทรทัศน์เพื่อขอรับเงินสนับสนุนไปแข่งขัน World Hip Hop Dance Championship ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา จนเป็นที่ประทับใจทั้งกรรมการและผู้ชมทั่วประเทศ ซึ่งผู้อำนวยการโรงเรียนทศพรวิทยาให้สัมภาษณ์กับสื่อมวลชนว่า การไปแข่งขันที่สหรัฐอเมริกาในครั้งนี้มีจุดประสงค์ที่ต้องการให้เยาวชนไปหาประสบการณ์ ซึ่งผลการแข่งขันชนะเลิศเหรียญทองถือว่าเป็นสิ่งที่เกินความคาดหมายและทางโรงเรียนได้มอบทุนการศึกษาให้กับเด็กๆ ทีม AWESOME JUNIOR จำนวน 50,000 บาท เพื่อสนับสนุนการศึกษาในปีต่อไป

การคว่ำชัยชนะของทีม AWESOME JUNIOR ในการแข่งขัน World Hip Hop Dance Championship 2018 ในครั้งนี้ น่าจะเป็นเรื่องราวที่สร้างแรงบันดาลใจให้กับเยาวชนไทยอีกจำนวนไม่น้อย ว่าการกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง และความมุ่งมั่นตั้งใจทำในสิ่งที่ตนเองรัก ย่อมนำมาสู่ความสำเร็จในทุกๆ เรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็ก หรือ เรื่องใหญ่

เพราะการทำทุกสิ่งด้วย “หัวใจ” เป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่เสมอ

Bitcoin (บิตคอยน์)

สกุลเงินดิจิทัลเปลี่ยนโลก (?)

ตลอดช่วงปี 2561 คำว่า “บิตคอยน์” ถูกนำเสนอผ่านสื่อต่างๆ อยู่บ่อยครั้ง ทั้งในมิติของการเป็นสกุลเงินดิจิทัลที่นำลงทุน ความเสี่ยงในการลงทุนกับสกุลเงินดิจิทัลที่ไม่มีรัฐชาติใดควบคุม “เหมือง” บิตคอยน์ที่หลายคนยอมลงทุนหลายแสนบาทเพื่อ “ขุด” บิตคอยน์ และเรื่องอื่นๆ อีกมากมาย โดยเจ้าบิตคอยน์นี่เป็นสิ่งที่ทั้งน่าสนใจและชวนให้สับสน โดยเฉพาะคนที่ไม่ค่อยได้ติดตามข่าวสารเรื่องเทคโนโลยีและการเงิน อย่งไรก็ดี ณ วันนี้ 1 บิตคอยน์ ก็เป็นสกุลเงินดิจิทัลที่มีราคาสูงถึง 213,000 บาท ไปแล้ว!

วิทยากรย่นฉบับนี้ จะชวนท่านสมาชิกมาทำความรู้จักกับสกุลเงินดิจิทัลที่มีชื่อว่า “บิตคอยน์” ไปด้วยกัน

บิตคอยน์คืออะไร?

บิตคอยน์คือ สกุลเงินดิจิทัลชนิดหนึ่งที่เกิดจากกลไกซึ่งกำหนดโดยคอมพิวเตอร์ เพื่อมุ่งหวังจะให้เป็นที่ถกเถียงในการแลกเปลี่ยนเสมือนเงินตราทั่วไป เช่น เงินสกุลดอลลาร์หรือเงินบาท เดิมทีบิตคอยน์จะถูกจัดเก็บไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์พกพา และสามารถโอนให้กันได้ต่อมาได้เริ่มมีการนำมาใช้แลกเปลี่ยนกับสินค้าในลักษณะของการซื้อขายเช่นเดียวกับการใช้บัตรเครดิต ทั้งยังมีการนำมาแลกเปลี่ยนกับเงินสกุลต่างๆ โดยอัตราแลกเปลี่ยนนั้นถูกกำหนดกันเองภายในแวดวงผู้ใช้

คำว่า “บิตคอยน์” ปรากฏตัวขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2551 โดยผู้ให้กำเนิดที่มีนามแฝงว่า ซาโตชิ นากาโมโตะ (ซึ่งในตอนนั้นยังไม่มีผู้ใดรู้ตัวตนที่แท้จริงของซาโตชิ นากาโมโตะ) ต่อมา ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2552 เครือข่ายบิตคอยน์ถือกำเนิดขึ้นหลัง ซาโตชิ นากาโมโตะ เริ่มขุดบล็อกแรกของเซตที่เรียกว่า บล็อกกำเนิด ที่ให้รางวัลจำนวน 50 บิตคอยน์ จากนั้น ฮาล ฟินนีย์ (Hal Finney) โปรแกรมเมอร์ที่เป็นหนึ่งในผู้สนับสนุน ผู้นำไปใช้และผู้ร่วมพัฒนาบิตคอยน์คนแรกๆ เป็นผู้รับการซื้อขายบิตคอยน์ครั้งแรก ฟินนีย์ดาวน์โหลดซอฟต์แวร์บิตคอยน์ในวันแรกที่เปิดตัว และได้รับ 10 บิตคอยน์จากนากาโมโตะในการซื้อขายบิตคอยน์ครั้งแรกของโลก

อย่างไรก็ตาม ข้อแตกต่างที่สำคัญที่สุดระหว่างบิตคอยน์กับสกุลเงินทั่วไปก็คือ บิตคอยน์ไม่ถือเป็นเงินที่สามารถใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย ไม่มีคุณค่าในตัวเอง หากแต่เป็นเพียงการกำหนดมูลค่าในการแลกเปลี่ยนขึ้นมาในแวดวงผู้ใช้งานเท่านั้น และยังปราศจากการควบคุมของธนาคารกลาง หรือ ภาครัฐ ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้ให้กำเนิดบิตคอยน์ที่ต้องการสร้างสกุลเงินที่ปราศจากการควบคุมโดยรัฐ โดยหลักการทำงานของมันคือให้ทุกคนในระบบช่วยกันยืนยันความถูกต้องของข้อมูล โดยตรวจสอบทีละคนว่ามีข้อมูลตรงกันหรือไม่ และทุกคนจะรู้บัญชีของกันและกัน แต่ยังมีความเป็นส่วนตัวอยู่เพราะ บัญชีบิตคอยน์จะไม่ระบุเจ้าของบัญชี

สกุลเงินบิตคอยน์ 1 BTC สามารถแบ่งย่อยออกได้มากที่สุดถึง 8 หลัก หรือ 0.00000001 โดยหน่วยย่อยที่สุดนี้จะเรียกว่า Satoshi กลไกราคาของบิตคอยน์ขึ้นอยู่กับจำนวนที่คนมีอยู่ ราคาที่คนนั้นจะปล่อย หรือจะขาย ซึ่งก็เป็นตามหลักของกลไกตลาดทั่วไป ซึ่งผู้สร้างบิตคอยน์ได้กำหนดให้บิตคอยน์มีเพียงจำนวน 21 ล้านบิตคอยน์เท่านั้น ซึ่งในปัจจุบันยังมีไม่ครบ 21 ล้านบิตคอยน์ในระบบ

การได้มาซึ่งบิตคอยน์

ใช้เงินจริงๆ
ซื้อบิตคอยน์

ขายสินค้า
โดยให้ผู้ชำระ
จ่ายเงินให้เรา
เป็นบิตคอยน์

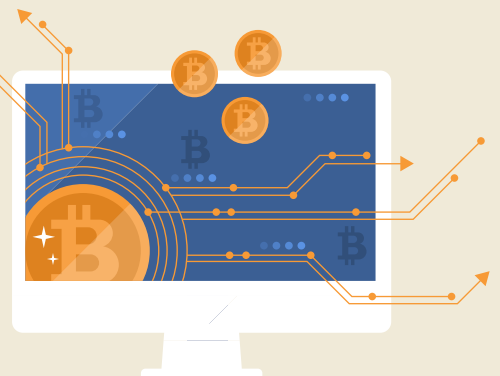
การเก็งกำไร

โดยการเก็บบิตคอยน์ที่ไม่ว่าจะได้มาจากการซื้อมาจากเงินจริงๆ หรือ การขุด แล้วนำกลับมาแลกเปลี่ยนกลับเป็นเงินจริงอีกครั้งในช่วงที่บิตคอยน์มีราคาสูงขึ้น ก็จะมีรายได้จากส่วนต่างเสมือนเป็นการเก็งกำไรค่าเงิน หรือทองคำ

การใช้คอมพิวเตอร์เฉพาะทางในการเปิดโปรแกรมค้ำเอาไว หรือ การ “ขุด” บิตคอยน์

โดยโปรแกรมจะค้นหาบิตคอยน์ที่อยู่ในระบบ เนื่องจากผู้ออกแบบระบบได้เทียบจำลองเสมือนบิตคอยน์เป็นทองคำที่มีมูลค่า เมื่อขุดขึ้นมาแล้วก็สามารถนำไปใช้จ่าย หรือแลกเปลี่ยนเป็นเงินจริงได้ แต่คอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการขุดบิตคอยน์ต้องเป็นคอมพิวเตอร์เฉพาะทางที่มีราคาค่อนข้างสูง

ข้อดีและข้อได้เปรียบของบิตคอยน์

ทุกการชำระเงินด้วยบิตคอยน์ จะไม่สามารถเรียกคืนได้

ในกรณีผู้ที่ทำร้านค้าออนไลน์ และเรียกเก็บเงินในสกุลบิตคอยน์จึงสามารถมั่นใจได้ 100% ว่าจะไม่ถูกเรียกเงินคืน เหมือนการใช้บัตรเครดิตในสกุลเงินปกติทั่วไป

การทำธุรกรรมโดยใช้สกุลเงินบิตคอยน์ มีขั้นตอนที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน

ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการขอเปิดบัญชีที่สามารถทำผ่านระบบออนไลน์ได้โดยไม่ต้องจัดเตรียมเอกสารใดเลย หรือแม้แต่การทำธุรกรรมต่างๆ ก็สามารถทำได้จากทั่วทุกมุมโลกอย่างสะดวกสบาย

ความเสี่ยงของบิตคอยน์

ผู้ใช้ หรือ ผู้ถือครองบิตคอยน์ทุกคนจะต้องตรวจสอบพฤติกรรมการถ่ายโอนค่าเงินบิตคอยน์ของตนเองอย่างละเอียดอ่อนและมีความเข้าใจทางด้านกฎหมาย เพราะอาจมีบางแง่มุมที่สามารถตีความได้ว่าเป็นการใช้เพื่อการฟอกเงินซึ่งนับเป็นเรื่องที่มีความผิดในทางกฎหมาย

เนื่องจากบิตคอยน์เป็นเพียงการกำหนดมูลค่าขึ้นมาเองโดยกลุ่มผู้ใช้ ไม่มีการอ้างอิงกับมาตรฐานทองคำ หรือสิ่งอื่นใดอันมีมูลค่าคงตัว และยังปราศจากการควบคุมของธนาคารกลางหรือภาครัฐ จึงทำให้มีความเป็นไปได้จะมีค่าผันผวน นี่เป็นสิ่งที่ต้องคำนึงสูงสุดหากต้องการลงทุน หรือ ถือครองบิตคอยน์ โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุด ก็มีความเป็นไปได้ที่วันหนึ่งบิตคอยน์จะไม่มีคุณค่าได้เลย หากตลาดมีเหตุต้องล้มลงด้วยเหตุผลใดๆ ก็ตาม

บิตคอยน์ จึงเป็นทั้งโอกาสทางธุรกิจของนักลงทุนไอที แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นความเสี่ยงต่อการกระทำผิดกฎหมาย โดยเฉพาะการฟอกเงิน ที่จะต้องศึกษากันอย่างละเอียดถี่ถ้วนต่อไป

ที่มา
<https://cryptothailand.com/Thread-Bitcoin-คืออะไร-มือใหม่อ่านตรงนี้ก่อน>
<https://moneyhub.in.th/article/bitcoin/>
<https://tech.mthai.com/tips-technic/72201.html>
<https://th.wikipedia.org/wiki/บิตคอยน์>

แต่คุณครู

ตอนที่ 53

วาทะของพระบรมครู เรื่อง

คฤหัสถ์สำเร็จบรรพชาไม่สำเร็จ

(ตอนที่ 3)

พระอรหันต์ทั้งหลาย ผู้ห่างไกลจากกิเลส อยู่ในที่ใด จะเป็นบ้านก็ตาม ที่ลุ่มหรือที่ดอนก็ตาม ที่นั้นย่อมเป็นสถานที่อันน่ารื่นรมย์

พระอรหันต์นั้น คือ ท่านผู้ได้บรรลุธรรมเป็นผู้ห่างไกลจากกิเลส ไม่มีโลภ โกรธ หลง เหลืออยู่ในจิตใจอีกเลย เป็นผู้สามารถกำจัดข้าศึก คือ กิเลสได้แล้ว หักกรรมแห่งสังสารวัฏ คือ การเวียนว่ายตายเกิดได้แล้ว เป็นผู้ควรรับปัจจัย 4 ที่ทายกถวายด้วยศรัทธา และไม่ทำบาปในที่ทั้งปวง

พบกันฉบับนี้ ขึ้นต้นหรืออารัมภบทด้วยพุทธภาษิต เรื่อง สถานที่อันน่ารื่นรมย์มาในธรรมบท ซึ่งแปลและเรียบเรียงโดยท่านอาจารย์วศิน อินทสระ เพื่อนำเข้าสู่ เรื่อง คฤหัสถ์สำเร็จบรรพชิตไม่สำเร็จ ซึ่งเป็นตอนที่ 3 ตอนสุดท้าย มีใจความดังต่อไปนี้

สุกมาณพได้ทูลถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า ข้าพระองค์ได้ยินเขาว่า พระพุทธองค์รู้จักทางไปพรหมโลก ข้อนี้จริงหรือ

พระพุทธองค์จึงตอบว่า จากนั้นไปถึงบ้านนพการคามไม่ไกลไม่ใช่หรือ ไม่ไกลพระพุทธเจ้าข้า ถ้ามีผู้ถามหนทางไปที่บ้านนพการคามกับบุรุษที่เกิดที่โตในบ้านนพการคาม บุรุษนั้น จะตอบได้ชักช้าหรือไม่ ชักช้าพระพุทธเจ้าข้า ข้อนี้ก็ฉันนั้นแหละมาณพ เพราะเรารู้จักพรหม รู้จักพรหมโลก รู้จักทางไปพรหมโลก รู้จักการปฏิบัติให้ไปเกิดในพรหมโลก ได้ดีเหมือนบุรุษนั้น

สุกมาณพได้ฟังดังนี้ จึงทูลขอให้ทรงแสดงทางไปพรหมโลก พระพุทธองค์ก็ทรงแสดงทางไปพรหมโลก พระพุทธองค์ก็ทรงแสดงให้ฟังโดยพิสดาร ซึ่งได้ใจความว่า ทางไปพรหมโลกนั้น ได้แก่ การเจริญพรหมวิหารธรรม 4 จนได้สำเร็จมาณพ ได้ฟังแล้วก็ทูลสรรเสริญพระธรรมเทศนา แล้วประกาศตัวเป็นอุบาสกแล้วก็ถวายบังคมลา

ในคราวนั้น ชาณุสโสณีพราหมณ์ได้นั่งรถเทียมม้าขาวออกจากกรุงสาวัตถีไป ได้เห็นสุกมาณพเดินสวนทางมาแต่ไกล จึงถามว่ามาจากไหน ตอบว่ามาจากสำนักขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ชาณุสโสณีพราหมณ์ถามว่าเธอเห็นจักรู้ในปัญญาไว้อย่างไร คือ ความเป็นผู้ฉลาดในพระปัญญาของพระพุทธองค์ สุกมาณพตอบว่า ข้าพเจ้าเป็นอะไร ข้าพเจ้าวิเศษอย่างไร จึงจักรู้ในปัญญาไว้อย่างไรของพระพุทธองค์ได้ ผู้รู้ปัญญาไว้อย่างไรของพระพุทธองค์ผู้นั้นต้องเป็นดังพระพุทธองค์เป็นแน่

ชาณุสโสณีพราหมณ์ จึงว่าท่านสุกมาณพสรรเสริญพระพุทธองค์มากเกินไปเสียแล้ว ข้าพเจ้าเป็นอะไร ข้าพเจ้าประเสริฐอย่างไร จึงจักรู้สรรเสริญพระพุทธองค์ได้ พระพุทธองค์เป็นผู้ที่โลกสรรเสริญ เป็นผู้ประเสริฐของเทพยดา และมนุษย์ทั้งหลายต่างหาก พวกพราหมณ์บัญญัติธรรม 5 อย่าง เหล่าใดไว้ในการทำบุญ ในการสำเร็จกุศล พระพุทธองค์กล่าวว่าธรรม 5 อย่างนั้นเป็นบิوارแห่งจิตต์ คือ เป็นบิوارแห่งจิตต์ที่ไม่มีเวร ไม่มีพยาบาท

เมื่อสุภมาณพกล่าวอย่างนี้ ชาณุสโสณิพราหมณ์ก็ลงจากรถ ห่มผ้าลดไหล่ลงข้างหนึ่ง แล้วประนมมือไปทางพระพุทธองค์ประทับอยู่ แล้วเปล่งวาจาขึ้นว่า เป็นลาภอันดีของพระเจ้าปเสนทิโกศลโดยแท้ ในการที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประทับอยู่ในแคว้นแคว้นของพระองค์

เป็นอันว่าจบเรื่องการได้วาทะกับสุภมาณพนี้ พระพุทธองค์ทรงใช้ปฏิภาณหลายประการ ดังที่ท่านผู้อ่านหรือท่านผู้ฟังได้อ่านได้ฟังมาแล้ว ส่วนข้อที่ทรงโต้ก็มี 5 ข้อด้วยกัน คือ ข้อแรกได้วาทะของพวกพราหมณ์ที่ว่า คฤหัสถ์เท่านั้น ได้สำเร็จกุศลซึ่งเป็นธรรมที่ควรรู้ บรรพชิตไม่สำเร็จข้อที่ 2 พวกพราหมณ์บัญญัติว่า การกระทำของชราวาสมีผลใหญ่ การกระทำของบรรพชิตมีผลน้อย ข้อที่ 3 พวกพราหมณ์บัญญัติว่า ในการทำบุญกุศลมีธรรมอยู่ 5 ประการเป็นของสำคัญ ข้อที่ 4 พวกพราหมณ์กล่าวว่า ไม่มีสมณพราหมณ์ ที่ได้ความรู้ความเห็นพิเศษไปกว่ามนุษย์ธรรมดา คือ ถว่าธรรมของมนุษย์ อันได้แก่ กุศลกรรมบท 10 ข้อที่ 5 ว่าด้วยทางไปพรหมโลก

ขอให้ท่านผู้อ่านหรือท่านผู้ฟัง ซึ่งยังไม่เข้าใจจนจางฟังจนเข้าใจ ก็จักได้ความเลื่อมใสในพระพุทธปฏิภาณหรือวาทะของพระพุทธองค์ยิ่งขึ้น ผู้ที่ยังไม่เลื่อมใสในพระพุทธองค์ก็จักต้องเลื่อมใส จงดูแต่สุภมาณพซึ่งนับถือพวกพราหมณ์เป็นตัวอย่างเถิด เพราะว่าวาทะของพราหมณ์ตามที่สุภมาณพยกขึ้นได้กับพระพุทธองค์นั้น ได้ทรงถูกพระพุทธองค์ทรงลบล้างเป็นข้อๆ ไป

จากฉบับนี้จากกันด้วยคำว่า สังสารวัฏ การหมุนไปแห่งสภาวะ คือ การเวียนว่ายตายเกิด ท่านเปรียบเหมือนการหมุนไปได้ของล้อรถ ธรรมดาหรือตุ้มของมันแน่นหนาอยู่ แต่เมื่อกำหรือตุ้มของมันถูกหักเสียแล้วก็ไม่อาจทรงตัวอยู่ได้

สังสารวัฏนี้ก็เหมือนกัน เมื่อยังมีกิเลสเป็นกรรมอยู่ก็ยังหมุนไป แต่เมื่อกรรมคือกิเลสถูกหักเสียแล้ว การหมุนไปสู่ภพน้อยภพใหญ่ก็สิ้นสุดหยุดลง

บุคคลผู้ไม่มีกิเลสคือ พระอรหันต์นี้ จะอยู่ที่ใด ที่นั้นก็กลายเป็นที่รื่นรมย์ เพราะใจของท่านรื่นรมย์ ตรงกันข้ามเมื่อใดใจมีความกังวล เมื่อนั้นบุคคลจะอยู่ที่ใดก็ไม่มีความสุข สถานที่ที่ดีสักเท่าไร อาหารจะประณีตสักเพียงไร เมื่อใจไม่มีความสุข มีแต่ความวิตกกังวลเสียแล้ว ที่นั้นก็เหมือนกับนรก

ความวิตกกังวลเป็นมารของความสุข บางครั้งบุคคลชอบสร้างเรื่องขึ้นมาให้ใจวิตกกังวล ชอบสมมติในสิ่งที่น่ากลัวล่วงหน้า เมื่อสมมติอย่างนี้แล้วใจก็วิตกกังวลล่วงหน้า พอถึงเวลานั้นเข้าจริงๆ ก็ไม่มีอะไรความวิตกกังวลนั้น จึงเป็นเพียงความทุกข์เปล่าๆ ไม่ได้ประโยชน์อะไรเลย

ด้วยเหตุนี้ พวกเราถ้าจะคิดสมมติขอให้สมมติไปในทางที่ดี ผลดีจะเกิดขึ้นจริงหรือไม่เกิดขึ้นก็ตาม แต่ผลที่ได้แน่นอนก็คือทำให้ใจของพวกเราเป็นสุขและมีความรื่นเริง

ประโยชน์สัญลักษณ์

โรงน้ำชา

ประโยชน์สัญลักษณ์ที่ 96

อาณานิคมใหม่

2 ปี 5 เดือน กับอีก 28 วัน...

คือระยะเวลาทั้งหมดที่ผมจมปลักอยู่บนสถานีอวกาศอันไกลโพ้น

สถานีอวกาศที่ล้ำสมัยที่สุดแห่งมนุษยชาติสหประชาชาติโคจรรอบวงแหวนของดาวเสาร์ ลอยปะปนไปกับกลุ่มอุกกาบาตและดาวบริวารน้อยใหญ่ที่รวมตัวกันเป็นวงแหวนอันกว้างใหญ่ไพศาลวงนี้

หลังจากที่ทีมสำรวจอวกาศอีก 24 คน ที่เดินทางมาถึงสถานีอวกาศแห่งนี้ด้วยกันในครั้งแรกจัดการติดตั้งระบบต่างๆ จนเข้าที่เข้าทาง ทุกคนเดินทางกลับโลกหลังจากอยู่ด้วยกันมา 1 เดือนเต็ม และปล่อยให้ผมจ่อมประจำการอยู่ที่นั่นเพียงชีวิตเดียว หน้าที่ของสถานีอวกาศและผมคือการเฝ้าสังเกตและศึกษาความเป็นไปในพื้นที่ที่แทบจะเรียกได้ว่าสุดขอบสุริยจักรวาลและไกลที่สุดเท่าที่วิทยาการมนุษย์ยุคนี้จะสามารถพามาถึง

สิ่งที่ต้องทำในแต่ละวันก็ไม่มีอะไรมาก เปิดเครื่องรับสัญญาณระยะไกล รายงานความคืบหน้า ที่ก็ไม่มีอะไรมากนัก กลับไปยังโลก ใส่งชุดมนุษย์อวกาศออกไปลอยห่างตั้งอยู่ข้างนอกเพื่อสำรวจสภาพของสถานีว่ามีส่วนไหนเสียหายหรือเสื่อมสภาพจนต้องซ่อมบำรุงบ้าง วันไหนมีเวลาพอก็ขับ Odyssey Capsule ออกจากสถานีไปสำรวจพื้นที่ใกล้ๆ ว่าเหมือนเดิมหรือมีอะไรเปลี่ยนแปลงไปบ้าง บันทึก VIDEO LOG ก่อนนอนทุกวัน

สิ่งที่ผมต้องทำหลักๆ ในแต่ละวันก็มีประมาณนี้

ถ้าบอกใครว่าผมได้มาประจำการอยู่บนสถานีอวกาศที่ล้ำสมัยที่สุด วันๆ ไม่ได้ทำอะไรอะไรมากมาย ระหว่างจิบกาแฟตอนเช้าหรือจิบวิสกี้ตอนกลางคืนโดยมีเพลง Space Oddity ของ David Bowie ที่เป็นเสมือนเพลงชาติของคนในสายอาชีพนี้คลอเบาๆ เคล้าด้วยวิวทิวทัศน์เป็นดาวเสาร์และวงแหวนสว่างสวยงามเมื่อทอดตามองออกไปนอกหน้าต่าง...

ร้อยทั้งร้อยต้องรู้สี่กัจฉา

แต่เชื่อผมเถอะ...

ที่นี่แม่งน่าเบื่อชิบหาย!

อ้อ!

ยกเว้นคืนวันศุกร์...

ทุกคืนวันศุกร์ตามมาตรฐานเวลาของโลกมนุษย์ คือวันที่ “พวกเขา” จะมา!

...

...

...

ผมได้เจอพวกเขาครั้งแรกเมื่อประจำการอยู่บนนี้มาได้ประมาณ 1 ปี

“พวกเขา” ไม่ต่างจาก “พวกเรา”

“พวกเขา” ไม่ต่างจาก “พวกเรา” เท่าไหร่ และมันไม่ยากเลยที่จะทำความเข้าใจเมื่อพวกเขาเข้ามาอย่างมิตร และผมก็พร้อมที่จะผูกมิตร

ภาษาที่พวกเขาใช้คือภาษาที่ผมไม่เคยได้ยินมาก่อน แต่กลับมีอีกภาษาที่ผมเข้าใจดังตามเข้ามาในห้วงความคิดแทบจะทันทีที่พวกเขาพูดอะไรออกมา และผมเดาว่าปรากฏการณ์นี้น่าจะเกิดขึ้นกับพวกเขาเช่นเดียวกัน เพราะเมื่อผมพูดอะไรออกไปในภาษาของผมก็ดูเหมือนพวกเขาจะเข้าใจมันได้เป็นอย่างดี

หลังจากนั้นมันก็มีเรื่องให้แลกเปลี่ยนกันมากมาย พวกเขาจะมาทุกคืนวันศุกร์ (ตามมาตรฐานเวลาของโลกมนุษย์) นั่นทำให้ทุกคืนวันศุกร์ของสถานีอวกาศแห่งนี้คล้ายจะมีปาร์ตี้บ่อยๆ

มันไม่ใช่ปาร์ตี้ที่เต็มไปด้วยความมัวเมินเมาเมาหรือกรีดกรายเต้นรำ แต่มันคือการเสวนาอย่างเป็นกันเอง แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ความคิด วัฒนธรรม และวิทยาการต่างๆ อย่างมิตรสหาย

“เรื่องแบบนี้เคยเกิดขึ้นเมื่อนานมาแล้ว” พวกเขาเคยบอกผมในคืนวันศุกร์หนึ่ง

“ตั้งแต่สมัยที่พวกเจ้ามีฟาโรห์คอยควบคุม”

‘อ้อ อียิปต์โบราณ’ ผมคิดแล้วนั่งฟังเขาเล่าต่อ

“ตอนนั้นที่พวกเราไป... ด้วยความที่รูปลักษณะ

ภายนอกก็ไม่ต่างจากพวกเจ้ามากนัก แต่เปล่าหรอก ถ้าเจ้ากำลังคิดว่าเราคือพวกที่ไปสร้างสิ่งที่พวกเจ้าเรียกว่าพีระมิดพวกนั้นละก็ ไม่ใช่เลย เราเพียงไปแนะนำหลักกลศาสตร์และฟิสิกส์ในการก่อสร้างสิ่งเหล่านั้น แต่เพียงเท่านั้นพวกเจ้าก็สามารถสร้างสถาปัตยกรรมใหญ่โตที่พวกเจ้าเรียกกันว่าพีระมิดได้อย่างน่าอัศจรรย์จนเราประหลาดใจ”

“ใช่ และมันก็ยังเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่มาจนถึงเดี๋ยวนี้”
ผมบอก

“เราเห็นอย่างนั้นก็คิดว่าพวกเจ้าน่าจะวิวัฒนาการได้อย่างรวดเร็วแน่นอน พวกเราจึงผละกั๊บออกมา แต่น่าเสียดายที่คนที่เข้ามาหาว่าฟาโรห์กลับเอามันไปใช้เกี่ยวกับความเชื่อเรื่องสวรรค์วิญญาณ เทพเจ้า ตายแล้วจะกลับมากำเนิดใหม่ได้อีก อะไรก็ไม่รู้เป็นเหตุเป็นตะ”

“แล้วหลังจากนั้นยังมีอะไรไปบ้างรีเปล่า” ผมถาม

“ก็มีไปดูๆ อยู่เรื่อยๆ นะ แต่ก็เห็นว่าพวกเจ้าวิวัฒนาการไปได้ไกลและรวดเร็วมาก เราจึงไม่ได้ทำอะไรอีก”

หลังจากนั้นผมก็ได้คุยแลกเปลี่ยนต่อมามากมายเรื่อง...

ผมได้รู้ว่าโลกของเขาละม้ายคล้ายโลกของเราทุกอย่าง ทั้งอากาศ สภาพแวดล้อม และสิ่งมีชีวิตบนนั้น พวกเขากับพวกเราแทบจะคล้ายสายพันธุ์เดียวกัน!

ที่สำคัญ ทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ ถูกอนุรักษ์กักเก็บไว้ได้อย่างอุดมสมบูรณ์

พวกเขาอาศัยอยู่บนดาวเคราะห์เล็กๆ ที่เราตกลำรวจขนาดเท่าดวงจันทร์ของโลก โคจรรอบระหว่างดาวเนปจูนกับดาวพลูโต ซึ่งถ้าตั้งต้นจากโลกมนุษย์วงโคจรดาวเสาร์ที่สถานีอวกาศของผมวนเวียนอยู่นั้นเป็นเพียงครึ่งทางไปสู่ดาวซึ่งเป็นบ้านของพวกเขาเท่านั้น!

...
...
...

คืนนี้เป็นคืนวันศุกร์ ตามมาตรวัดเวลาของโลกมนุษย์ แต่พวกเขายังไม่มา...

ผมนั่งจับวิสกี้ออกเคล้าคลอไปกับเสียงเพลง Space Oddity ของ David Bowie

ปกติพวกเขาจะมาเวลาเดิมตลอดทุกครั้ง ไม่เคยมาก่อนหรือมาหลัง

แต่ครั้งนี้
เข้าไปหลายชั่วโมงแล้ว ยังไม่มีวี่แววของพวกเขา
...

ผมถูกปลุกให้ตาลีตาเหล่อกถนนตื่นขึ้นมาหลังจากที่ผลอลหลับไปตั้งแต่เมื่อไหร่ไม่รู้ ตอนที่เสียงสัญญาณแผดลั่นไปทั่วสถานีอวกาศ

มันเป็นสัญญาณแจ้งเตือนปกติเมื่อมีวัตถุใดๆ เข้ามาใกล้จนอาจเกิดอันตรายแก่ตัวสถานี

ยานอวกาศคูนตาล่าหนึ่งลอยเทียบอยู่ด้านนอก

“พวกเขา” นั่นเอง!

ผมเปิดสถานีต้อนรับพวกเขาอีกครั้งแม้คืนวันศุกร์นี้จะมาเข้าไปหลายชั่วโมง

แต่คืนนี้...

พวกเขามาในลักษณะที่ไม่เหมือนเดิม!

ผมช่วยประคองร่างอันสะบักสะบอมของพวกเขาเข้ามาภายในสถานีทีละคนด้วยความสับสนระคนตื่นตระหนก ทุกคนมีร่องรอยอาการบาดเจ็บและเปลือยล้าอย่างเห็นได้ชัดของเหลวสีม่วงข้นคลักที่ น่าจะเป็นเลือดไหลออกมาจากปาก และผลที่กระจายอยู่ทั่วร่างของแต่ละคน!

“เกิดอะไรขึ้น!” ผมจะล้าละล้าถาม หัวใจเต้นโครมครามราวกับจะทะลวงออกมาจากอก

“

ก็เหมือนกับที่เราทำกันมาตั้งแต่โบราณ ยุให้แตก ตีกันเอง แล้วยึด!

”

“สงคราม!” พวกเขาบอก
“มันหยุดไม่ได้แล้ว! พวกเรามีเวลาไม่มากนัก พวกเรามาลาเจ้า!”

ผมหนึ่งอึ้ง ก็อะไรบางอย่างอย่างอัศจรรย์อยู่ที่ลำคอ
พูดไม่ออก

“ดาวของเราล่มสลายแล้ว! เผ่าพันธุ์เราคงต้อง
อพยพ” เขาแค้นพูดอย่างลำบากยากเย็น ผมไม่แน่ใจว่านั่น
เป็นผลจากบาดแผลหรือความร้าวรานรันทดใจที่เห็นบ้านเกิด
ล่มสลายไปต่อหน้าต่อตา

“เราต้องไป เราทั้งหมด เราแค่อยากมาลาเจ้า และ
เราอยากบอกว่ายินดีที่ได้รู้จักกับสหายเช่นเจ้า!”

“ขอบคุณมาก ผมก็ยินดีที่ได้พบกับพวกคุณ ขอให้
พวกคุณโชคดี”

พวกเขาขึ้นร่างขึ้นโดยมีผมช่วยประคอง ค่อยๆ
เดินกลับเข้ายานที่จอดเทียบสถานีอวกาศของผม สภาพยาน
ของพวกเขารำคึกมาโชกโชกไม่แพ้กลุ่มคนที่ซบซึ่มมาจน
ผมไม่แน่ใจว่ามันจะพาพวกเขาไปถึงที่หมายที่ตั้งใจไว้หรือเปล่า

“แล้วนี่พวกคุณจะไปไหน” ผมถามก่อนที่ประตูลานอวกาศของพวกเขาก็จะเลื่อนปิด

“กาแล็กซีอื่น พวกเราพบรูนอนที่จะพาเผ่าพันธุ์
พวกเราทั้งหมดไปที่นั่นแล้ว มันอยู่ในหลุมดำนอกระบบ
สุริยจักรวาลของพวกเรา”

ประตูยานของพวกเขาปิดกั้น! ผมเดินเข้าสถานี
อวกาศของผมขึ้นมองดูยานอวกาศของพวกเขาพุ่งลอยออกไป
ในเงื้อมมืออันมืดมิดไร้ที่สิ้นสุด...

คืนวันศุกร์นี้ไม่มีปาร์ตี้ไม่มีการสนทนาแลกเปลี่ยน
ไม่มีกลิ่นอายแห่งมิตรภาพระหว่างดวงดาว!

ผมคิดว่าแก้ววิสกี้ที่ยังเหลือติดกันแก้วตั้งแต่ก่อน
ผล็อยหลับ ตรงไปนั่งประจำการยังแทนควบคุมซึ่งมีแผง
ที่เต็มไปด้วยปุ่มควบคุมนับร้อย

กระดกวิสกี้ที่เหลือกันแก้วนั้นจนเกลี้ยง
แล้วติดต่อกับโลก!

“ว่าไง เป็นไงบ้าง” เสียงจากที่มงานบนโลกมนุษย์
เปล่งออกมาจากเครื่องรับสัญญาณ

“ปฏิบัติการแทรกแซง...สำเร็จเรียบร้อย!” ผมพูด
กรอกกลับไป

“ว้าว! นี่มันเร็วกว่าที่เราคาดการณ์กันไว้มากเลยนะ
ตั้งแต่ที่เราได้รับรายงานครั้งแรก! คุณทำได้ยังไงเนี่ย”

“ก็เหมือนกับที่เราทำกันมาตั้งแต่โบราณ ยุให้แตก
ตีกันเอง แล้วยึด! ไม่เห็นจะยาก” ผมตอบ เว้นจังหวะ
หันไปเทวิสกี้มาอีกครั้งแล้วแล้วว่าต่อ

“ส่งที่มาจากเลย...”

ผมกระดกวิสกี้ไปหนึ่งกริบ คืนนี้ผมต้องฉลอง

“เราได้อาณานิคมใหม่แล้ว!”

...

การใช้นวัตกรรมแบบฝึกการเขียนกลอนแปดด้วยตนเอง — (ต่อจากฉบับที่แล้ว) —

ชุดที่ 3.5 ส่วนนวนโวหาร

ประยงค์ อนันทวงศ์ ได้เปรียบเทียบไว้ว่า “ถ้ากลอนเป็นอาหาร” ส่วนนวนโวหาร ก็เปรียบเสมือนผงชูรสที่จะช่วยให้อาหารนั้นมีรสชาติชวนรับประทานยิ่งขึ้น กลอนใดที่ไม่มีส่วนนวนโวหารกลอนนั้นย่อมแห้งแล้งไม่มีชีวิตชีวา ดังนั้นกลอนประเภทนี้จึงย่อมไม่ได้รับความสนใจ หรือ ตีติจากผู้อ่านผู้ฟังเป็นธรรมดาผู้ที่จะเป็นนักกลอนถ้าไม่รู้จักใช้ส่วนนวนโวหารแล้ว ก็เห็นจะเป็นนักกลอนที่ดีได้ลำบาก เพราะนักกลอนที่ดีมีชื่อล้วนแต่เป็นเจ้าของส่วนนวนโวหารกันทั้งนั้น

โวหาร ที่นิยมใช้ในการเขียนบทกลอนโดยทั่วไปแล้วก็มี 5 ชนิดด้วยกัน คือ

1. บรรยายโวหาร คือ กระบวนการอย่างละเอียดแจ่มแจ้งให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างแจ่มชัด
2. พรรณนาโวหาร คือ กระบวนการความเล่าเรื่องเพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านเกิดภาพพจน์ มีอารมณ์คล้อยตามไปกับข้อความนั้นๆ มีความซาบซึ้งวิจิตรออกไป
3. เทศนาโวหาร หรืออภิปรายโวหาร คือ กระบวนการความโน้มน้าวผู้อ่านให้เกิดความเห็น ความเชื่อ เห็นดีเห็นงามกับข้อความนั้นๆ ใช้กับเรื่องคำชี้แจงสั่งสอนโดยอาศัยเหตุผลเห็นสำคัญ
4. อุปมาโวหาร คือ กระบวนการเปรียบเทียบ เพื่อช่วยให้ข้อความแจ่มชัดยิ่งขึ้น ใช้แทรกในการพรรณนาโวหาร ก็จะได้ความสมบูรณ์
5. สาธกโวหาร คือ กระบวนการที่ยกเป็นตัวอย่างประกอบเป็นอุทาหรณ์ เพื่อให้ได้ความที่แจ่มชัดยิ่งขึ้น นิยมแทรกอยู่ในเทศนาโวหารและการบรรยายโวหาร

ส่วนเรื่องส่วนนวนภาษานั้นตามปกติแล้วมักจะเป็นเรื่องเฉพาะตัว ส่วนของใครก็เป็นของคนนั้นไม่เหมือนกัน แต่ส่วนนวนในกลอนนั้นบางครั้งก็แยกไม่ออก เป็นเรื่องที่ต้องอาศัยทักษะในการอ่านอย่างมาก จึงจะพอจับได้ว่าเป็นส่วนนวนของใคร

ส่วนนวนภาษาเป็นศิลปะการใช้ภาษาอย่างหนึ่ง เช่น เมื่อเขียนถึงอย่างหนึ่งแต่กลับหมายความว่าไปถึงอีกอย่างหนึ่ง นักกลอนนิยมใช้ส่วนนวนภาษาเพราะต้องการให้ผู้อ่านเห็นภาพอารมณ์และความรู้สึก ตัวอย่างเช่น

“ดนตรีจากเจ้าพระยามาขับกล่อม
เพลงสนพร้อมพิวลมพรมอ้อยอิ่ง
ร่มวันในหน้าร้อนผ่อนพักพิง
ความหวังยิ่งพริ้งเพริดนำเซิดชู
เราผ่านวันอันหนักมานักหนา
ในริ้วอาณาจักรของนักสู้
ช่วงความหลังคืนวันหากหันดู
คล้ายเดินอยู่ในระหว่างทางมาลัย”

(เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์)

จะเห็นได้ว่าดนตรีจากเจ้าพระยา เพลงสน ทางมาลัย ล้วนแต่เป็นสำนวนที่เห็นภาพทั้งสิ้น อีกตัวอย่างเป็นสำนวนที่เรียกว่าบุคลาธิษฐาน คือ การสมมติสิ่งที่ไม่มีชีวิตให้มีคุณลักษณะต่างๆ เหมือนสิ่งมีชีวิต เช่น

“ลมหนาวเริ่มล่องมาจากฟ้าแล้ว
พรมจวบแผ่วเจ้าพระยาโรยฟ้าผัน
คลื่นคลื่นเกลียวแล้วม้วนกับนวลจันทร์
กระซิบสั้นช่านกระเซ็นเป็นลำนำ”

(ลมหนาวและเจ้าพระยา ของ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์)

“ใบไม้แห้งหิวไฟในหน้าร้อน
โปรยปลิวร่อนลอยคว้างกลางป่าใหญ่
แล้วซบดินนิ่งนอนใบซ้อนใบ
รอเชื้อไฟแห่งป่าจะมาลาม”

(จากไฟป่าถึงไฟเมือง ของ ดำรัส อารีรัตน์)

ถาม ไหวหาวที่นิยมใช้การเขียนบทกลอนโดยทั่วไปมีกี่ชนิด อะไรบ้าง อธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้

ตัวอย่างบทกลอนขนาดสั้นที่นิยมเขียนกันในปัจจุบันอ่าน
และพิจารณาตามชุดความรู้ที่ได้เรียนมาในแต่ละชุด

ตื่น

การเป็นผู้มีภาวะ “ตื่น” เสมอ
ย่อมไม่พลอพลังผิดในกิจพอ
คิด พุด ทำ สำนึกหมั่นตรึกตรอง
ผลสนองเนื่องหนุนคุณอนันต์

ตื่นในความไม่ประมาท...ฉลาดล้ำ
ไม่ตกต่ำดำรงชีพคงมั่น
ผดุงชาติ ศาสนา อังคร์ราชัน
สถาบันสังคมสมความดี

ตื่นในความโลภนั้น...โลกสรรเสริญ
รู้ประเมินปรมัตย์ปัจจยสี่
ละฉลฉ้อคอร์ปชันอันราศี
สร้างราศีชื่อตรงเป็นมงคล

ตื่นในความไม่โกรธ...ประโยชน์สุข
นิราศทุกขทุกข์เคียงในเบื้องต้น
หยุดฆ่าฟันบันทอนชีพพรอนรน
ก่อมิ่งมนต์สามัคคีขึ้นชีวา

ตื่นในความไม่หลง...มั่นคงจิต
มีหลงผิดคิดแยกแตกพงศา
มีเหตุผลแนวทางสร้างศรัทธา
ย่อมเสริมค่าความเป็นคนบนแผ่นดิน

ผู้ตื่นแล้วคือผู้ที่มีชัยชนะ
พ้นภาวะมืดมิดชีวิตหมิ่น
สำหรับผู้กลับไหลในมลทิน
อยู่เหมือนสิ้นชีพฟ่าย...ตายทั้งเป็น

(ศิวกานท์ ปทุมสูติ)

มูมมิด

พยับหมอกม่านขาวรอบราวฟ้า
เมื่อเวลารাত্রีคลุมคลิฝน
โลกซิมเซาหงาหลับกับดาววัน
ความมิดพลันแผ่ร่างครอบกลางคืน

ณ แดนดินถิ่นโพ้นหมอกโพลนขาว
ประกายดาวพริบพร่างนภางศ์ฝัน
แผ่วทวงถามความหวังอันยั้งยืน
ก่อนหยิบยื่นความซำคลอน้ำตา

ส่งสายลมพรมฟ้าลงมาสู่
เคลียเรณูดอกไม้ในลานหญ้า
ขณะที่ดวงเดือนเคลื่อนซำซำ
ทอแสงจ้ำจับน้ำค้างเป็นทางริน

จนกระทั่งหมอกบางหว่างแนวไม้
ถูกลมไล่รำเพยระเหยสิ้น
ปีกผีเสื้อกระพือแผ่วแล้วโผบิน
เหนือลานดินสีเทาเช้าวันนี้

หลับตาซึ่งตรอมตรมอย่างขมขื่น
เสียงสะอื้นอวดใครที่ไหนดี้
คนเคยเป็นเพื่อนใจมอมโมตรี
เขาน่ายหมีให้รอรรมาน

ยามแสงทองส่องฟ้าเหมือนยาพิษ
จาดชีวิตหม่นซำกินรำขาน
รุ่งรังสีคลี่คลุมหุ้มจักรวาล
แต่มาหม่นอนรการกลางม่านใจ

(ชาติชาย ๙๕๕)

(อ่านต่อฉบับหน้า)

บุญเข้าพรรษา วิถีคนลุ่มน้ำ

ตอนวัยเด็กนึกถึงบุญเข้าพรรษาคคนแถบลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลามักนวดข้าวเหนียว ฟึ่งแดดไว้ทำข้าวตอกทำบุญเป็นประเพณีประจำทุกปี จนมีคำคล้องจองจนติดปากว่า “เข้าพร้อมตอกออกพร้อมต้ม” อันหมายถึง การบวชของลูกผู้ชายรอบลุ่มทะเลสาบ จะต้องบวชเข้าพรรษา มีการทำข้าวตอกและสีออกมาพร้อมกับต้ม (ชื่อของขนมชนิดหนึ่ง มัดเป็นรูปสามเหลี่ยมห่อด้วยใบกระพ้อ) จึงนำมาสู่ความภูมิใจของครอบครัวและสามารถ มีครอบครัวในอนาคต และหากเป็นไปได้เจ้าอาวาสมักขอรับรองพระที่บวชจำพรรษาอยู่ในวัด ให้จำวัดต่อจนรับกฐินเสร็จเรียบร้อยก่อนจะสึกซึ่งส่วนใหญ่มีพระอยู่ครบองค์กฐิน

หลังฝนโปรยปรายตามฤดูกาล ท้องทุ่งช่วงเดือนหกชานนาทุ่งระโนดเริ่มไถนาหว่านข้าวซึ่งส่วนมากจะทำนาหว่านและนาดำบ้างเลยเดือนหกไปแล้ว ข้าวในนาเขียวแผ่พลีวไปตามลมและฝนที่พรมท้องทุ่งเกือบตลอดเดือน ก่อนจะหยุดทิ้งช่วงหน้าบุญเข้าพรรษา

ข้าวเหนียวขาว ข้าวเหนียวดำ มักจะถูกจัดตั้งเป็นลอมข้าวเล็กๆ บนลอมข้าวจ้าว การปลูกข้าวเหนียวในพื้นที่รอบลุ่มทะเลสาบสงขลาส่วนใหญ่เป็นการปลูกเพื่อใช้ในการประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อ ประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา และทำขนมไว้กินภายในครอบครัว พื้นที่นาถูกกันเป็นผืนเล็กๆ ไร่ปลูกตอนฤดูทำนา

ก่อนถึงบุญเข้าพรรษานานบ้านมักจะมีข้าวตอกเสียงตอกดังลั่นไปทั่วชุมชน จำได้ว่าที่บ้านจะมีกระทะใบบัว (กระทะขนาดใหญ่ไม่มีหู) มักจะมีบ้านใกล้เรือนเคียงนำข้าวเปลือกเหนียวมาคั่วอยู่เป็นประจำ งานหาไม้พินจึงเป็นเรื่องของเด็กๆ บริเวณสุ่มทุมรมไม้เป็นลานโล่งจึงเป็นบริเวณที่เหมาะสมในการคั่วตอกซึ่งมีอยู่ทั่วไปในพื้นที่ริ้วบ้านเต็มไปด้วยต้นลานต้นพุท สังกะ ในวันเข้าพรรษา ชาวบ้านนำข้าวตอกไปวัดถวายพระเป็นพุทธบูชา เรียกกันว่า “ฉลองตอก”

ปีนี้เป็นวันหยุดยาว ตั้งใจกลับบ้านเกิดเยี่ยมพ่อแม่โทรศัพท์ไปหาน้องที่อยู่เป็นเพื่อนแม่บอกว่าอยากรับประทานแกงส้ม “ปลาหัวมัง” ฝีมือแม่ แต่น้องบอกว่า ไม่มีเพราะเป็นช่วงเข้าพรรษาและคลื่นลมในทะเลแรงไม่มีใครออกเรือหาปลา คลื่นลมในทะเลสาบแม้จะไม่ใหญ่เท่าฝั่งอ่าวไทย แต่ไม่มีใครกล้าออกหาปลาเพราะแรงคลื่นจะพัดซัดเอาตาข่ายจับปลาม้วนเครือกลมยากที่แก้ไขกลับคืนเหมือนเดิมสร้างความยุ่งยากให้กับชาวประมง ว่ากันว่า ทุกวันนี้หาคนที่มืออาชีพประมงจริงๆ ยากส่วนมากทำเป็นอาชีพเสริมหลังจากทำนาหรือเวลาว่าง และประกอบกับเป็นช่วงเข้าพรรษาไม่มีใครออกทะเลหาปลาเพราะเป็นช่วงเวลากการทำงานไม่มีใครอุทิศทำบาป

ด้วยที่ห่างหายจากบ้านเกิดมาเวลานานแม้จะกลับเยี่ยมบ้านประมาณเดือนละครั้งในวันหยุด แต่ก็มีเวลาจำกัด จนลืมบางเรื่องราวที่ยึดโยงในวิถีของชุมชน ขณะขับรถกลับบ้านเลียบชายฝั่งทะเลสาบปากตะวันตกซึ่งเป็นที่พักอาศัยของ คนหาปลาเป็นอาชีพเสริมตลอดชายฝั่ง พยายามสอดส่ายสายตาดำหวังแว่ซื้อปลาที่ชอบแคงส้มส้มมือ แต่กลับเงยเงงา ตาข่าย จับปลาถูกแขวนไว้บนราวไม้ไผ่ตากแดดตลอดเส้นทาง รูปลักษณะดังกล่าวสอดรับกับคำอธิบายของน้องสาวว่า **“ช่วงต้นวันเข้าพรรษาไม่มีใครลงทะเลออกหาปลาถือว่าเป็นการหยุดทำบุญ”** นึกสมเพชตัวเองขึ้นมาทันทีว่า ด้วยระบบการศึกษา และวิถีชีวิตสมัยใหม่พาให้เราพลัดหลงไว้การติดยึดจากกรอบจารีต ประเพณี ความเชื่อดั้งเดิมที่ซ่อนนัยยะ โดยการนำเอาเงื่อนไขของการทำบุญมาเป็นตัวช่วยในการอนุรักษ์สัตว์น้ำ แม้จะเป็นช่วงระยะเวลาสั้นๆ ก็ตาม

ชีวิตในวิถีทุนนิยมมุ่งส่งเสริมการผลิตเพื่อการค้าและใช้ชีวิตเพื่อการบริโภค และสร้างคนเชิงปัจเจกตอบสนอง ในการเข้าถึงสังคมบริโภค และการศึกษาที่เป็นขึ้นส่วนหนึ่งที่ร่วมขัดเกลาเดินตามกระแสดังกล่าวจนลืมวิถีดั้งเดิม บางครั้ง ถึงกับตราหน้าวิถีคิดแบบเก่าๆ ว่า **“โง่ หรือไม่ทันสมัย”** และเลยเถิดว่า ไม่รู้จักการชกมวยจึงหว่าโองาสีให้กับตนเอง อย่างคนหาปลาหากอาศัยช่วงจังหวะที่ไม่มีใครออกทะเลมุ่งหาปลา เมื่อมีปลาในตลาดการซื้อขายน้อย ราคาย่อมสูงขึ้นตามกฎ ของอุปสงค์ อุปทาน ในทางเศรษฐศาสตร์ แต่คนลุ่มทะเลสาบเลือกเอาช่วงเวลาดังกล่าวทำบุญพักลมหายใจให้กับทะเล แม้รายได้จะหดหายไปหลายวันก็ตาม

ภาวะระบบการศึกษาในปัจจุบันเป็นการตอบสนองการผลิตคนมุ่งรับใช้และใช้ชีวิตให้กลมกลืนกับวิถีทุนตลาดโลก บนเงื่อนไขของการแข่งขันของปัจเจก องค์ความรู้ทันสมัยถูกถ่ายทอดผ่านระบบการศึกษาค่อยๆ เบียดแทรกองค์ความรู้ดั้งเดิม ให้หายไปจากชุมชน โดยระบบตลาดได้ทำหน้าที่ในเชิงการแลกเปลี่ยน จัดหา บนความต้องการไม่สิ้นสุด

ในช่วงสมัยเด็กๆ จำได้ว่า..ช่วงเข้าพรรษาแต่ละบ้านนำข้าวตอกมาทำบุญที่วัดบนโรงธรรมเต็มไปด้วยข้าวตอก รวมใส่ไว้ในกระสอบจำนวนมากมาย ทุกวันนี้วิถีชีวิตของคนลุ่มทะเลสาบเปลี่ยนแปลงไปไม่มีใครคว่ข้าวตอก ส่วนมากซื้อจากตลาด จำนวนข้าวตอกลดลงเหลือแค่หยิบมือพอเป็นพิธีกรรมที่สืบทอดกันมาและวัดแทบทุกวัดกำลังเผชิญกับปัญหามีพระบวชใหม่ จำพรรษาน้อย จนต้องขอยืม (นิมนต์) พระจากวัดอื่นๆ เพื่อให้ครบองค์กฐิน

แม่เล่าว่า..ช่วงนี้ความเปลี่ยนแปลงมาเยือนพื้นที่สัตว์แปลกใหม่รู้จักอย่างไม่เคยมีมาก่อน เช่น งูเหลือม นาก โดยเฉพาะงูเหลือมพบบ่อยถี่มากขึ้นแอบมากินไก่ เป็ด กระทั่งแมวสัตว์เลี้ยงในชุมชนยิ่งตัวนากล้าเขตแดนมาถึงที่นาบ้านเข็ญ บริเวณคูน้ำทางยาวบริเวณเหมืองชลประทาน ความตื่นต้นจากการรับรู้เกิดขึ้นอย่างฉับพลันด้วยความแปลกใหม่ในชีวิตตั้งแต่เด็กจนโตเที่ยวชุกชนไปทั่วไม่เคยเจอ งูเหลือม นาก เลยแม้แต่หน่วย ต่อมาเมื่อโตขึ้นมาตั้งบ้านเรือนอีกฟากของทะเลสาบเชิงเขาบรรทัดจึงได้เจอสัตว์เหล่านี้กลายเป็นเรื่องธรรมดา เพียงระยะไม่กี่ปีการอพยพเคลื่อนย้ายของสัตว์เหล่านี้เพื่อหาที่อยู่ใหม่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแหล่งหากินใหม่กระทั่งออกลูกหลานเต็มไปหมด

ว่ากันว่า...พื้นที่เชิงเขาบรรทัดความสมบูรณ์เชิงระบบนิเวศรุดถดถอยลง ป่าไม้ป่าเชิงเขาถูกปรับเปลี่ยนเป็นพื้นที่ทางเกษตรเชิงเดี่ยวปลูกยางพารา การใช้เคมีทางการเกษตรมากขึ้น ย่อมส่งผลให้สัตว์ต่างๆ เจ้าของพื้นที่เดิมต้องอพยพเคลื่อนย้ายถวิลตามลำห้วยออกสู่ทะเลสาบ จนยึดพื้นที่ริมฝั่งตะวันออกของทะเลสาบเป็นที่อยู่อาศัย เนื่องจากมีแหล่งอาหารสมบูรณ์กว่า

การจัดการศึกษาบนทางสายแพร่งมุ่งพัฒนาคนรองรับการผลิตพร้อมกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจเป็นเป้าหมายที่สำคัญ การผลิตแบบดั้งเดิม (ยังชีพ) ถูกกลืนหายไปพร้อมกับการแข่งขัน จนกระทั่งมายืนถึงจุดหนึ่งจนกลายเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้น ด้วยการทำลายสิ่งแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นแรงขยายพื้นที่ทางการผลิต การใช้สารเคมีทางการเกษตรทั้งพืชและสัตว์กลายเป็นปัญหาที่ทับถมต่อเนื่องยาวนานจนขาดความสมดุลทั้งด้านชีวิตและสิ่งแวดล้อม จากการเร่งรัดความเจริญเติบโตในมิติทางสังคมกลับติดกับของความเจริญ คุณภาพของคนอีกส่วนในสังคมพาชีวิตของตนเองไปสู่ความเจริญเฉพาะด้านเฉพาะการใช้เทคโนโลยีและการบริโภค การศึกษาแม้จะพยายามสร้างคนให้พร้อมรองรับในทุกมิติ...แต่ก็ไม่สามารถทำได้ทั้งด้านสติปัญญาและสังคมเพราะการเรียนรู้ทั้งหมดกลับดึงตัวเองออกจากชุมชนท้องถิ่นอาศัยให้ความสำคัญกับพื้นที่ส่วนตนตามกระแสหลักละเลยต่อพื้นที่ส่วนรวมโยนความรับผิดชอบให้กับหน่วยงานทำหน้าที่บริการสาธารณะตามกรอบของการกระจายอำนาจ

บุญเข้าพรรษาหากเปรียบเทียบกับวันเวลาที่ผ่านเลย ในความขลังของการให้ความสำคัญค่อยๆ ลดถดถอยจากเดิมลงมาก บนโรงธรรมผู้คนมาทำบุญ ฟังเทศน์ฟังธรรมน้อยลง พระบวชใหม่เพื่อเข้าพรรษาแทบไม่มี เป็นปรากฏการณ์น่าห่วงกังวลจนต้องตั้งคำถามว่า “เราจะอยู่กันแบบนี้อีกนานเท่าไร”

๓=ก้อนชีวิต

(ตอนที่ 1)

แสงไฟในห้องพักครูห้องเดียวของโรงเรียนยังสว่างอยู่ แม้จะเป็นช่วงเวลาเลิกเรียนนานแล้ว ภายในห้องที่พื้นไม้ขัดเงาวาววับรายล้อมไปด้วยตู้หนังสือเก่าคร่ำคร่า 4 ตู้ ซึ่งอัดแน่นไปด้วยหนังสือตรงกลางมีโต๊ะครูตั้งเรียงรายเป็นแถว แต่ละโต๊ะมีสมุดของเด็กนักเรียนวางกองสุมอยู่เป็นตั่งๆ

ครูสมศรียืนกอดอกมองออกไปนอกหน้าต่าง ฟ้ามืดแล้วโหล่งอรั่มของหล่อนยืนอยู่เพียงเดียวดายในห้อง ผมมวยที่เกล้าไว้อย่างง่าย ๆ แซมด้วยสีข้าวตามอายุของเจ้าของ ร่างผอมบางนั้นอยู่ในชุดเสื้อเชิ้ตสีขาวแขนยาว ชายเสื้อเก็บไว้ในกระโปรงยาวคลุมเข่า สีดำสนิท มีเข็มขัดรัดเอวอย่างเรียบร้อย รองเท้าหนังหุ้มส้นสีดำตามระเบียบแบบแผนของข้าราชการครู

หล่อนคงจะยืนอยู่อย่างนั้นอีกนาน หากไม่ได้ยินเสียงเคาะประตู

“อ้อ... ชดช้อย เข้ามาสิ ครูคอยหนูอยู่” หล่อนทักขึ้นเมื่อเห็นว่าเป็นใครที่เดินเข้ามาในห้อง

เมื่อหล่อนนั่งลงบนเก้าอี้ เด็กหญิงก็เดินมานั่งคุกเข่าอยู่ข้างๆ ในมือถือกระดาษมาด้วยแผ่นหนึ่ง ครูสมศรีก็เริ่มการสนทนาด้วยน้ำเสียงและสีหน้าที่ราบเรียบ

“ครูบอกให้หนูมาพบเมื่อไร”

“ตอนเลิกเรียนค่ะ” เสียงตอบแผ่วเบาสั้นเครือเล็กน้อย เด็กหญิงก้มหน้าจดหน้าอก นิ่งเงียบ

“ตอนนี้เกือบทุ่มแล้วนะ เลยเวลาเลิกเรียนมากี่ชั่วโมงแล้ว” ครูสมศรียังคงถามเสียงเรียบ ชดช้อยเงยหน้าขึ้นมอง น้ำตารันที่ขอบตาริมฝีปากสั่นระริก

“หนูไม่กล้าส่งงานที่คุณครูสั่งให้ทำค่ะ”

ครูสมศรีก้มลงมองลูกศิษย์อย่างพิจารณา

“อ้าว... แล้วถือกระดาษอะไรมา ไหนให้ครูดูสิ” เสียงของหล่อนอ่อนลงเมื่อเห็นอาการของลูกศิษย์

แต่เมื่อรับกระดาษจากลูกศิษย์มาดูก็เห็นว่ามันกระดาษเปล่ามีเพียงตัวหนังสือเขียนคำว่า “ตะกอนชีวิต” ไว้ที่กระดาษ

“ครูสั่งให้เธอทำอะไร”

เมื่อวานหลังเลิกเรียน ชดช้อยมีปัญหาเกี่ยวกับครูสมคิดซึ่งเป็นครูสอนวิชาคณิตศาสตร์ ฝ่ายนั้นมาฟ้องหล่อนซึ่งเป็นครูประจำชั้นว่าชดช้อยก้าวร้าว ไม่ยอมให้ครูตีทั้งที่ทำการบ้านที่ครูสั่งไม่ครบ หล่อนก็เลยสั่งให้ลูกศิษย์กลับไปเขียนอะไรก็ได้ ที่อยากจะเขียนในหัวข้อตะกอนชีวิตเกี่ยวกับเรื่องการเรียนคณิตศาสตร์ แล้วมาส่งหล่อนในวันรุ่งขึ้นหลังเลิกเรียน

“แล้วทำไมมีกระดาษเปล่า”

“หนูเขียนไม่ได้...” ชดช้อยมองหน้าครูสมศรี น้ำตาไหลเป็นทางจากดวงตาทั้งสองข้าง ก่อนจะอั้นจนตัวโยน

ครูสมศรีมองลูกศิษย์ด้วยสายตาอันปราณี ก่อนจะก้มตัวลงมากอดไว้แน่น ลูบหลังลูบไหล่จนฝ่ายนั้นคลายอาการสะอื้น เรื่องราวทั้งหมดจึงค่อยๆ หลุดออกมาจากปากของเด็กหญิง

“นักเรียนคนไหนที่ทำการบ้านมาไม่ครบ ออกมานี่” เสียงครูสมคิดดังกร้าวในห้อง นักเรียนหลายคนเดินก้มหน้าออกมาเ็นหน้าห้องพร้อมสมุดการบ้าน รวมทั้งชดช้อยด้วย

“ยายชดช้อย เธอนี้เป็นประจำเลยนะ การบ้านแค่ 20 ข้อ ก็ทำไม่เคยครบ ینگมาก นี่แหละครูจึงต้องเอาเครื่องจับเท็จ มาพิสูจน์และลงโทษคนที่ทำไม่ครบแสดงว่าไม่รู้เรื่อง”

ครูสมคิดพูดสรุปเองเรียบร้อย พร้อมกับดึงสายไฟที่วางบนโต๊ะมาถือกับมือ สายไฟยาวกว่าครึ่งเมตร ครูสมคิดจับที่ปลายไฟฟ้าทั้งสองข้าง ทำให้สายไฟฟ้าโค้งคล้ายกับห่วง แล้วครูสมคิดก็ใช้มันแทนไม้เรียวลงโทษนักเรียน

“ใครทำไม่ครบ จะถูกตีข้อละ 1 ที่ตามระเบียบ”

แล้วกระบวนการลงโทษ ด้วยการใช้เครื่องมือจับเท้าตามที่ครูสมคิดตั้งชื่อก็เริ่มขึ้น แต่ละคนต้องเปิดสมุดการบ้านว่า ทำเลขมากี่ข้อขาดกี่ข้อ ครูสมคิดก็จะตีที่มือตามจำนวนข้อของเลขคณิตที่ไม่ได้ทำมาจากบ้าน ท่ามกลางเสียงหัวเราะเยาะของเพื่อนบางคนที่แอบลอกการบ้านเพื่อนมาก่อนแล้ว และหลายคนแอบสมน้ำหน้าเพื่อนที่ยังจนไม่ยอมลอกการบ้านของเพื่อนคนอื่นๆ

“ยายชดช้อย ไม่ได้ทำเลขมากี่ข้อ”

“10 ข้อ ค่ะ”

“วันนี้ต้องลงโทษด้วยเครื่องจับเท้า 10 ทีนะสิ เมื่อวานก็โดน 7 ที ไม่พัฒนาตัวเองเลย” ครูสมคิดแกว่งสายไฟฟ้าไปมาอย่างเมามัน

ชดช้อยแบมือขึ้นไปตรงหน้าครูสมคิด มือที่แบออกมีร่องรอยเส้นขนสีแดงปรากฏอยู่ พาดบนฝ่ามือและบางรอยปรากฏอยู่ที่ใต้ท้องแขนรอยเหล่านั้นเป็นรอยที่มีสีชมพูเรื่อๆ หลายรอยพาดไปมา

ขยับ...ขยับ เสียงสายไฟฟ้าดกระทบกับฝ่ามือของนักเรียน

“หนึ่ง สอง สาม...” ชดช้อยนับในใจ ความเจ็บปวดยังน้อยไปกว่าความอับอาย ครูสมคิด ตีค่าการทำการบ้านไม่ครบ เท่ากับความไม่เข้าใจในบทเรียน

“สี่ ห้า” ครูสมคิดนับตาม ขณะที่ระดมแรงหวดสายไฟฟ้าลงฝ่ามือของลูกศิษย์

“อ้าว...ยายชดช้อย ยังไม่ครบ หดมือทำไม” ครูสมคิดงยหน้ามองชดช้อย

“ครูมาทำเลขแข่งกับหนูใหม่คะ ข้อไหนก็ได้” คำพูดออกจากปากของชดช้อย น้ำตาคลอตาด้วยความเจ็บปวดจากการลงโทษ

“ไม่ถามหนูซักคำเลยหรือคะ ว่าทำไมหนูทำการบ้านไม่ครบ”

มือที่ถือสายไฟชะงักค้าง สายตามองมาที่ลูกศิษย์อย่างคาดไม่ถึงขณะเดียวกัน นับบางอย่างในคำพูดของเด็กก็ทำให้หล่อนโมโหเป็นพื้นเป็นไฟขึ้นมาทันที

“มาพูดจาก้าวร้ายแบบนี้กับฉันได้ไง นักเรียนทุกคน ตั้งแต่นี้ต่อไปฉันจะถือว่าไม่มีลูกศิษย์ชื่อชดช้อย” เป็นคำพูดสุดท้ายของครูสมคิดก่อนเดินออกจากห้องเรียนพร้อมเครื่องจับเท้าของหล่อน

ครูสมศรีถอนหายใจเฮือกใหญ่ ทำไมจะไม่รู้ว่าครูสมคิดไม่เก่งคณิตศาสตร์ แต่ต้องสอนในภาวะจำยอม คำพูดที่กล่าวกับชดช้อยก็คือ

“ทำไมหนูพูดอย่างนั้นกับคุณครูล่ะ”

“ครูสมศรีคะ ครูสมคิดไม่เคยสอนวิธีทำเลยคะ มาถึงก็ลอกโจทย์จากหนังสือคู่มือไว้บนกระดานดำให้พวกเราลอกตาม บางครั้งก็ลอกผิดหยาเป็นบรรทัดเลย พวกเราก็ไม่เข้าใจพวกที่เขาทำการบ้านครบทุกข้อก็เพราะเขาแอบซื้อหนังสือคู่มือมาลอกคำตอบส่งคุณครูต่างหาก เขาไม่ได้ทำเองหรอกคะ” ชดช้อยตอบ

“แล้วทำไมชดช้อยไม่ทำอย่างเขา” ครูสมศรีแก้งถาม

“หนูไม่มีเงินซื้อหนังสือคู่มือหรอกคะ แล้วก็ไม่มีเวลาทำการบ้านด้วย”

เหตุผลก็คือ เมื่อกลับถึงบ้านเธอต้องทำงานบ้าน ทำกับข้าว ดูแลน้องเล็กๆ ให้กินข้าว อาบน้ำ แต่งตัว และต้องไปช่วยพ่อแม่ขายอาหารตอนกลางคืนด้วย จึงแทบไม่มีเวลาทำการบ้าน

“แล้วทำไมเธอไม่บอกครูสมคิดล่ะ”

“ครูสมคิดไม่เคยฟังใครเลยคะ”

คำตอบของเด็กทำให้ครูสมศรีเสียใจ ไม่สามารถโต้แย้งได้

“แล้วทำไมไม่เขียนลงในกระดาษก่อนชีวิตที่ครูให้เขียน” ครูสมศรีป้อนคำถามสุดท้าย

“หนูเขียนไปก็ไม่มีใครเชื่อหรอกคะ เขาก็ต้องเชื่อครูมากกว่า แต่หนูไม่เป็นไรหรอกคะ หนูโดนครูตีจนชินแล้ว ถึงยังงั้นครูสมคิดก็คงไม่ชอบหน้าหนูอยู่ดี”

จากนั้นชดช้อยก็กลับไป แม้ว่าครูสมศรีจะเกลี้ยกล่อมให้หล่อนไปขอโทษครูสมคิดก็ไม่เป็นผล แต่ชดช้อยรับปากว่าจะเข้าห้องเรียน นั่งเรียนตามปกติ รอเวลาสอบและปิดภาคเรียนในอีกสองสัปดาห์ข้างหน้าจบการศึกษาในระดับนั้นพอดี

แผ่นหลังที่เหยียดตรงอย่างสง่างามอยู่ต่อหน้าลูกศิษย์ เริ่มค้อมลงเหมือนเดิม หล่อนเอนหลังพิงผนังเก้าอี้ ตามองกระดาษที่ชดช้อยนำมาคืน ความคิดคำนึงล่องลอยไปไกล ถึงกิจกรรมสุดท้ายที่ทำร่วมกันกับเพื่อนๆ ในกลุ่ม ก่อนที่จะจบการศึกษาออกมาเป็นครู เมื่อ 40 กว่าปีที่ผ่านมา

“อ๊วย จบ จบแล้ว จะเป็นครูแล้ว ปุชนีย์บุคคลเขียนนะเพื่อน” ชาติเดินเข้ามาที่โต๊ะม้าหินใต้ต้นจามจุรี ซึ่งมีเพื่อนนั่งกันอยู่หลายคน เขานั่งบนเก้าอี้ที่ว่างอยู่ วางกระดาษรายงานผลการศึกษาลงบนโต๊ะเพื่อน ๆ ที่นั่งอยู่ ได้แก่ สวรรค์ชัย สมโชค สายฝน และสมศรี ก็มั่งมั่งมองพร้อมกัน

“2.04” สายฝนอ่านดังๆ

“อ๊วย เกือบไป ถ้าไม่ถึง 2.00 มีหวังอยู่ต่ออีกหนึ่งเทอม ทำอย่างไรนะถึงผ่านได้” สายฝนถามต่อ

“งานนี้ต้องอาศัยเส้น ถ้าเราไม่มีญาติเป็นอาจารย์ที่นี่ สงสัยว่าวิชาหลายวิชาต้องติด E” ชาติพูดพร้อมทั้งเปิดยิ้มอย่างสดชื่น หันไปมองเห็นเพื่อนคนหนึ่งก้มหน้าก็รู้ว่ามีปัญหาเช่นเดียวกัน

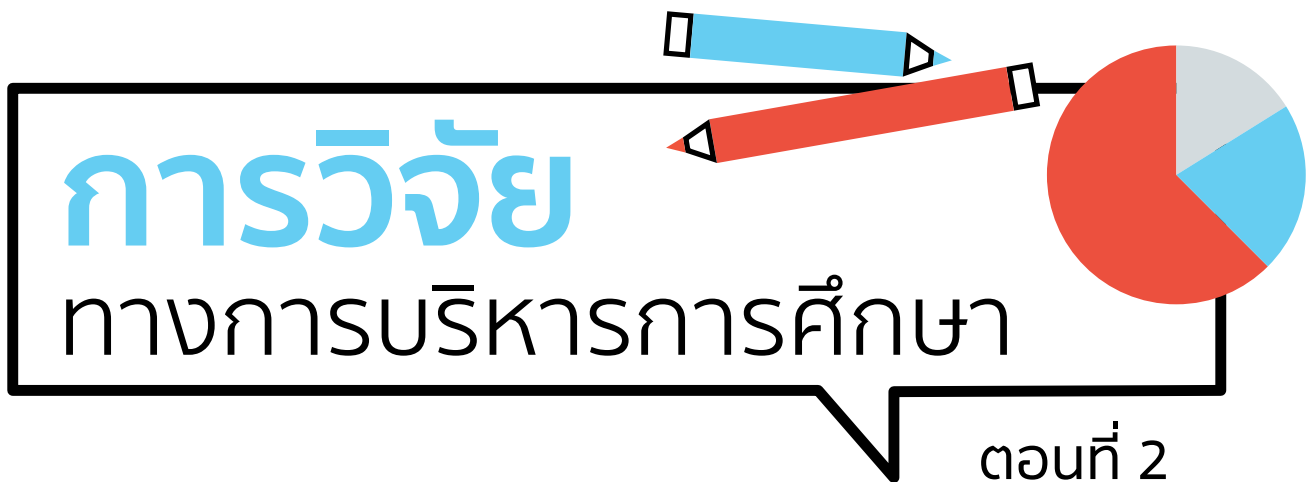
“เสียใจด้วยนะ สมโชค ฉันอยากช่วย แต่ก็จนปัญญา ลำพังกตัวเองก็เกือบไม่รอด ลี้อคงจบง่ายเพราะติด E ตัวเดียวฉันก็เห็นใจลีโอโชคไม่ดีไปเถียงกับอาจารย์ผู้สอนที่ไม่มีเหตุผล ทำข้อสอบได้ ก็ต้องตกเทอมหน้าอาจารย์คงคิดได้ละมังว่าทำอะไรกับลูกศิษย์บ้าง” ชาติพูดพร้อมใช้มือตบไหล่สมโชคเบาๆ

“เออ...เรามีความคิดอะไรอย่างหนึ่ง อยากให้พวกเราทำก่อนจากกันไว้เตือนความจำและรำลึกถึงกัน” สวรรค์ชัยเพื่อนที่มักจะมีความคิด และกิจกรรมแปลกๆ ใหม่ๆ มาให้เพื่อนทำ เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ พุดขึ้นพร้อมแจกกระดาษเปล่าให้เพื่อนคนละ 1 แผ่น

“เราขอตั้งหัวข้อนี้ว่า **ตะกอนชีวิต** ก็แล้วกัน” เพื่อนทุกคนรับกระดาษมาแล้วมองหน้าสวรรค์ชัย

“เราขออธิบายเพิ่มเติมว่า ในช่วงชีวิตสองปีที่เราเรียนครูและรู้จักจบการศึกษาในอีกไม่ช้านี้ เราก็มักมีกิจกรรมต่างๆ สุข ดี ไม่ดี อันเป็นที่รับรู้กันอยู่ อยากจะให้เพื่อนๆ เขียนอะไรลงไปก็ได้ที่ถือว่า มันเป็นที่สุดของชีวิต เป็นตะกอนที่นอนกันอยู่ในหัวใจ อยากบอกอยากเล่าให้เพื่อนๆ ฟัง เขียนลงไป แล้วเรามาแลกเปลี่ยนกันดู ใช้เวลาเขียน 10 นาทีนะ” เพื่อนห้าคนกลุ่มนี้คบกันมา รักในน้ำใจ ร่วมทุกข์ ร่วมสุข จนเกิดเป็นมติของกลุ่มว่า จะยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนๆ และช่วยกันปฏิบัติ ก้มหน้าก้มตาเขียนลงไป

(อ่านต่อฉบับหน้า)

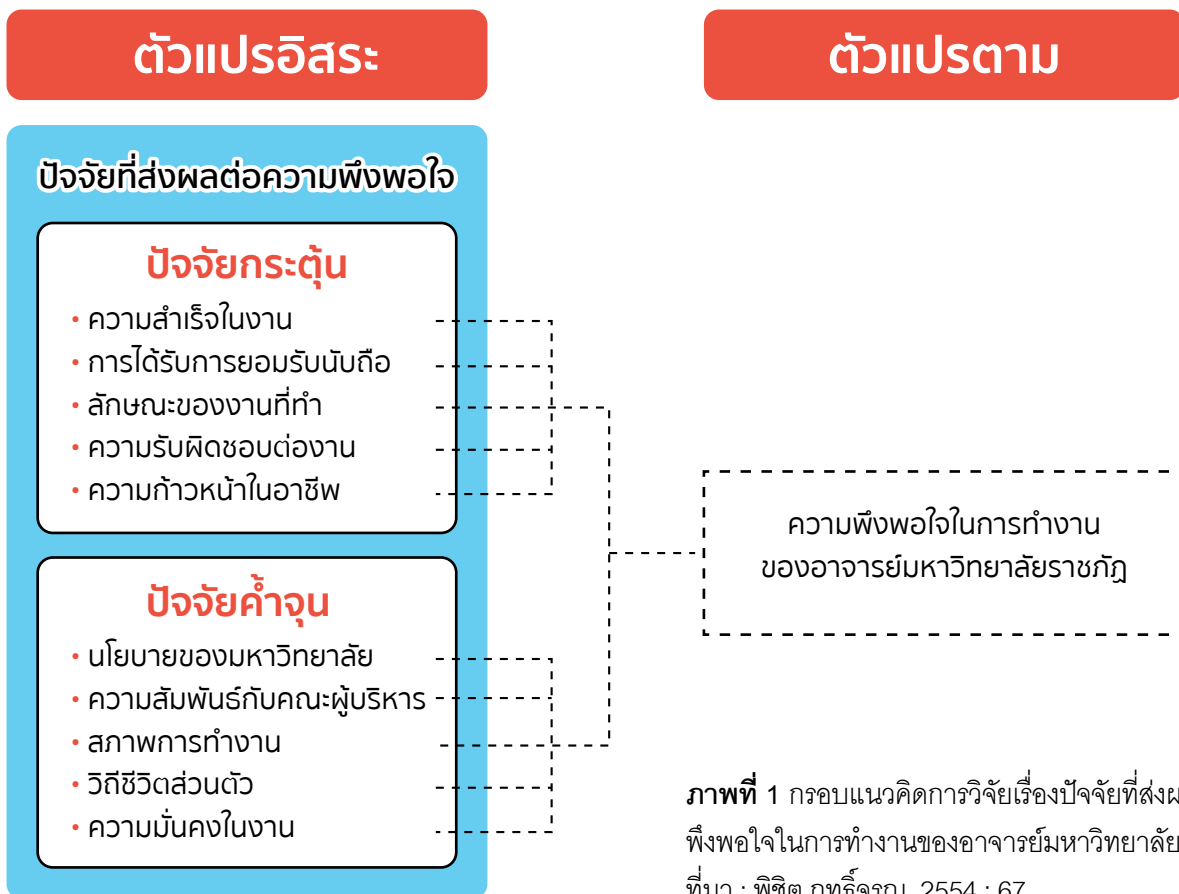
(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

จากแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวนี้ ถ้าผู้วิจัยต้องศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ” อาจกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยการเขียนบรรยายตัวแปรที่ศึกษาได้ดังนี้

1. **ตัวแปรอิสระ** ซึ่งคาดว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วยปัจจัย 2 กลุ่มคือ ปัจจัยกระตุ้น ได้แก่ ความสำเร็จในงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงานที่ทำ ความรับผิดชอบต่องาน และความก้าวหน้าในอาชีพ ปัจจัยค้ำจุน ได้แก่ นโยบายของมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์กับคณะผู้บริหาร สภาพการทำงานวิถีชีวิตส่วนตัว และความมั่นคงในงาน

2. **ตัวแปรตาม** คือ ความพึงพอใจในการทำงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ

โดยอาจเขียนกรอบแนวคิดในการวิจัยในรูปแบบภาพเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ชัดเจนดังนี้

2

การกำหนดขอบข่ายของการวิจัยโดยใช้การปฏิบัติเป็นฐานความคิดหรือเป็นหลักในการทำวิจัย ซึ่งตามแนวคิดของวิจิตร ศรีอ้วน และทองอินทร์ วงศ์ไสธร (2550 : 21 - 23) ได้เสนอให้พิจารณา ทั้ง 3 มิติ คือ มิติภารกิจในการบริหาร มิติกระบวนการบริหาร และมิติระดับการศึกษา ซึ่งมีสาระโดยสรุป ดังนี้

2.1 มิติภารกิจในการบริหาร เป็นการกำหนดขอบข่ายการปฏิบัติงานและการวิจัย ตามภารกิจในการบริหารการศึกษาทั่วไป แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ งานวิชาการ งานบริหาร งานบุคคล งานธุรการและการเงิน งานกิจการนักเรียน นักศึกษา และงานความสัมพันธ์กับชุมชน หรืออาจแบ่งตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบันในเรื่องโครงสร้างการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษาซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป

2.2 มิติกระบวนการบริหาร เป็นการกำหนดขอบข่ายการปฏิบัติงานและการวิจัยตาม กระบวนการบริหารตามแนวคิดหรือหลักการที่นำเสนอไว้โดยนักวิชาการด้านการบริหาร เช่น กระบวนการบริหารที่รู้จักกันดี คือ POSDCoRB ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน 7 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การจัดหน่วยงาน (Organizing) การจัดหาบุคลากร (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) การจัดงบประมาณ (Budgeting) นอกจากนี้ นักวิจัยอาจจะประยุกต์ใช้นวัตกรรมการบริหารการศึกษาอื่นๆ เช่น PDCA ของ Deming หรือ Balanced Scorecard ของ Kaplan และ Norton เป็นต้น

2.3 มิติระดับการศึกษา เป็นการกำหนดขอบข่ายของการวิจัยโดยพิจารณาจากระดับ การศึกษา เนื่องจากการศึกษาในแต่ละระดับการศึกษามีลักษณะธรรมชาติและบริบทในการบริหาร และการจัดการศึกษาที่มีลักษณะเฉพาะ ซึ่งทั้งตัวผู้เรียน หลักสูตรและการเรียนการสอน มาตรฐาน การเรียนรู้ ครูผู้สอน สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ การวัดและประเมินผลไม่เหมือนกัน ดังนั้นในการวิจัย ทางการบริหารศึกษาจึงอาจกำหนดขอบข่ายของการวิจัยตามประเภทหรือระดับการศึกษาได้ 5 ประเภท คือ การวิจัยการศึกษา นอกจากการกำหนดขอบข่ายการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ถ้าใช้กรอบแนวคิด ในการสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษา (นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช, มปป.) เนื้อหาสาระ ในรายวิชาการวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษาและงานวิจัยการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ด้านการบริหาร การศึกษาของมหาวิทยาลัยศิลปากรของ พิสมร วิญญากุล (มปป.) มาเป็นกรอบแนวทางสำหรับ กำหนดกรอบแนวคิดการวิเคราะห์งานวิจัยทางการบริหารการศึกษา จะทำให้ได้ขอบข่ายและ สาระของการวิจัยทางการบริหารการศึกษา โดยสรุปดังนี้

1. การวิจัยเกี่ยวกับนโยบายและการวางแผนการศึกษา (Policy Research) ซึ่งเป็น กระบวนการศึกษาวิเคราะห์ ประเมินและพัฒนาเกี่ยวกับนโยบายทางการศึกษา เพื่อให้ได้นโยบาย แนวทางปฏิบัติตามนโยบายที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การตัดสินใจคุณค่าของนโยบายและการพัฒนานโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ตัวอย่างงานวิจัย เช่น การวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายส่งเสริมการจัดการศึกษา ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และเรื่องการศึกษาและพัฒนาคุณภาพครูและ บุคลากรทางการศึกษา (พิชิต ฤทธิ์จรูญและคณะ, 2549 : 2553) เป็นต้น

2. การวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาคุณลักษณะ ศักยภาพและการพัฒนาผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา
3. การวิจัยเกี่ยวกับองค์การและการพัฒนาองค์การทางการศึกษา
4. การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคลากร การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ การบริหารงานอาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อม การบริหารงานกิจการนักเรียนและนักศึกษา การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน การบริหารจัดการนวัตกรรมและสารสนเทศ
5. การวิจัยเกี่ยวกับการทดสอบและการใช้หลักทฤษฎีและแนวคิดทางการบริหารการศึกษา
6. การวิจัยเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลโครงการทางการศึกษาดังตัวอย่างงาน เช่น การวิจัยประเมินผลการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2554)

วิธีการวิจัยทางการบริหารการศึกษา

ในการวิจัยทางการบริหารการศึกษา อาจใช้วิธีการวิจัย ดังนี้

1

การวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research)

เป็นการศึกษาเพื่อบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ทางการบริหารการศึกษาในสภาพปัจจุบันหรือสภาพความเป็นจริงของการศึกษาในสังคมใดสังคมหนึ่ง เพื่อให้รู้ความจริงที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งอาจใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สนใจเกี่ยวกับการบริการการศึกษา

2

การวิจัยปฏิบัติการทางการศึกษา (Educational Action Research)

ใช้ฐานความคิดมาจากการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) มุ่งนำผลการวิจัยไปใช้แก้ปัญหา พัฒนาการศึกษาหรือการบริหารการศึกษาของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา หรือหน่วยงานทางการศึกษา

3

การวิจัยเชิงนโยบาย (Policy Research)

การวิจัยประยุกต์ที่มุ่งศึกษาเพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำนโยบาย หรือ พัฒนานโยบาย ขององค์การหรือหน่วยงานทางการศึกษา

4

การวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research)

การวิจัยประยุกต์ที่มุ่งศึกษาหาสารสนเทศเชิงคุณค่า (Information) เพื่อการตัดสินใจ ปรับปรุง พัฒนา หรือยุติสิ่งที่ต้องการศึกษาหรือสิ่งที่มุ่งประเมินนั้น ซึ่งอาจเป็นนโยบาย แผนงาน โครงการ หลักสูตร หรือโปรแกรมทางการศึกษาต่าง ๆ

5

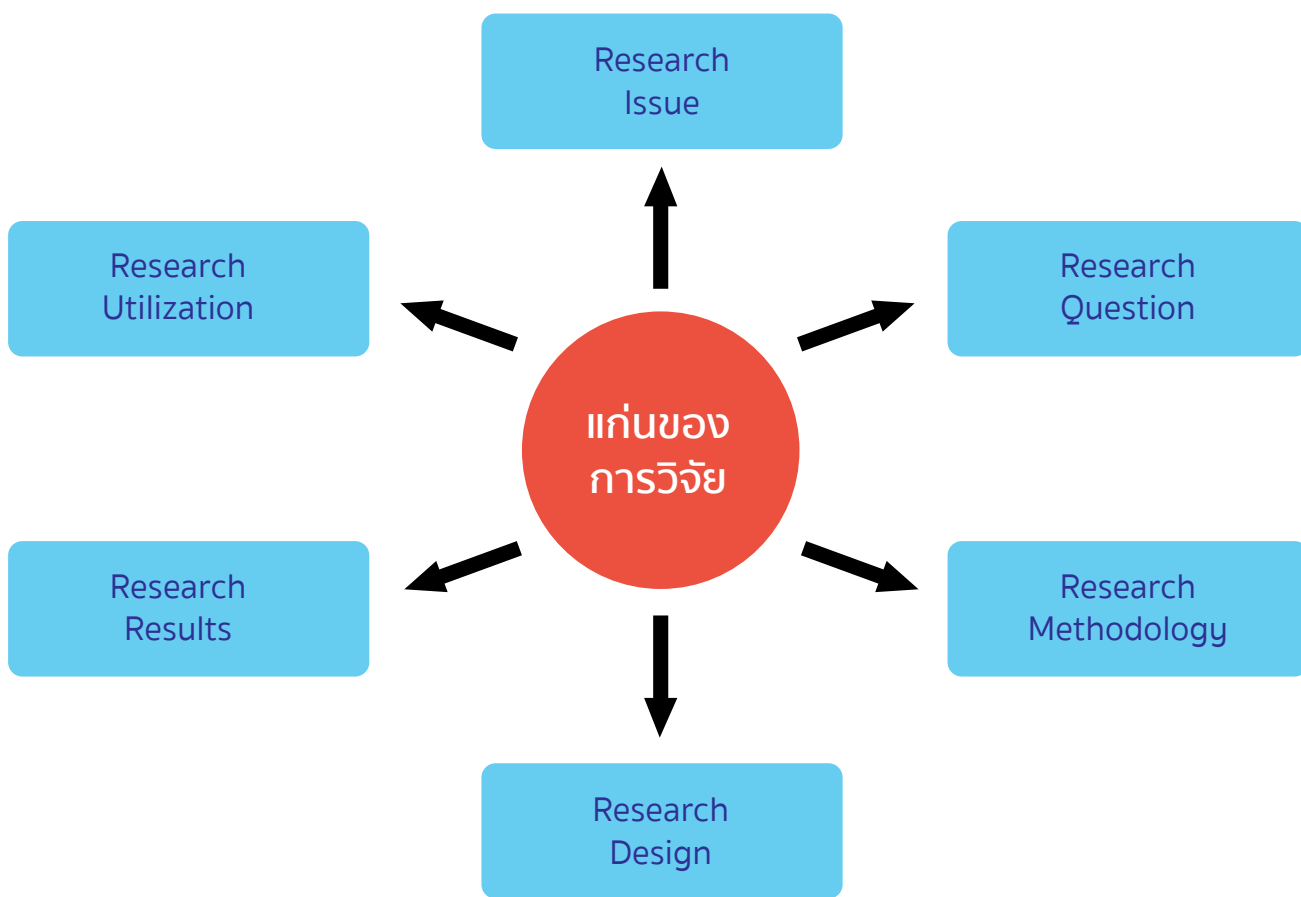
การวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D)

เป็นการวิจัยที่มุ่งพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา (Educational Product/Invention) และวิธีการ กระบวนการ หรือรูปแบบในการจัดการศึกษาหรือบริหาร การศึกษา (Procedure/Model) โดยใช้การวิจัยเป็นฐานในการพัฒนา (Research Based Development) เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษาและ คุณภาพการศึกษา

ฐานความคิดในการวิจัยทางการบริหารการศึกษา

ในการวิจัยทางการบริหารการศึกษา นักวิจัยควรจะเริ่มต้นการวิจัยด้วยการวิเคราะห์สถานการณ์หรือปรากฏการณ์ ในทางการศึกษา (Research Issues) ว่ามีเรื่องเด่น ประเด็นร้อน (Hot Hit Issues) อะไรบ้างที่ควรสนใจศึกษาวิจัยแล้วกำหนด เป็นประเด็นปัญหาการวิจัย โจทย์วิจัยหรือคำถามวิจัย (Research Question) ซึ่งเป็นประเด็นที่นักวิจัยอยากรู้ อยากค้นหาคำตอบ ด้วยวิธีการวิจัย การที่นักวิจัยจะได้คำตอบของคำถามวิจัยเหล่านั้นได้ต้องมีวิธีการไปค้นหาคำตอบด้วยวิธีการที่เป็นระบบ มีแบบแผนและเชื่อถือได้ซึ่งในทางการวิจัยเรียกว่า วิธีวิทยาการวิจัยหรือระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) ซึ่งเป็น เครื่องมือที่ช่วยให้นักวิจัยได้คำตอบหรือผลการวิจัยที่น่าเชื่อถือ โดยนักวิจัยจะต้องออกแบบการวิจัย (Research Design) ให้เหมาะสม ซึ่งประกอบด้วยการวางแผนว่าจะไปเอาคำตอบในเรื่องอะไร ด้วยเครื่องมือและวิธีการอย่างไร วิธีการดังกล่าวนี้ ทางการวิจัยเรียกว่า การออกแบบการวัดตัวแปร (Measurement Design) ซึ่งเป็นการวางแผนว่าจะศึกษาตัวแปรอะไรบ้าง

จะวัดตัวแปรเหล่านั้นหรือเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือชนิดใด จะสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืออย่างไรและจะเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างไรหลังจากนั้นต้องวางแผนว่าจะไปเอาคำตอบของคำถามวิจัยจากใครหรือแหล่งข้อมูลใดจึงจะน่าเชื่อถือมากที่สุด วิธีการนี้ทางการวิจัยเรียกว่า การออกแบบการสุ่มตัวอย่างหรือกำหนดแหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Sampling Design) ซึ่งเป็นการวางแผนการกำหนดประชากร วิธีการสุ่มตัวอย่าง และการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมหรือกำหนดแหล่งข้อมูลและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เมื่อได้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูลต่างๆ มาแล้วนักวิจัยจะต้องจัดกระทำกับข้อมูลเพื่อสรุปให้ได้คำตอบของคำถามวิจัยที่กำหนดไว้ตั้งแต่เริ่มต้น ซึ่งถือว่าเป็นข้อค้นพบหรือผลการวิจัยนั่นเอง วิธีการดังกล่าวนี้ทางการวิจัยเรียกว่า การออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล (Statistical Design) ซึ่งเป็นการวางแผนการวิเคราะห์ข้อมูลว่าจะวิเคราะห์อย่างไร และใช้สถิติชนิดใดวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากที่ได้ออกแบบการวิจัยแล้วนักวิจัยก็จะได้แบบแผนการวิจัยและนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัย (Research Proposal) ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการวิจัยของนักวิจัย เมื่อดำเนินการตามแผนการวิจัยแล้วก็จะได้ข้อค้นพบการวิจัย (Research Finding) หรือผลการวิจัย (Research Results) และส่วนสำคัญอีกประการหนึ่งของฐานความคิดในการวิจัยก็คือ การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์หรือการใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย (Research Utilization) ให้คุ้มค่า ฐานความคิดในการวิจัยดังกล่าวนี้ผู้เชี่ยวชาญคิดว่าเป็น หัวใจสำคัญของการวิจัย จึงเรียกว่า “แก่นของการวิจัย” ซึ่งมีองค์ประกอบของการวิจัยที่สำคัญ สรุปดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แก่นของการวิจัย

รายงานการวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์ห่อภิมาณ

The Synthesis of Research Reports Concerning School Administrators Leadership
Using Content Analysis and Meta Analysis

ศุภกานา สิมะพรชัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา โดยการบรรยายสรุปตามลักษณะของงานวิจัย 2) สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ห่อภิมาณ โดยศึกษาค่าขนาดอิทธิพลตามตัวแปรที่ศึกษา และความแปรปรวนของขนาดอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ งานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 - 2558 จำนวน 35 เล่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้ แบบสรุปรายละเอียดงานวิจัย และแบบประเมินคุณภาพงานวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และการบรรยายสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะของงานวิจัย การวิเคราะห์ห่อภิมาณใช้แนวคิดของกลาส (Glass) ในการหาค่าขนาดอิทธิพล

ผลการวิจัยพบว่า 1) งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์โดยแหล่งผลิตผลงานมาจากมหาวิทยาลัยศิลปากรมากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่ผลิตในมีปีการศึกษา 2548 มากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระดับการศึกษาที่ทำวิจัย คือ ระดับขั้นพื้นฐานมากที่สุด เป็นงานวิจัยเชิงพรรณนาสำรวจทั้งหมด มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา การตั้งสมมติฐานแบบทางเดียวมากที่สุด ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูผู้สอนบุคคลากรมากที่สุด การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มากที่สุด ตัวแปรที่ใช้ศึกษาตัวแปรต้น ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงานมากที่สุด ตัวแปรตาม ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามากที่สุด ประเภทของเครื่องมือ คือ แบบสอบถาม การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ คือ ค่าดัชนีความสอดคล้อง และค่าความเชื่อมั่น วิธีการคำนวณ คือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบสมมติฐาน คือค่าที่มากที่สุด ผลการวิจัยที่พบมากที่สุด คือ ผลการวิจัยเกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำ 2) จากการสังเคราะห์ค่าขนาดอิทธิพลของงานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำในของผู้บริหารส่งผลต่อผู้นำแบบแลกเปลี่ยนในทางลบ รองลงมา คือ การพัฒนาความผูกพัน

และศรัทธาต่อผู้นำ เพศส่งผลต่อภาวะผู้นำ มากที่สุด ด้านการริเริ่มสิ่งใหม่ รองลงมา คือ ด้านการถืออำนาจความสะดวก และด้านการขับเคลื่อน วุฒิการศึกษาส่งผลต่อภาวะผู้นำ มากที่สุด คือ ด้านการริเริ่มสิ่งใหม่รองลงมา คือ ด้านการขับเคลื่อน และด้านทำให้เป็นเรื่องง่าย ประสบการณ์ในการทำงานส่งผลต่อภาวะผู้นำ มากที่สุด คือ ด้านการจูงใจ รองลงมา คือ ด้านการถืออำนาจความสะดวก และด้านการเตรียมความพร้อม สำหรับ เพศส่งผลต่อความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำ มากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ระดับการศึกษาส่งผลต่อความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำ ด้านการเรียนการสอน ประสบการณ์ในการทำงานส่งผลต่อความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำ มากที่สุด คือ ด้านความเป็นผู้นำแบบร่วมมือ สำหรับ เพศส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงปฏิรูปและภาวะผู้นำเชิงการจัดการ มากที่สุด คือ ด้านบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือ ตำแหน่งส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงปฏิรูปและภาวะผู้นำเชิงการจัดการ มากที่สุด คือ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน สำหรับประสบการณ์การทำงานส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา มากที่สุด คือ ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์และขนาดโรงเรียน ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา มากที่สุด คือ ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์สำหรับขนาดสถานศึกษาส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามากที่สุด คือ ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงสภาพการสภาวะบารมี สำหรับสถานภาพส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา มากที่สุด คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และขนาดสถานศึกษาส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา มากที่สุด คือ ด้านการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

คำสำคัญ การสังเคราะห์งานวิจัย; ภาวะผู้นำ; การวิเคราะห์เนื้อหา; การวิเคราะห์ห่อภิมาณ

Abstract

The objectives of this research were to: 1) synthesize research reports concerning school administrator leadership using content analysis techniques and meta analysis technique and summarizing descriptively according to research characters, 2) synthesize research reports concerning school leadership using meta analysis technique by studying the effect sizes of variables under the studies and the variability of effect sizes concerning school administrator leadership. The Samples were theses of

students in higher education institutes, Bangkok, between B.E. 2004-2015, total 35 topics. The research instruments were research detail summary form and research qualitative evaluation form. The statistics for data analysis were frequency, percentage, and descriptive summary of research results and research suggestions. The meta analysis were based on Glass's methods for finding effect sizes.

The research revealed that: 1) majority of the researches were student theses. Most of the theses were completed at Silpakom University. Most of the theses were completed in academic year 2005. Most of the theses were in education administration discipline. The level of education they did research the most were foundation education. They all were descriptive/survey researches. The majority of objectives of the research were to study leaderships of school administrators. Next objectives were to compare leaderships of school administrators. Most of the research hypotheses were one tailed form. The majority of population and sample in the researches were school instructors/school personnel. Sample selection methods mostly were stratified random sampling. The research variables, independent variables mostly were work experience; the dependent variables, mostly, were leadership of school administrators. The research instruments were questionnaires. The methods for qualitative check of the instruments were index item objective congruence and reliability. Calculation method was computer program. The statistics for data analysis were fundamental statistics such as frequency, percentage, mean, standard deviation and hypotheses were most tested by t-test. The research results mostly were about styles of leadership and about school. 2) The synthesis of effect size of research concerning leadership of school administrators revealed that negative exchange leadership effected leadership and school efficiency the most. The teacher satisfaction toward leadership of school administrators classified by gender, self-development effected the most, classified by level of education, teaching-learning effected the most, classified by work experience, cooperative leadership effected the most. The reformative and management leadership of school administrators in the opinion of teachers, classified by gender, trustworthiness effected the most, classified by position, supporting leadership effected the most. The formative leadership of vocational school administrators classified by work experience and school size, ideal influence effected the most. The leadership of school administrators classified by school size, transformative leadership, influence building effected the most. The leadership of school administrators classified by position, inspiration effected the most; classified by school size, individual difference consideration effected the most.

Keywords: research synthesis; leadership; content analysis; meta analysis.

- บทนำ

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับอารยธรรมประเทศนั้น หลักสำคัญคือการศึกษา เพราะการศึกษา สร้างคน สร้างชาติ สถานศึกษาถือได้ว่าเป็นสถานที่ที่สำคัญซึ่งมีบทบาทต่อประเทศชาติ ภาพของสถานศึกษาจะออกมาในทิศทางใดขึ้นอยู่กับว่าผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำมากน้อยเพียงใด เพราะผู้บริหารเปรียบเสมือนเสาหลักที่สำคัญยิ่งต่อหน่วยงาน ต่อผู้บังคับบัญชา และต่อผลงานอันเป็นส่วนรวม คุณภาพและบทบาทของผู้บริหารมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับคุณภาพของสถานศึกษา รวมทั้งมีผลสะท้อนต่อผลงานและวิถีปฏิบัติงานของสถานศึกษาแต่ละแห่งอย่างมาก

สถานศึกษาจัดเป็นองค์กรหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาทุกระดับ หากจะพัฒนาคุณภาพของเยาวชน จะต้องพัฒนาหรือปฏิรูปการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำทางการบริหาร ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อผลสำเร็จของการจัดการศึกษาของประเทศโดยรวม จึงมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากันอย่างมากและหลากหลายแง่มุม

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญ อันต้นแรกที่จจะนำพองานไปสู่จุดหมายปลายทางได้ตามวัตถุประสงค์ซึ่งภาวะของผู้นำที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีความรู้แบบสหวิทยาการ มีความสามารถ มีประสบการณ์ในการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล โดยการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์ห่อภิมาณ

- วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา โดยการบรรยายสรุปตามลักษณะของงานวิจัย 2 ประการ ได้แก่ การบรรยายสรุปลักษณะข้อมูลเบื้องต้นของงานวิจัย และการบรรยายสรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ
2. เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ห่อภิมาณ โดยศึกษาค่าขนาดอิทธิพลตามตัวแปรที่ศึกษาที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ประชากร คือ งานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2547 – 2558 จำนวน 35 เล่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสรุปลักษณะรายละเอียดของงานวิจัย ประกอบด้วยรายละเอียดของงานวิจัยดังนี้ ข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัยมีข้อความเกี่ยวกับชื่อ - สกุลผู้วิจัยชื่องานวิจัยสถาบันผลิตงานวิจัยและปีการศึกษาที่ทำงานวิจัย และรายละเอียดของงานวิจัย

มีข้อความเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ สมมติฐานการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ระดับการศึกษา ตัวแปรที่ศึกษา ประเภทของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ สถิติวิเคราะห์ข้อมูล นำแบบสรุปลักษณะรายละเอียดของงานวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้กรรมการควบคุมการทำปริญญาโทเพื่อพิจารณาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบสรุปลักษณะรายละเอียดของงานวิจัยตามข้อเสนอของกรรมการควบคุม นำแบบสรุปลักษณะรายละเอียดของงานวิจัยเก็บข้อมูลกับงานวิจัยเพื่อตรวจสอบความครบถ้วนของเนื้อหาในเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยเพื่อใช้เก็บข้อมูลจริงต่อไปซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นส่วนหนึ่งของประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ด้วย

ผลการวิจัย

1. ผลการสังเคราะห์คุณลักษณะของวิจัยจำนวน 35 เล่ม สามารถสรุปได้ดังนี้ 1) จำแนกตามวัตถุประสงค์ พบว่า งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมากที่สุดจำนวน 19 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 57.14 2) ผลการสังเคราะห์คุณลักษณะของวิจัย จำนวน 35 เล่ม จำแนกตามสมมติฐานของการวิจัย พบว่า งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีสมมติฐานของการวิจัย มากที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีคุณวุฒิแตกต่างกันมีแบบภาวะผู้นำในการบริหารงานแตกต่างกันผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่บริหารสถานศึกษาขนาดแตกต่างกัน มีแบบภาวะผู้นำในการบริหารงาน แตกต่างกัน จำนวน 6 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 17.14 3) ผลการสังเคราะห์คุณลักษณะของวิจัย จำนวน 35 เล่ม จำแนกตามประชากร พบว่า งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ประชากรที่ใช้เป็นครู มากที่สุด จำนวน 13 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 37.14 4) ผลการสังเคราะห์คุณลักษณะของวิจัย จำนวน 35 เล่ม จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง พบว่า งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ใช้ในกลุ่มตัวอย่างเป็นครู จำนวน 17 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 48.57 5) ผลการสังเคราะห์คุณลักษณะของวิจัย จำนวน 35 เล่ม จำแนกตามการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง พบว่า งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครสซีและมอร์แกน มากที่สุด จำนวน 25 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 71.43 6) จำแนกตามวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง พบว่า งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา การสุ่มแบบสัดส่วนเชิงชั้น (Stratified Random Sampling) มากที่สุด จำนวน 20 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 57.14 7) ผลการสังเคราะห์คุณลักษณะของวิจัย จำนวน 35 เล่ม จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรอิสระ / ตัวแปรต้น พบว่า งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหาร มากที่สุด จำนวน 15 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 42.86 จำแนกตามตัวแปรตาม พบว่า งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหาร มากที่สุด จำนวน 11 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 31.43 8) ผลการสังเคราะห์คุณลักษณะของวิจัย จำนวน 35 เล่ม จำแนกตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พบว่า งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา แบบสอบถาม มากที่สุด จำนวน 35 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 100 ผลการสังเคราะห์คุณลักษณะของวิจัย จำนวน 35 เล่ม จำแนกตามการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ พบว่า

งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ด้วยสูตรของครอนบาค มากที่สุด จำนวน 32 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 91.43 9) ผลการสังเคราะห์คุณลักษณะของวิจัย จำนวน 35 เล่ม จำแนกตามวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS จำนวน 35 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 100 10) ผลการสังเคราะห์คุณลักษณะของวิจัย จำนวน 35 เล่ม จำแนกตามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละมากที่สุด จำนวน 34 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 97.14 11) ผลการสังเคราะห์คุณลักษณะของวิจัย จำนวน 35 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 100 3. ผลการศึกษาผลการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำ สามารถสรุปและสังเคราะห์เป็นผลการวิจัย มีสาระสำคัญ ดังนี้ ผลการวิจัยเกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำ จำนวน 27 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 77.14 ผลการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทภาวะผู้นำ จำนวน 8 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 22.86 ผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำ จำนวน 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 5.71 และผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการบริหารสถานศึกษา จำนวน 13 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 37.14

2. ผลการสังเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณลักษณะของงานวิจัยมีค่าขนาดอิทธิพลสามารถสรุปได้ดังนี้ ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา ที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้นำแบบแลกเปลี่ยนเชิงลบ ($d=0.3200$) ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด เรียงจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ ด้านการริเริ่มสิ่งใหม่ ($d=0.253$) ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการริเริ่มสิ่งใหม่ ($d=0.107$) ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจูงใจ ($d=0.234$) ความพึงพอใจของครูต่อการมีความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ($d=0.169$) ความพึงพอใจของครูต่อการมีความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา ที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเรียนการสอน ($d=0.2440$) ความพึงพอใจของครูต่อการมีความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเป็นผู้นำแบบร่วมมือ ($d=0.3907$) ความพึงพอใจของครูต่อการมีความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามจำนวนนักเรียนในโรงเรียนที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ($d=0.5638$) ภาวะผู้นำเชิงปฏิรูปและภาวะผู้นำเชิงการจัดการของผู้บริหารตามทัศนะของครูจำแนกตามเพศ ที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือ ($\bar{d}=4.527$) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามตำแหน่ง ที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ($d=0.585$) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามเพศ ที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ($d=0.878$) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู

จำแนกตามอายุที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ($d=0.8444$) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา ที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือภาวะผู้นำแบบสั่งการ ($d=0.2225$) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารงาน ที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ($d=0.3507$) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ($d=0.8088$) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือ การกระตุนการใช้ปัญหา ($\bar{d}=0.3661$) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือ การให้รางวัลตามสถานการณ์ ($\bar{d}=0.9024$) ภาวะความพึงพอใจของบุคลากรต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีความยืดหยุ่น ($d=0.2822$) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ($d=0.4330$) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ($d=0.7300$) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือ งานกิจการนักเรียนนักศึกษา ($d=0.7487$) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือ งานกิจการนักเรียนนักศึกษา ($d=0.7487$) ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนนิติบุคคล จำแนกตามอายุที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาวะผู้นำด้านความสามารถ ($d=3.1642$) ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนนิติบุคคล จำแนกตามประสบการณ์ ที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาวะผู้นำด้านความน่าเชื่อถือ ($d=1.0145$) ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนนิติบุคคล จำแนกตามระดับการศึกษา ที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือภาวะผู้นำด้านความสามารถ ($d=11.120$) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา จำแนกตามอายุ ที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมุ่งสัมพันธ ($d=0.1773$) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรีจำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารงาน ที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมุ่งเกณฑ์ ($d=0.3420$) ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา ในภาพรวม ที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเจริญงอกงามและสวัสดิภาพ ($d=1.3953$) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพการสร้างบารมี ($d=1.036$) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ($d=0.2625$) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ($d=0.2479$)

1. ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์อภิमान ของนักศึกษาปริญญาโทที่พิมพ์เผยแพร่ในระหว่าง พ.ศ. 2547-2558 พบว่างานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ ผู้ศึกษาวิจัยส่วนใหญ่สนใจทำการศึกษายู่ในช่วง ปี พ.ศ. 2547-2558 โดยแหล่งผลิตผลงานมาจากมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่ผลิตในปีการศึกษา 2548 มากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีระดับการศึกษาที่ทำวิจัย คือ ระดับขั้นพื้นฐาน มากที่สุด เป็นงานวิจัยเชิงพรรณนา/สำรวจทั้งหมด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามหาวิทยาลัยของผู้บริหารสถานศึกษา มากที่สุด การตั้งสมมติฐานแบบทางเดียวมากที่สุด ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูผู้สอน/บุคลากรมากที่สุด มีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ต่ำสุด คือ ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ใช้ศึกษา ตัวแปรต้น ได้แก่ ตัวแปรเชิงคุณภาพมากที่สุด จำแนกตามตัวแปรตาม ได้แก่ ตัวแปรเชิงคุณภาพ ประเภทของเครื่องมือ มากที่สุด คือ แบบสอบถาม การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ คือ ค่าดัชนีความสอดคล้อง และค่าความเชื่อมั่น วิธีการคำนวณ คือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS สถิติวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบสมมติฐาน t-test F-test Multiple Regression Analysis และ Correlation Coefficient ผลการวิจัย มากที่สุด คือ ผลการวิจัยเกี่ยวกับแบบภาวะ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยครั้งต่อไป จึงเห็นได้ว่า การวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีทั้งการศึกษาระเบียบวิธีวิจัยส่วนใหญ่เป็นการวิจัยในเชิงปริมาณหรือการสำรวจ แต่ยังไม่มีการศึกษาด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ จึงควรได้มีการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการดำเนินการวิจัยด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพให้มากยิ่งขึ้นเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่มีความละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยส่วนใหญ่นำมาใช้กันเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะสะดวกต่อการเก็บข้อมูล การคำนวณค่าสถิติ หรือเป็นเพราะการนำข้อมูลเดิมมาทำการวิจัยต่อยอด เพื่อให้ทราบถึงภาวะผู้นำของผู้บริหารในด้านอื่นๆ ที่ยังไม่เคยได้มีการทำวิจัยขึ้น โดยอดุลย์ วงศ์ศรีคุณ (2543, หน้า 6) และสุรสิทธิ์ สิงเวียง (2543, หน้า 22) กล่าวว่า การสังเคราะห์หมายถึง ระเบียบวิธีการศึกษาข้อเท็จจริง เพื่อตอบปัญหาใดปัญหาหนึ่ง โดยการรวบรวมหน่วยย่อยๆ หรือส่วนต่างๆ ของผลการวิจัยที่เป็นข้อความรู้จากงานวิจัยหลายๆ เรื่อง ที่ศึกษาปัญหาเดียวกันหรือใกล้เคียงกันมาสังเคราะห์อย่างมีระบบและนำมาบรรยายสรุปรวมกันเป็นข้อความรู้ที่สอดคล้องกันหรือขัดแย้งกันให้เป็นเนื้อเรื่องเดียวกัน จนเกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ และนำเสนอข้อสรุปอย่างเป็นระบบ

2. สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้วยเทคนิคการวิเคราะห์อภิमान โดยศึกษาขนาดอิทธิพลตามตัวแปรที่ศึกษา และความแปรปรวนของขนาดอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามตัวแปรอิสระ พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพสถานศึกษา ค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 0.2771- 0.3200 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 0.024-4.527 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ที่มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยอยู่ที่

ระดับ 0.005-11.122 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตาม ประสิทธิภาพในการทำงานมีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 0.001-0.9024 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง มีค่า ขนาดอิทธิพลเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 0.118-0.585 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามอายุ มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 0.0681 - 3.1642 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน มีค่า ขนาดอิทธิพลเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 0.0627-2.6250 ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผล ต่อคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา ในภาพรวมมีค่า ขนาดอิทธิพลเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 0.2732-1.5065 ความพึงพอใจของครู ต่อการมีความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 0.019 - 0.169 ความพึงพอใจของครูต่อการมีความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำทางการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา มีค่าขนาดอิทธิพล เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 0.0104-0.2440 ความพึงพอใจของครูต่อการมีความพึงพอใจ ต่อภาวะผู้นำทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงานมีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 0.0511-0.3907 ความพึงพอใจของครูต่อการมีความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำทางการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามจำนวนนักเรียนในโรงเรียน มีค่า ขนาดอิทธิพลเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 0.164 - 0.5638 ความพึงพอใจของครูผู้สอน ที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนนิติบุคคล จำแนกตามอายุ มีค่าขนาด อิทธิพลเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 3.1642

จากการสังเคราะห์ค่าขนาดอิทธิพลของงานวิจัยเกี่ยวกับภาวะ ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพในการทำงานและ ตำแหน่งมีค่าขนาดอิทธิพลความแปรปรวนค่อนข้างน้อยกว่าเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และขนาดโรงเรียน ทั้งอาจเป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถาม ในงานวิจัยทั้ง 35 เล่ม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคำถามอยู่ในระดับมาก จึงทำให้ผลของค่าขนาดอิทธิพลมีระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณีย์ พิพัฒนสถิตกุล (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การสังเคราะห์ งานวิจัยด้านนวัตกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์การเรียนรู้ กลุ่มสาระภาษาไทยของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน: การวิเคราะห์ อภิमान ผลการศึกษาพบว่า 1) งานวิจัยที่เกี่ยวกับนวัตกรรมเพื่อพัฒนา ทักษะการคิดวิเคราะห์มีการศึกษา มากที่สุดในปี พ.ศ. 2551 สาขาที่ทำ

การศึกษามากที่สุด คือ สาขาหลักสูตรและการสอน งานวิจัยส่วนใหญ่ มีจำนวนหน้าทั้งหมด 201 - 250 หน้า เมื่อไม่รวมภาคผนวกมีจำนวน 51 - 100 หน้า 2) งานวิจัยที่มีต่อค่าขนาดอิทธิพล ได้แก่ 2.1) เนื้อหาสาระ ของงานวิจัยพบว่าตัวแปรที่สามารถอธิบายความแตกต่างของค่าขนาดอิทธิพล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 6 ตัวแปร ได้แก่ วัตถุประสงค์ การวิจัย แนวคิด/ทฤษฎี จำนวนแนวคิด/ทฤษฎี รูปแบบการจัดการเรียนรู้ จำนวนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ สื่อการสอน และจำนวนสื่อการสอน โดยมีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลอยู่ในช่วงตั้งแต่ 0.43 ถึง 6.84 2.2) ด้านวิธี วิทยาการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่สามารถอธิบายความแตกต่างของค่าขนาด อิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 9 ตัวแปร ได้แก่ ประเภทสมมติฐาน จำนวนสมมติฐาน ระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง กระบวนการ เลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบแผนการวิจัยเชิงทดลอง จำนวนเครื่องมือวิจัย ระยะเวลาในการทดลอง และประเภทสถิติที่ใช้ โดยค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพล มีค่าอยู่ในช่วงตั้งแต่ 0.43 ถึง 6.74 ส่วนตัวแปรที่ไม่สามารถอธิบายความ แตกต่างของค่าขนาดอิทธิพล มีจำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ จำนวนตัวแปรตาม จำนวนตัวแปรต้น ประเภทเครื่องมือ ชนิดของความเชื่อมั่น และคะแนน คุณภาพงานวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารส่วนใหญ่ควรมี คุณลักษณะทางร่างกาย คุณลักษณะด้านภูมิหลังทางสังคม คุณลักษณะ ด้านสติปัญญาและความสามารถ คุณลักษณะด้านคลิกภาพ คุณลักษณะ ที่เกี่ยวกับงาน คุณลักษณะทางสังคม และควรใช้ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ ควรมีคุณธรรม จริยธรรม และความยุติธรรมในการปกครองคนในองค์กร เพื่อให้้องค์การเกิดความสามัคคี และร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติภาระหน้าที่ ให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ขององค์การ

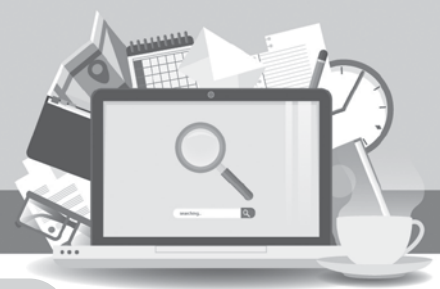
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาที่ สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2529). การสังเคราะห์งานวิจัย.วารสารการวัดผลการศึกษา, 8(7), 26-27.
 _____ (2542). การวิเคราะห์อภิमान META-ANALYSIS. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (ม.ป.ป.). การสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาด้วยการวิเคราะห์อภิमानและการวิเคราะห์เนื้อหา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี่.
 วรรณีย์ อริยสินสมบุญณ์. (2544). การสังเคราะห์งานวิจัยในสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา : การวิเคราะห์อภิमान. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร ดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). รายงานการสังเคราะห์การวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาไทย : การวิเคราะห์อภิमान (Meta-analysis). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 สุรัตน์ สิงห์เวียง. (2543). การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัยระหว่างปีพุทธศักราช 2529-2541. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิธีวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Methodology)

รศ.ดร.วิรัตน์ ธรรมาภรณ์

2. ผลที่เกิดจากผู้ทดลอง (Experimenter Effect) ลักษณะของผู้ทดลองที่สามารถส่งผลต่อตัวแปรตามได้ คือ ลักษณะทางกายภาพ (Physical Attributes) เช่น เพศ อายุ ศาสนา เชื้อชาติ เป็นต้น และลักษณะทางจิตวิทยา (Psychological Attributes) เช่น ความอบอุ่น ความมีอำนาจ ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นต้น ถ้าผู้ทดลองในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองเป็นคนละคนกัน และมีความแตกต่างกันมากตามลักษณะดังกล่าวผลการวิจัยก็มีความคลาดเคลื่อน

อีกประการหนึ่งคือความคาดหวังของผู้ทดลอง (Experimenter Expectancy) ที่ต้องการให้ผลการทดลองเป็นไปตามสมมติฐาน ทำให้พฤติกรรมของผู้ทดลองมีความลำเอียงในการดำเนินการทดลองและการวัดผลการทดลองได้

3. ผลที่เกิดจากการเรียงลำดับเงื่อนไขการทดลอง (Sequencing Effect) ในการทดลองที่ให้กลุ่มเดียวกันรับการทดลองทุกเงื่อนไขการทดลอง ผลที่เกิดจากเงื่อนไขแรกอาจตกค้าง (Carry - Over Effect) ไปยังเงื่อนไขการทดลองถัดไป เช่น ถ้าให้รางวัลการกระทำด้วยเงิน 5 บาทก่อนและตามด้วยการให้รางวัล 15 บาท จะทำให้มีการจูงใจในระดับหนึ่งในครั้งแรก และสูงขึ้นเมื่อได้รับรางวัลครั้งที่ 2 แต่ถ้าให้รางวัลครั้งแรก 15 บาท และต่อมาให้ 5 บาท จะทำให้แรงจูงใจที่เกิดขึ้นจากการให้รางวัล 5 บาท ครั้งหลังน้อยกว่าครั้งแรก ซึ่งถือว่าเป็นผลจากการจัดลำดับเงื่อนไขการทดลอง (Order Effect)

4. ตัวแปรเกินอื่นๆ ที่ต้องควบคุมในการทดลอง ได้แก่ ความชำนาญการของผู้ได้รับการทดลองที่ผ่านการทดลองมาแล้วหลายครั้ง จะทำให้ผู้รับการทดลองมีความคุ้นเคยกับกระบวนการวิจัยหรือเนื้อหาในการทดลอง ซึ่งจะเป็นความคลาดเคลื่อนในการทดลองได้

ลักษณะของการแปรเปลี่ยนของตัวแปรอิสระมีลักษณะใดบ้าง

การกำหนดลักษณะของตัวแปรอิสระ จะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถทำการทดลองได้หลายเรื่องโดยใช้ตัวแปรเดียวกัน แต่ต้องพิจารณาเลือกอย่างสมเหตุสมผลทางหลักวิชา รูปแบบดังกล่าวมีดังนี้

1. การให้กับไม่ให้ (Presence versus Absence) คือ ให้กลุ่มทดลองได้รับการจัดกระทำ เช่น ให้กลุ่มทดลองนั่งสมาธิ วันละ 10 นาที เป็นเวลา 1 เดือน แต่กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการจัดกระทำใดๆ แล้วมีการวัดระยะเวลาการให้ความสนใจในการเรียนหลังการทดลอง

กรณีที่ให้กลุ่มทดลองได้รับการสอนแต่กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการสอน แล้ววัดผลสัมฤทธิ์หลังการทดลองเพื่อนำมาเปรียบเทียบกัน กรณีดังกล่าวย่อมไม่สมเหตุสมผลที่จะสรุปว่าการสอนดังกล่าวได้ผลดี

2. การให้วิธีที่ต่างกัน (Types of Variables) เป็นการจัดกระทำกับกลุ่มต่างๆ ด้วยวิธีที่ต่างกัน เช่น กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยวิธีใหม่ กลุ่มควบคุมได้รับการสอนโดยวิธีเดิม หรือวิธีปกติ หรือวิธีตามคู่มือครู หรืออาจใช้วิธีที่เป็นนวัตกรรมใหม่ 2 กลุ่ม เช่น ใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน 2 รูปแบบในการทดลอง

3. การให้รูปแบบที่ต่างกัน (Amount of Variables) เป็นการศึกษาปริมาณที่เหมาะสม เช่น กำหนดให้ขนาดกลุ่มต่างกันในการอภิปราย 3 คน กับ 5 คน เพื่อต้องการทราบว่าขนาดเท่าไร จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีกว่า อาจกำหนดจำนวนครั้งการฝึกต่างกัน หรือความถี่ของการเสริมแรง ต่างกันเพื่อศึกษาว่าส่งผลต่อตัวแปรตามต่างกันหรือไม่

เงื่อนไขที่แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและมีอะไรบ้าง

การที่จะหาคำตอบว่าตัวแปรอิสระส่งผลต่อตัวแปรตามหรือไม่ เช่น การฝึกสมาธิส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือไม่ หรือวิธีสอนที่ใช้วัตรกรรมส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างจากวิธีสอนแบบปกติหรือไม่ มีเงื่อนไข 2 ประการ คือ

1. เงื่อนไขความจำเป็น (Necessary Condition) คือ วิธีที่นำมาทดลองต้องเป็นอิทธิพลต่อตัวแปรตามจริงๆ โดยมีทฤษฎีหรืองานวิจัยสนับสนุนมิใช่คิดขึ้นเองโดยไม่มีทฤษฎีรองรับ เช่น การฝึกสมาธิจะทำให้ระยะเวลาของการสนใจการเรียนนานขึ้น และจดจ่ออยู่กับสิ่งที่ต้องศึกษาดีขึ้น ซึ่งน่าจะส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจะต้องคิดวิธีทดลองที่อยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีและงานวิจัย

2. เงื่อนไขความพอเพียง (Sufficient Condition) คือ จำนวนหรือปริมาณการวัดกระทำตัวแปรอิสระอย่างเพียงพอจนส่งผลต่อตัวแปรตาม เช่น ถ้าทำการฝึกสมาธิเพียง 2 - 3 ครั้ง อาจไม่เพียงพอที่จะทำให้ให้นักเรียนมีความสนใจนานขึ้นจนส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น หรือในการฝึกทักษะการเรียน ทักษะการอ่าน หรือทักษะทางกีฬาต่างๆ ถ้าทำการฝึกไม่เพียงพอก็ไม่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะนั้นๆ เงื่อนไขนี้ชี้ให้เห็นว่าควรกำหนดจำนวนครั้ง หรือความยาวนานในการทดลองที่เหมาะสมเพียงพอที่ตัวแปรอิสระสามารถส่งผลต่อตัวแปรตามได้ โดยการศึกษางานวิจัยทำนองเดียวกัน ที่ได้ทำการวิจัยมาแล้วอย่างทั่วถึง ถ้าทำการทดลองหลายครั้งเกินไปหรือนานเกินไปก็ไม่ได้ เพราะเปิดโอกาสให้เกิดความคลาดเคลื่อนของผลการทดลองที่เกิดจากตัวแปรเกินต่างๆ มากขึ้น เช่น วุฒิภาวะ เหตุการณ์แวดล้อม เป็นต้น

เราสามารถควบคุมความคลาดเคลื่อนในการทดลองได้อย่างไร

การที่ผลการทดลองไม่ได้เป็นผลที่เกิดจากตัวแปรอิสระเพียงอย่างเดียว คือ มีอิทธิพลของตัวแปรเกินรวมอยู่ด้วยนั้น ถือว่าผลการทดลองมีความคลาดเคลื่อนในทางปฏิบัติแล้ว ไม่สามารถควบคุมการทดลองให้ปราศจากความคลาดเคลื่อนได้อย่างสิ้นเชิง แต่สามารถควบคุมให้เกิดความคลาดเคลื่อนในระดับที่ยอมรับได้ โดยการควบคุมตัวแปรเกินที่สำคัญถ้าสามารถควบคุมตัวแปรเกินได้จนผลการวิจัยเป็นผลที่เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอิสระโดยแท้จริง ถือว่าการวิจัยมีความตรงภายใน (Internal Validity)

วิธีควบคุมตัวแปรเกินที่สำคัญได้หลายวิธี คือ 1) ใช้การกำจัดตัวแปรเกินออกไป เช่น เสียรบกวน หรือสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่สามารถกำจัดได้ 2) การใช้วิธีทางสถิติเพื่อกำจัดอิทธิพลของตัวแปรเกินบางตัว เช่น ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) เพื่อควบคุมผลสัมฤทธิ์พื้นฐานที่กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมซึ่งมีแตกต่างกันก่อนการทดลอง และ 3) การนำตัวแปรเกินเข้าไปไว้ในแบบแผนการทดลอง เช่น ทำการควบคุมตัวแปรเกินเซวาร์ณัปัญญาโดยการจัดให้มีกลุ่มเซวาร์ณัปัญญาสูง และกลุ่มเซวาร์ณัปัญญาต่ำอีกหนึ่งตัวแปร นอกจากมีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

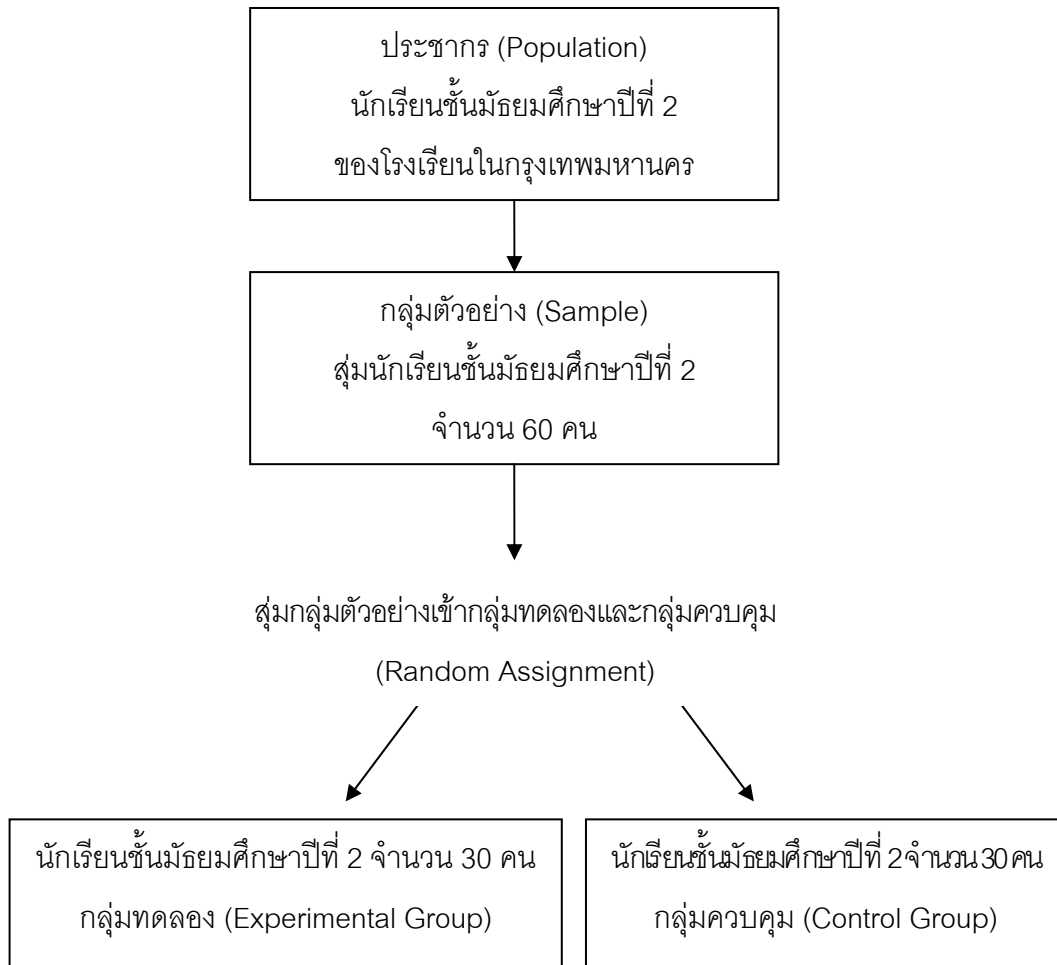
นอกจากวิธีควบคุมตัวแปรเกินดังกล่าวข้างต้นแล้วยังมีเทคนิคการควบคุมตัวแปรเกินที่จะต้องใช้ร่วมกับแบบแผนการทดลองต่าง ๆ ตามความเหมาะสมดังนี้

1. การสุ่ม (Randomization) การสุ่ม คือ การเลือกผู้ดำเนินการทดลองโดยเปิดโอกาสให้ทุกๆ หน่วยมีโอกาสได้รับการเลือกเท่าๆ กัน เป็นวิธีการทางสถิติที่สำคัญที่สุดในการควบคุมตัวแปรเกิน ซึ่งรับประกันได้ว่าตัวแปรเกินทั้งที่รู้และไม่รู้จะได้รับการปรับให้มีอยู่เท่าเทียมกัน (Constancy) ทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม การสุ่มในการทดลองมี 2 ระยะ คือ

1.1) การสุ่มจากประชากร (Random Selection) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากร จะทำให้สามารถสรุปพาดพิงผลการวิจัยไปยังประชากรได้ (Generalization) เช่น สุ่มนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 60 คน ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งจากประชากรที่กำหนด

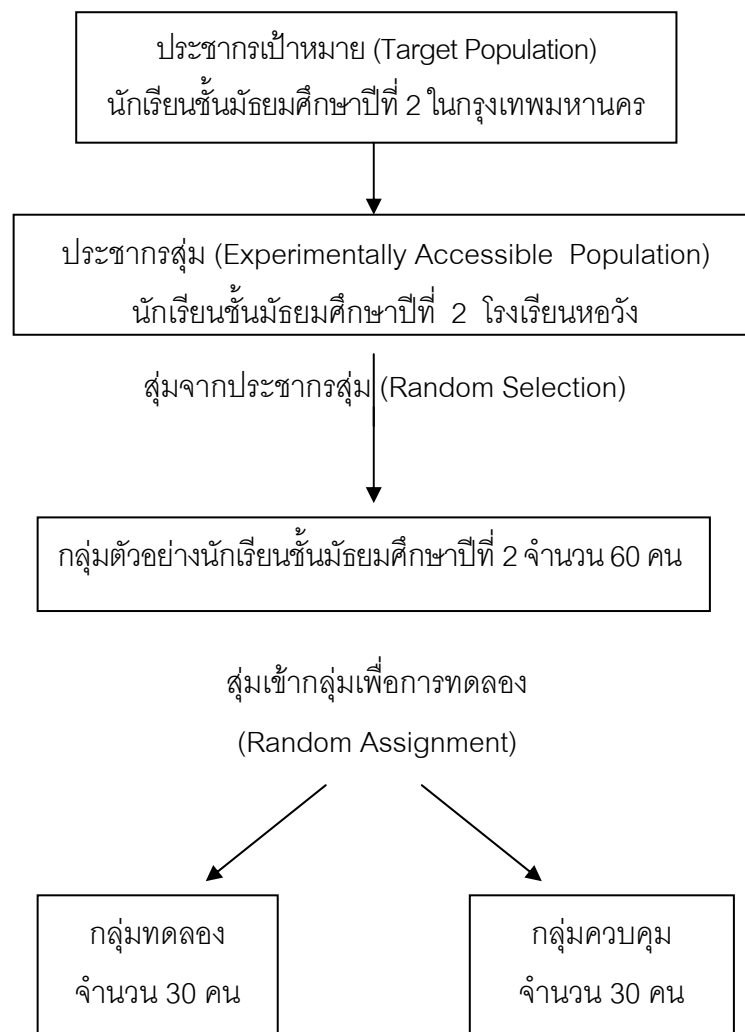
1.2) การสุ่มเข้ากลุ่ม (Random Assignment) เพื่อให้กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีลักษณะต่างๆ เช่น แรงจูงใจ สติปัญญา เจตคติ ความรู้พื้นฐาน เป็นต้น เท่ากันก่อนที่จะทำการทดลอง เพื่อให้ผลการทดลองมีความตรงภายใน (Internal Validity) โดยการสุ่มด้วยวิธีจับฉลากทีละคนเข้าทั้งสองกลุ่มสลับกัน

การสุ่มสำหรับการทดลองตามอุดมคติสามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 2 แสดงวิธีการสุ่มจากประชากรและการสุ่มเข้ากลุ่มเพื่อการทดลอง

การสุ่มสำหรับการทดลอง ในทางปฏิบัติจริงไม่สามารถใช้วิธีการสุ่มตามแบบในภาพข้างบนได้เสมอไป เพราะไม่สามารถสุ่มจากประชากรโดยตรงได้ เมื่อมีการกำหนดประชากรกว้างขวางมากขึ้น เช่น ถ้ากำหนดประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร จะไม่สามารถนำนักเรียนที่สุ่มได้จากโรงเรียนหลายๆ โรงเรียน มาทำการทดลองได้ ดังนั้นจึงต้องใช้วิธีสุ่มอีกวิธีหนึ่งโดยการกำหนดประชากรเป็น 2 ระดับ คือ ประชากรเป้าหมาย (Target Population) ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทุกคนในกรุงเทพมหานคร และประชากรสุ่ม (Experimentally Accessible Population) แล้วจึงสุ่มเข้ากลุ่ม (Random Assignment) เพื่อการทดลองต่อไป ผู้วิจัยจะต้องเลือกประชากรสุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรเป้าหมาย เช่น ไม่เป็นโรงเรียนที่มีการคัดเลือกนักเรียนเก่งเข้าเรียน หรือนักเรียนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมแตกต่างจากโรงเรียนที่มากเกินไป เป็นต้น วิธีสุ่มแบบนี้เหมาะสำหรับนำไปใช้ได้กว้างขวางในการวิจัยเชิงทดลองเกี่ยวกับการเรียนการสอน วิธีการสุ่มดังกล่าวสามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 3 แสดงวิธีการสุ่มจากประชากรสุ่ม และการสุ่มเข้ากลุ่มเพื่อการทดลอง

2. การจับคู่ (Matching) เป็นวิธีควบคุมตัวแปรเกินที่ต้องการหนึ่งตัวหรือมากกว่า โดยการทำให้ผู้รับการทดลองในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีปริมาณของตัวแปรเกินที่ต้องการควบคุมเท่ากัน โดยผู้วิจัยจะต้องเลือกตัวแปรเกินบนพื้นฐานความรู้ทางทฤษฎี วิธีจับคู่ทำให้การทดลองมีความไวมากขึ้น คือ สามารถเห็นอิทธิพลของตัวแปรอิสระง่ายขึ้น การจับคู่ในการทดลองมีหลายวิธีดังนี้

2.1) การทำให้ตัวแปรอิสระมีค่าเดียว เช่น ถ้าเพศมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามก็ใช้เพศชาย หรือเพศหญิงเพียงเพศเดียวทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2.2) การทำตัวแปรเกินให้อยู่ในแบบแผนการทดลอง เช่น ถ้าผลสัมฤทธิ์เดิมจะมีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ก็จะใช้ระดับความรู้เดิมมาเป็นตัวแปรอิสระอีกตัวหนึ่ง โดยอาจแบ่งเป็นกลุ่ม เช่น กลุ่มเก่งกับกลุ่มอ่อน ดังแผนผังข้างล่างนี้

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ทางการเกษตรจากผลผลิตทางการเกษตรจากโครงการเกษตร เพื่ออาหารกลางวันและจากชุมชน เพื่อการมีอาชีพและมีรายได้ระหว่างเรียน

โรงเรียนบ้านสันกอง เลขที่ ๑๒๕ หมู่ ๙ ตำบลแม่ไร่
อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย รหัสไปรษณีย์ ๕๗๒๔๐

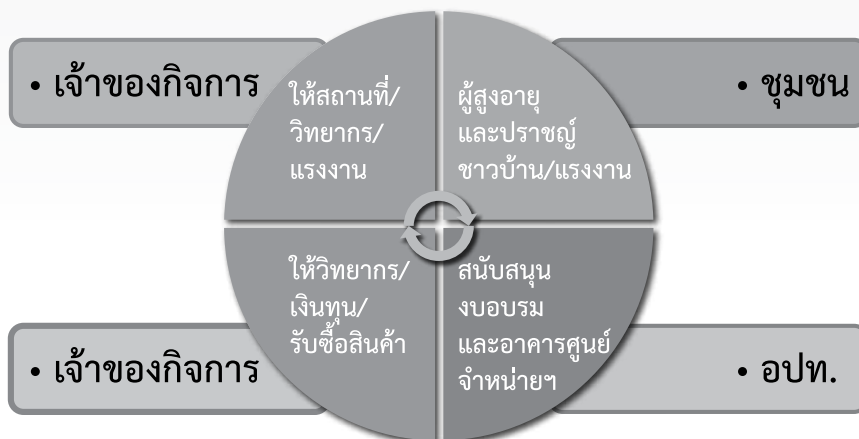
ปฐมบท ปรากฏการณ์

ปัจจุบันเกษตรกรไทยประสบปัญหาราคาสินค้าเกษตรตกต่ำมายาวนาน และยังมีวิธีการแก้ไขปัญหาย่างยั่งยืนได้ ส่วนใหญ่รัฐบาลที่เข้ามาช่วยเหลือเกษตรกร จะใช้วิธีการแก้ปัญหาแบบระยะสั้น เช่น การจำหน่ายข้าว, รัฐบาลซื้อผลผลิตไว้เอง เป็นต้น ซึ่งก็ช่วยเหลือเกษตรกรได้แบบชั่วคราวเท่านั้น ต้นตอของปัญหาหลักๆ ก็คือ มีผลผลิตออกมามากเกินไปเกินความต้องการของตลาด ทำให้ต้องเร่งรีบขายออกไป จึงส่งผลทำให้ราคาตกต่ำลง และปัญหาขาดหน่วยงานที่จะมาจัดสรร วางแผนการปลูก วางแผนการผลิตสินค้าเกษตรให้กับเกษตรกร เพราะก่อนที่เกษตรกรจะตัดสินใจปลูกพืช หรือทำปศุสัตว์อะไร มักจะอ้างอิงราคาผลผลิตในปัจจุบัน ผลผลิตทางการเกษตรชนิดใดที่มีราคาแพงขณะนั้นก็มักจะนิยมไปปลูกชนิดนั้น ๆ ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว การอ้างอิงราคาพืชผลทางการเกษตรแบบนี้ไม่ได้ เพราะผลผลิตทางการเกษตรมักใช้เวลาานกว่าจะเก็บเกี่ยวได้ ซึ่งการที่เกษตรกรหันมาเพาะปลูกหรือทำการเกษตรเหมือนกันหมดก็ทำให้ราคาตกต่ำ จึงส่งผลทำให้ราคาสินค้าเกษตรลดต่ำลง และกลายเป็นปัญหาจนทำให้รัฐบาลต้องเข้ามาช่วยเหลืออยู่เสมอๆ ต่อมาก็มีเกษตรกรรุ่นใหม่ และผู้ประกอบการธุรกิจบางส่วนหันมาให้ความสนใจในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า และเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร แทนที่จะขายผลผลิตโดยตรงให้กับนายทุนเพียงอย่างเดียว ซึ่งนั่นก็เป็นการแก้ปัญหาอีกทางเลือกหนึ่งที่เกษตรกรสามารถนำมาปรับใช้ได้ เช่นเดียวกันกับความท้าทายด้านการศึกษาศตวรรษที่ ๒๑ ในการเตรียมนักเรียนให้พร้อมกับชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ เป็นเรื่องสำคัญของกระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ ๒๑ ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง โรงเรียนจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ ๒๑ ที่เปลี่ยนไปจากศตวรรษที่ ๒๐ และ ๑๙ โดยทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กในศตวรรษที่ ๒๑ มีความรู้ ความสามารถ และทักษะจำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ กลุ่มนักเรียนที่ดำเนินการในกิจกรรมโครงการต่างๆ จึงขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง บางครั้งสินค้าก็ไม่พอกับความต้องการของคณะศึกษาดูงาน เช่นเดียวกับคนในชุมชนที่ประสบปัญหาทางด้านการจำหน่ายสินค้าทางการเกษตร และผลิตภัณฑ์พื้นบ้านของชุมชน เนื่องจากคนในชุมชนและผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ กว่าร้อยละ ๙๕ เป็นชาวไทยภูเขาเผ่าอาข่า ประกอบอาชีพเกษตรกรรม บางส่วนประกอบอาชีพตัดถักรวม ซึ่งสินค้าทางการเกษตรส่วนใหญ่ขายให้กับพ่อค้า ส่วนงานหัตถกรรมก็จะผลิตเพื่อใช้เองในครัวเรือนและส่งขายให้ร้านค้าและมีราคาถูก เพราะต้องแบ่งรายได้ให้กับพ่อค้าคนกลางด้วยจึงทำให้มีรายได้น้อย

สร้างสรรคงานโรงเรียนนั้กคคค

โรงเรียนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มผู้สูงอายุ และผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจร้านต้นน้ำ ได้ปรึกษาหารือในการร่วมกันพัฒนาโรงเรียนและชุมชน เพื่อให้โรงเรียนและชุมชนสามารถดำเนินกิจกรรมร่วมกัน นำทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา และก่อให้เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ ด้วยการนำสิ่งที่มีอยู่ในชุมชน และของดีในชุมชนมาถ่ายทอดและส่งต่อองค์ความรู้ ภูมิปัญญาให้กับลูกหลาน และจัดจำหน่ายสินค้าที่มีอยู่ในชุมชนให้กับผู้ที่สนใจ ร่วมกันส่งเสริมให้เกิดองค์ความรู้ในการแปรรูปสินค้าทางการเกษตรที่มีอยู่ในโรงเรียนและชุมชน ให้ออกมาเป็นผลิตภัณฑ์ ด้วยการให้ความรู้ และการรับซื้อผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของชาวบ้านและนักเรียนโดยผู้ประกอบการนำมาผลิตเป็นสินค้า นอกจากนั้นแล้ว นักเรียนและชาวบ้านยังสามารถมาเป็นแรงงานให้กับผู้ประกอบการในการผลิตสินค้า สร้างรายได้ระหว่างเรียนและครอบครัวในอีกทางหนึ่ง ในส่วนขององค์กรส่วนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมโดยการให้การสนับสนุนงบประมาณในการจ้างวิทยากรมาช่วยในการอบรมให้ความรู้เรื่องการทำการเกษตรอย่างถูกวิธี และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าราคาสินค้าทางการเกษตรให้สูงขึ้น นอกจากนั้นแล้วในส่วนของโรงเรียน ได้ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการจัดทำแหล่งเรียนรู้ การแปรรูปผลผลิตจากโครงการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่ออาหารกลางวัน และผลผลิตทางการเกษตรจากชุมชนอย่างเต็มที่ เพราะนอกจากจะส่งผลดีต่อการจัดการเรียนการสอน ที่สามารถพัฒนาให้นักเรียนเป็นคนเก่งในเรื่องของทักษะอาชีพ ที่สามารถเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ยังสามารถช่วยให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน ช่วยพ่อแม่และครอบครัวในอีกทางหนึ่งด้วย และยังให้ใช้สถานที่ภายในโรงเรียนจัดทำเป็นศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ และเป็นฐานในการแปรรูปและผลิตสินค้าด้วย เรียกได้ว่าทุกภาคส่วนต่างมีส่วนช่วยในการก่อให้เกิดแหล่งเรียนรู้การแปรรูปผลผลิตจากโครงการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่ออาหารกลางวัน และผลผลิตทางการเกษตรจากชุมชน และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนและชาวบ้านในชุมชนในอีกทางหนึ่งได้เป็นอย่างดี เป็นรูปธรรม สามารถส่งผลดีโดยรวมในอนาคตอย่างยั่งยืน ดังนี้

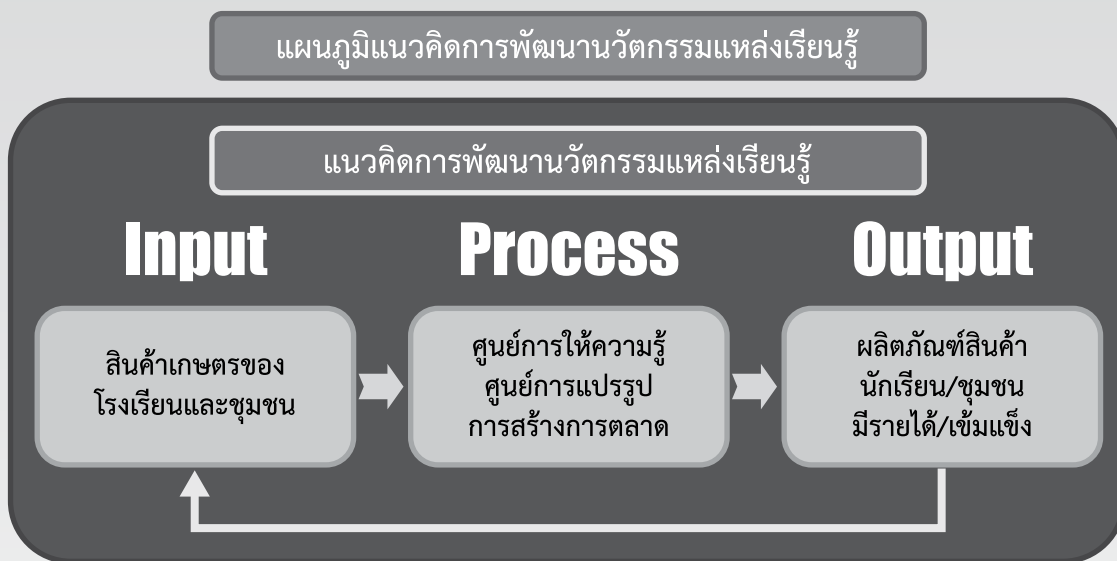

แผนภูมิแสดงองค์ประกอบที่ช่วยให้เกิดการพัฒนแหล่งเรียนรู้

การออกแบบนวัตกรรมเพื่อการพัฒนา

ในการออกแบบนวัตกรรม การแปรรูปผลผลิตจากโครงการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่ออาหารกลางวัน และผลผลิตทางการเกษตรจากชุมชน มีวิธีการออกแบบโดยอาศัยความร่วมมือกัน ระหว่างโรงเรียน ชุมชน ผู้ประกอบกิจการธุรกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนา แหล่งเรียนรู้ โดยใช้ศูนย์จำหน่ายสินค้าทางการเกษตร ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อพัฒนา

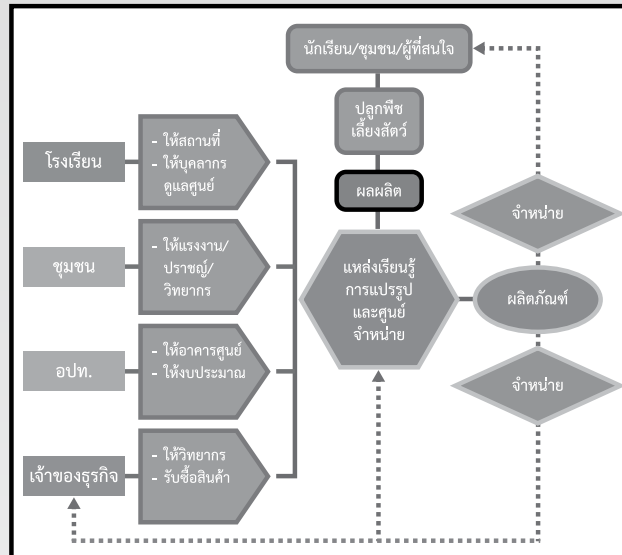
โรงเรียนบ้านสันกองพัฒนาแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรจากผลผลิตทางการเกษตรจากโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันและจากชุมชน โดยได้นำเอาผลผลิตที่มีอยู่ในโรงเรียนมาดำเนินการแปรรูปและทำเป็นผลิตภัณฑ์จำหน่ายอย่างครบวงจรภายในโรงเรียน ผลผลิตบางส่วนแปรรูปและส่งขายให้กับผู้ประกอบการธุรกิจแบรนด์ “ต้นน้ำ” เพื่อนำไปผลิตเป็นสินค้าอื่น ๆ เช่น การนำสมุนไพรตากแห้ง อาทิเช่น ดอกอัญชันตากแห้ง โพรตากแห้ง มาสกัดเป็นน้ำมันเป็นส่วนผสมในการทำครีมบำรุงผิว และสบู่สมุนไพร เป็นต้น และขยายผลไปสู่ชุมชน และนำสินค้าที่ตนเองมีมาจำหน่ายที่ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ และขายตลาดออนไลน์ โดยสรุปขั้นตอนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ระบบ คุณภาพ	ลำดับการ ปฏิบัติ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	การดำเนินงานตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง
Plan	1	ศึกษาสภาพการณ์ที่ จะดำเนินการ	ศึกษาความพร้อมโดยพิจารณาถึงความพร้อม (พอประมาณ) ในการดำเนินงาน โดยพิจารณาสภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน ด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่ช่วยส่งเสริมการมีอาชีพ และการมีงานทำของนักเรียน รวมทั้งของชุมชน
	2	วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	พิจารณาเหตุผลของการดำเนินการโดยมองให้เห็นถึงผลทั้งทางตรง และทางอ้อม (มีเหตุผล) สิ่งที่โรงเรียนดำเนินการอยู่และสามารถ พัฒนา ต่อยอดได้ สิ่งที่ชุมชนมีอยู่และสามารถทำร่วมกันได้ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเข้ามามีบทบาทช่วยอะไรได้บ้าง และ ผู้ประกอบการธุรกิจไหนที่สามารถมีความต้องการและทำงาน ร่วมกันได้บ้าง
	3	จัดวางระบบและจัดทำ แผนงานโครงการ และแผนบริหารความเสี่ยง	เป็นการกำหนดแนวทางการทำงาน ควบคุมกับการวางแผนบริหาร ความเสี่ยงเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น (มีภูมิคุ้มกัน) เพิ่มเติม มีการบูรณาการความรู้เดิมที่มีมาต่อยอด และมีการศึกษาค้นคว้า เพื่อขยายฐานความรู้ รวมทั้งนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิด ประโยชน์ (รอบรู้)
Do	4	ดำเนินการตามแผน	ปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้อย่างเต็มกำลังความสามารถ โดยเน้นการมีส่วนร่วม และการลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง สม่ำเสมอ (คุณธรรม)
	5	ตรวจสอบการดำเนินงาน / นิเทศติดตามผลการทำงาน	เป็นการตรวจสอบการดำเนินการตามแผน ตลอดถึงการนิเทศให้ ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมาก ยิ่งขึ้น หากพบอุปสรรคก็ดำเนินการแก้ไขปัญหานั้นที่ (คุณธรรม,รอบรู้)
Check	6	ประเมินผลการทำงาน	เป็นการพิจารณาตัดสินผลการดำเนินงานเพื่อหาความสอดคล้อง กับเป้าหมาย ความคุ้มค่าของการดำเนินงาน (พอประมาณ, มีเหตุผล,มีคุณธรรม)
	7	ดำรงรักษา	เป็นการถอดประสบการณ์การดำเนินงาน ทั้งผลงานที่เป็นเลิศ และปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานครั้งต่อไป (รอบรู้)
Act	8	รายงานผล	จัดทำรายงานผลเพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานต่อผู้เกี่ยวข้องและ ใช้เป็นสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อไป (รอบรู้,มีคุณธรรม)

แผนภูมิแสดงการสร้างและการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้

ผลิตกาพ หนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม

การดำเนินงานการพัฒนาวัตกรรมการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา การแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรจากผลผลิตทางการเกษตรจากโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันและจากชุมชน เพื่อการมีอาชีพ และมีรายได้ระหว่างเรียน ทำให้นักเรียนและชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ในการนำผลผลิตทางการเกษตรมาแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าทางการเกษตรที่มีอยู่ในโรงเรียนและชุมชน สร้างรายได้ให้กับนักเรียนในระหว่างเรียน และสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรในชุมชน นอกจากนี้ โรงเรียนยังมีรายได้จากการขายสินค้าของผู้ประกอบการธุรกิจ จำนวนร้อยละ ๒๐ สามารถนำเงินที่ได้ไปพัฒนาโรงเรียนในด้านต่างๆ ส่วนลูกค้าเองก็สามารถนำเงินที่บริจาคไปช่วยลดหย่อนภาษีได้อีกทางหนึ่งด้วย

แผนภูมิแสดงกระบวนการบริจาคเงินจากการซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์ของนักเรียนและชุมชน

รูปธรรมที่ภาคภูมิใจ

๑. นักเรียนได้ผลิตภัณฑทางการเกษตร มีแหล่งเรียนรู้ในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และมีศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑทางการเกษตรที่มาจากผลผลิตทางการเกษตร
๒. ชุมชนได้มีแหล่งเรียนรู้ในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และมีศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑทางการเกษตรที่มาจากชุมชน
๓. ชุมชนได้จำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรและผู้ประกอบการธุรกิจสามารถนำผลผลิตเหล่านั้นมาทำเป็นผลิตภัณฑ ทำให้ชุมชนมีรายได้ ผู้ประกอบการลดต้นทุนการผลิต
๔. ชุมชนได้จำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรและผู้ประกอบการธุรกิจสามารถนำผลผลิตเหล่านั้นมาทำเป็นผลิตภัณฑ ทำให้ชุมชนมีรายได้ ผู้ประกอบการลดต้นทุนการผลิต
๕. โรงเรียนได้รับรางวัลโรงเรียนโครงการสืบสานพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระดับจังหวัด และระดับประเทศ
๖. โรงเรียนได้รับรางวัลสถานศึกษาแบบอย่าง การจัดกระบวนการเรียนการสอนและบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๗. โรงเรียนได้รับรางวัลโรงเรียนส่งเสริมสิ่งแวดล้อมดีเด่น โรงเรียนขนาดใหญ่
๘. โรงเรียนได้รับรางวัลดีเด่น ด้านการจัดการขยะ โครงการ Y Green School Award 2016
๙. โรงเรียนได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติโรงเรียนต้นแบบการคัดแยกขยะเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
๑๐. โรงเรียนได้รับรางวัลระดับดีเยี่ยม โรงเรียนดีประจำตำบล “๑ โรงเรียน ๑ อาชีพ ๑ ผลิตภัณฑ” รับรางวัลเหรียญทองระดับประเทศ “๑ โรงเรียน ๑ นวัตกรรม” ประเภทแหล่งเรียนรู้

การขยายผลและการเผยแพร่ผลการพัฒนา

หลังจากการดำเนินงานผลปรากฏว่า นอกจากโรงเรียนจะสามารถนำผลผลิตทางการเกษตรที่เหลือจากโครงการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่ออาหารกลางวันมาผลิตเป็นผลิตภัณฑได้แล้ว ยังสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ในการสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีการแปรรูปสินค้าทางการเกษตร ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งมีรายได้ระหว่างเรียนอีกด้วย

จุดเด่น หรือลักษณะพิเศษของผลงานนวัตกรรม

ลักษณะเด่นของนวัตกรรมชิ้นนี้คือ การร่วมมือกันแก้ปัญหา โดยการนำผลผลิตทางการเกษตร สินค้าที่มีอยู่ในชุมชนที่มีราคาต่ำ มาพัฒนา ปรับปรุง แปรรูป เป็นผลิตภัณฑเพื่อจำหน่ายให้กับผู้ประกอบการธุรกิจ และผู้ที่สนใจ และสามารถช่วยให้นักเรียนมีอาชีพและทักษะในการทำงาน มีรายได้ระหว่างเรียน ชุมชนเองก็มีรายได้จากการขายสินค้า และการแปรรูปสินค้า นอกจากนั้นโรงเรียนยังได้รับประโยชน์จากการซื้อสินค้าของผู้ที่มาซื้อสินค้า จากเงินบริจาคซึ่งผู้ที่มาซื้อสินค้าสามารถนำส่วนลดที่ได้มาบริจาคให้กับโรงเรียน โดยสามารถนำส่วนลดนั้นไปเป็นเงินลดหย่อนภาษีได้อีกทางหนึ่งด้วย เรียกได้ว่าทุกฝ่ายต่างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่

บันทึกถึงดวงดาว 96

กระท่อมดารีกา
น้องดาวที่รัก

ณ วันนี้มีประโยคหนึ่ง พี่คิดว่าน่าจะถึงเวลาเปลี่ยนจาก “ครูต้องตามนักเรียนให้ทัน” เป็น “ครูต้องเดินนำหน้านักเรียน” ได้แล้ว...น้องดาวเห็นด้วยกับพี่ไหม ?

หากพิจารณาวิถีชีวิตของนักเรียนจะพบว่า มีหลายเรื่องเหลือเกินที่ครูกับนักเรียนห่างไกลกันและยิ่งห่างขึ้นทุกวันๆ เริ่มจะคุยกันคนละภาษาเหมือนยิ่งพูดยิ่งไม่รู้เรื่อง หลายครั้งที่ครูพูดเหมือนนักเรียนจะเข้าใจ แต่ถึงเวลาปฏิบัติกลับกลายเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งพี่คิดว่า “โลกออนไลน์” นี้แหละคือสาเหตุอันดับต้นๆ ที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ดังกล่าว นักเรียนส่วนใหญ่ “ไปถึงไหนต่อไหนแล้ว” แต่กลับมีครู (บางส่วน) ยังอยู่ที่จุดเดิม โดยเฉพาะเรื่องการอบรมสั่งสอนนักเรียน ครูยังใช้วิธีเดิมๆ จัดกิจกรรมซ้ำๆ ตรงนี้มีใช้ “อะไรๆ ก็ครู” ที่ไม่รู้จักพลิกแพลง คั่นคว้า สร้างสรรค์กิจกรรมแปลกใหม่ น่าสนใจ เพราะมีตัวแปรอีกมากมายที่ทำให้ครูไม่มีโอกาสแม้แต่จะคิดงานใหม่ๆ ได้เลย (พูดถึงเรื่องนี้พี่ขอละไว้ก่อน...) ยังดีที่ปัจจุบันหน่วยงานต้นสังกัดได้พยายามจัดฝึกอบรมบุคลากรเพื่อให้นำความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ มาพัฒนาตนเอง และนักเรียน หัวข้อการอบรมจึงมักจะพบคำว่า “ไทยแลนด์ 4.0” ประสมอยู่ด้วยแทบจะทุกหลักสูตร และการอบรมก็ได้จำกัดเฉพาะในห้องเท่านั้น บางหลักสูตรสามารถฝึกฝนเรียนรู้ในโลกออนไลน์ได้ด้วย นับว่าเป็นการเรียนรู้เพื่อให้สามารถใช้แอปพลิเคชันที่นักเรียนนิยมและเข้าถึงได้รวดเร็วมาสร้างประโยชน์เกี่ยวกับการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น ประเด็นนี้แหละที่พี่กล่าวไว้ในตอนต้นว่าครูต้องเป็นผู้นำนักเรียนไม่ใช่ให้ครูวิ่งตาม เพราะโลกของเราเคลื่อนตัวไปข้างหน้าอย่างรวดเร็ว การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอย่างฉับไวและถูกต้องนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง และการรับรู้หรือเรียนรู้ได้จำกัดเฉพาะบุคคลเหมือนในอดีต ทุกคนสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ในทุกๆ เรื่อง อันจะนำไปสู่การสร้างสรรคนวัตกรรมใหม่ๆ ได้ในอนาคต

การเรียนการสอนก็ได้จำกัดเฉพาะในห้องเรียนเช่นกัน การศึกษาเรียนรู้ความเคลื่อนไหวในวิทยาการใหม่ๆ คือความจำเป็นที่ครูทุกคนต้องตระหนัก ดังนั้นหากมีกิจกรรมใดที่จะส่งเสริมให้นักเรียนใช้เทคโนโลยีโดยเฉพาะในโลกออนไลน์ แสวงหาความรู้ได้ก็เป็นเรื่องที่ครูควรสนับสนุนอย่างยิ่ง

พี่เคยจัดการแสดงละครวรรณคดีให้นักเรียนชมแทบทุกปีที่ผ่านมา เมื่อนักเรียนได้ชมแล้วก็ทำแบบประเมินความพึงพอใจเพื่อเป็นการสรุปงาน รายงานผู้บริหารต่อไป แต่ปีการศึกษาปีนี้พี่และครูในกลุ่มสาระฯ ตกลงกันว่าควรจะ

ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมมากกว่า “การชม” เท่านั้น จึงได้จัดประกวด “ภาพถ่ายการแสดงละครพร้อมคำบรรยายสั้นๆ” ใครไม่มีโทรศัพท์หรือกล้องถ่ายภาพสามารถขอภาพคนอื่นได้ แต่ถ้าได้รับรางวัลต้องแบ่งรางวัลให้เจ้าของภาพด้วย

การส่งภาพประกวดที่ใช้วิธีส่งในช่องทาง Messenger/Facebook ของพี่ ปรากฏว่ามีนักเรียนส่งภาพเข้าประกวด แม้จะมีจำนวนไม่มากนักด้วยสาเหตุบางประการ เช่น นักเรียนหลายคนคิดคำบรรยายประกอบภาพไม่ได้ บางคนส่งผิดช่องทางหรือบางคนก็หลงลืม ข้อสังเกตทั้งหมดที่จะนำไปเป็นข้อมูลเพื่อแก้ไขปรับปรุงการชมครั้งต่อไป ดังตัวอย่างภาพที่ส่งประกวด

ตัวอย่างภาพถ่ายของนักเรียนขณะชมการแสดงละครวรรณคดีที่ส่งเข้าร่วมกิจกรรม

ข้อสรุปอีกประการหนึ่งก็คือ นักเรียนขาดความกระตือรือร้น เพราะในการจัดประกวดภาพครั้งนี้ พี่ยังประกวดการตอบคำถามเกี่ยวกับวรรณคดีไทยด้วย เป็นกิจกรรมที่สืบเนื่องจากการฝึกในห้องเรียน แต่ที่เสริม “ความยากให้แตกต่างจากการฝึกทั่วไป” โดยเน้นว่านักเรียนสามารถค้นหาในอินเทอร์เน็ตมาตอบได้ เพียงนักเรียนพิมพ์ข้อความที่ที่กำหนดให้ในช่องค้นหาของเบราว์เซอร์ก็จะพบคำตอบแล้ว แต่ไม่น่าเชื่อว่ามึนักเรียนตอบผิดมากกว่าตอบถูก กิจกรรมดังกล่าวก็คือการตอบปัญหาที่มาของวรรณคดีและแก้ไขโคลงโลกนิติ ที่ไม่ถูกต้อง ดังตัวอย่าง

❖ ตอบปัญหาที่มาของวรรณคดี		
1. อ่านร้อยกรองต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม		
<p style="text-align: center;">ภุมราการุณสุนทร เด็กอ่อนอันเยาว์เล่าเรียน ก ข ก กว ว่าเวียน อ่านเขียนผลสมกมเกย</p>	<p style="text-align: center;">ไว้หวังสั่งสอน หนูน้อยค่อยเพียร</p>	<p>1. ใครคือผู้แต่งบทร้อยกรองนี้ ตอบ.....</p> <p>2. บทร้อยกรองนี้นำมาจากวรรณคดีเรื่องใด ตอบ.....</p>
❖ ประกวดโคลงโลกนิติปริศนา		
2. เขียนแก้ไขโคลงโลกนิติให้ถูกต้องด้วยลายมืออ่านง่ายและสะอาดเรียบร้อย		
โคลงโลกนิติที่ไม่ถูกต้อง		โคลงโลกนิติที่ถูกต้อง
<p style="text-align: center;">เสียดินคักดีสงวนไว้ เสียดูเร่งตำรง เสียดักดีสู้ประสงค์ โจรจักเบียนบ่ได้</p>	<p style="text-align: center;">วงศ์หงส์ ความลัดย ไวน่า รู้สิ่ง เร่งรู้เอาเรียน</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>(โคลงโลกนิติ : สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร)</p>		

จากคำตอบโดยเฉพาะข้อ 2. นักเรียนตอบโดยมิได้ค้นหาคำตอบที่แท้จริงเพราะพบว่านักเรียนนำบทที่ 4 มาตอบด้วย ซึ่งแสดงว่าขาดความเอาใจใส่หรือขาดความรอบคอบในการทำงาน แต่หากมองอีกมุมหนึ่งก็คือกิจกรรมนี้อาจไม่เร้าใจ ไม่น่าสนใจก็เป็นได้

บันทึกฉบับนี้ พี่ชวนน้องดาวคิดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมนักเรียนใช้ “มือถือนู” ให้เกิดประโยชน์ในการแสวงหาความรู้ แต่อาจเป็นที่หนักอกหนักใจสำหรับครูหลายๆ คนที่ไม่ถนัด - ไม่ชอบ - ไม่ชำนาญในการใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ พี่ก็ขอเป็นกำลังใจให้ “ค่อยเป็นค่อยไป” สำหรับ “มือเก่าหัดใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ” เพื่อตามนักเรียนให้ทันและเป็นผู้นำ ในที่สุด...ยังนำทั้งความรู้คู่คุณธรรมยิ่งพิเศษสุดเลยทีเดียวน

แต่ถ้าน้องดาวหรือครูบางคน “เหนื่อยนัก” พักอ่านกลอนพี่บ้างก็ได้ บางทีอาจเป็นกำลังใจให้คลายเหนื่อย ในภาระของการเป็นครูได้บ้างไม่มากก็น้อย

1. เคยจำคอร์ดได้บ้างบางขณะ
ทิ้งเพื่อน เอ - เอฟ - ซี...ตีเพลินเพลิน
2. เมื่อเล่น ไม่ได้จึงใช้वाद
ไม่เครียดเคร่งเกร็งข้อทรมาน

แล้วเลยละดัดเล่นวันนานเนิ่น
ไปคุ่มดินในมรรคาวิชาการ
ขอซิมซ์ศิลป์ศาสตร์พอสุขสานต์
เราพบพานสุขวิถี...ที่หัวใจ

รักและคิดถึง
พี่ดิน

การที่โรงเรียนจะสามารถจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทยได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ผู้บริหารจะต้องเปลี่ยนวิธีคิดมองกว้างไกล ยาว และลึก มองข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์และผลกระทบต่างๆ และที่สำคัญ คือ ต้องคิดนอกกรอบด้วย นอกจากเปลี่ยนวิธีคิดแล้ว ต้องเปลี่ยนวิธีทำด้วย คือ ต้องมีความต้องการที่จะทำ มีความรู้ความสามารถเพียงพอ มีความพยายามเพียงพอ มีกลยุทธ์ที่ดี ทำงานเป็นชุด เป็นทีม สร้างเครือข่าย ทำแบบบูรณาการและมุ่งผลสัมฤทธิ์

การพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ ต้องกระทำทั้งระบบ ดังนี้

1

ด้านผู้บริหาร

- 1.1 นำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้เกิดความสะดวกและทันต่อการใช้งานเร่งด่วน
- 1.2 ปรับปรุงระบบการติดตามการปฏิบัติงาน และประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางาน
- 1.3 นำคณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- 1.4 สำรวจความต้องการของชุมชนในการจัดการศึกษา หรือการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
- 1.5 สนับสนุนการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องของโรงเรียนทุกฝ่ายในการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียน

2

ด้านการเรียนการสอน

- 2.1 ต้องมีการพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้มีลักษณะครอบคลุมหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้ เน้นกระบวนการคิดและการตั้งคำถามในการเรียนรู้ หลักสูตรบูรณาการที่เน้นการเรียนรู้ผ่านโครงงานและการทำงานเป็นทีม และหลักสูตรข้างคิดที่สนับสนุนการใช้ ICT ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
- 2.2 เป้าหมายของเรียนรู้ ต้องเน้นทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะด้านสารสนเทศ ความรู้เชิงบูรณาการ ทักษะการชี้นำตนเอง การตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเอง ตลอดจนทักษะด้านคุณธรรมและจริยธรรม
- 2.3 หลักการเรียนรู้ต้องปรับเปลี่ยนเป็นการเรียนเพื่อรู้ การเรียนเพื่อทำเป็น ใช้เป็นการเรียนรู้เพื่ออยู่ร่วมกันในสังคม การเรียนเพื่อพัฒนาตนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

3

ด้านครูผู้สอน

- 3.1 ครูต้องปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอนให้มีความหลากหลาย สอดคล้องกับการเรียนการสอนและลักษณะของผู้เรียน
- 3.2 ครูต้องสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการสอนแบบโครงงาน การสอนแบบบูรณาการในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกชั้นเรียน
- 3.3 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจในการแก้ปัญหาได้
- 3.4 ให้อาจารย์ได้มีการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนอย่างเหมาะสมตามศักยภาพของแต่ละบุคคล
- 3.5 ปรับกระบวนการวัดผลให้หลากหลาย โดยใช้การประเมินผลจากสภาพจริง เติงประจักษ์และการใช้แบบทดสอบ
- 3.6 นำนักเรียนสู่การเรียนรู้ในห้องเรียนและนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและการเรียนรู้วิถีชุมชนมาเสริมในการจัดการเรียนการสอน
- 3.7 สร้างผลงานด้านการจัดการเรียนการสอนให้เกิดกับตนเองและผู้เรียน นำเทคโนโลยี และนวัตกรรมทันสมัยแบบใหม่ๆ มาใช้ อาทิ ห้องเรียนกลับด้าน การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู PLC เป็นต้น

4

ด้านผู้เรียน

- 4.1 ส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่านและพัฒนาตนเอง โดยการศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน
- 4.2 พัฒนาการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกการมีระเบียบวินัยในตนเอง และการทำงานเพื่อส่วนรวมของนักเรียนมากขึ้น เพื่อส่งผลให้เกิดพฤติกรรมอย่างยั่งยืน
- 4.3 บูรณาการกิจกรรมที่ฝึกให้นักเรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์สู่ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
- 4.4 จัดกิจกรรมที่สอดแทรกในด้านศิลปดนตรี โดยให้มีส่วนร่วมทุกโครงการ
- 4.5 จัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในตารางแผนแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมต่างๆ และสร้างทีมงานอย่างเป็นรูปแบบ
- 4.6 ส่งเสริมกิจกรรมสร้างจิตสำนึกให้มีจิตสาธารณะเกิดกับนักเรียนอย่างยั่งยืน

การพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ ต้องตระหนักว่ากระบวนการเรียนรู้สำคัญกว่าความรู้ ครูมิใช่ผู้มอบความรู้แต่เป็นผู้ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียน เน้นการค้นหาคำตอบด้วยตนเองจากทุกหนแห่ง ทั้งในสิ่งแวดล้อมและอินเทอร์เน็ต ทุกคนควรมีความสามารถในการเรียนรู้ตลอดเวลาตลอดชีวิต และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

- สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง. (2554). การบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2556). การบริหารการศึกษา หลักการ ทฤษฎี หน้าที่ ประเด็นและบทวิเคราะห์. กรุงเทพฯ: ทิพยวิสุทธี

แสงสุดท้าย บนทางสายเปลี่ยว

โรงเรียนถูกยุบ...

ชุมชนเล็กๆ กลางป่าลึกภูเขาโอบล้อมบนพื้นที่ราบเนินระนาดกว้างพอที่บรรจุครัวเรือนจำนวนเกือบหกสิบครอบครัวอยู่อาศัยได้อย่างสบาย ลำห้วยน้ำใสไหลคดเคี้ยวเป็นวังเวง สองฝั่งต้นไม้ใหญ่สลัดด้วยดงผักกูดและพืชน้ำอื่นๆ ตลอดแนวเป็นแหล่งอาหารตามธรรมชาติอันอุดม ในระยะแรกเริ่มมีบ้านเรือนสองสามหลังกล้าพออพยพมาอยู่โดดเดี่ยวท่ามกลางป่าลึกเต็มไปด้วยภัยอันตรายทางธรรมชาติและความแร้นแค้น หลังจากนั้นชักชวนหมู่ญาติเพื่อนพ้องห้กร้างถางพงรอบๆ เข้ามาอยู่ร่วมกันมากขึ้น แม้กระทั่งผู้คนอีกฟากของลุ่มทะเลสาบจากทุ่งระโนดเดินทางร่วมชายคาอาศัยหลบหนีคดีอย่างลักลิว ปล้น กระจังฆ่า มากบดานแล้วตั้งถิ่นฐานอย่างหนึ่งเจียรบรอเวลาคดีหมดอายุความ และค่อยเปิดเผยตัวตน และแน่นอนว่า บนพื้นที่เริ่มก่อร่างสร้างตัวเองจึงเต็มไปด้วยผู้คนต่างพื้นที่รวมเป็นลูกผสมมากขึ้น จนกลายเป็นชุมชนเล็กๆ ทางชายแดนแท้ที่ใช้ติดต่อโลกภายนอกค่อยกลายเป็นถนนลูกรังตัดผ่านเพียงระยะไม่กี่ปีจากถนนลูกรังก็กลายเป็นถนนลาดยางทอดยาวไกล ว่ากันว่าการพัฒนาถนนหนทางที่รวดเร็วนี้มีเหตุมาจากการแย่งชิงผู้คนในช่วงเวลาของความขัดแย้งทางความคิดและพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตล่อแหลมงานเคลื่อนไหวจึงต้องรีบปิดจุดอ่อนก่อนที่ จะถูกใช้เป็นเครื่องมือด้วยการพัฒนาถนนหนทาง ไฟฟ้าให้กับชุมชนอย่างเร่งด่วน

เพียงระยะไม่กี่ปี เมื่อทางการเห็นว่าในชุมชนมีเด็กเล็กๆ มากพอที่จะเปิดโรงเรียนได้จึงได้จัดตั้งเป็นโรงเรียนสาขาของอีกโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนใหญ่และไม่ไกลมากนัก ส่งครูเข้าทำการสอนและก่อเป็นรูปร่างได้ชัดเจนขึ้น เมื่อค่าอาศัยพัฒนาของนักศึกษามหาวิทยาลัยออกค่าอาศัยก่อสร้างอาคารเรียนชั่วคราวด้วยความร่วมมือร่วมใจของชาวบ้านที่ไม่ต้องการให้ลูกหลานเดินทางไกลท่ามกลางความยากลำบากของพื้นที่จนแล้วเสร็จ สามารถเปิดการเรียนการสอนอย่างสมบูรณ์ จนกระทั่งภาครัฐได้จัดสรรงบประมาณก่อสร้างอาคาร ป.1ก/2525 พร้อมอาคารประกอบต่างๆ ครบถ้วน มีความพร้อมจึงยกระดับจากโรงเรียนสาขามาเป็นตัวของตัวเองแม้จะเป็นโรงเรียนขนาดเล็กก็ตาม

“เจ้าสิงโต” วัวหนุ่มวัยกำลังหนุ่ม สีโหนดดำอมเหลือง เป็นดาวเด่นขวัญใจนักเลง วัวชนทั้งในหมู่บ้านและทั่วสารทิศ ว่ากันว่า เจ้าสิงโตเกิดมาผ่าเหล่าผ่ากอมีได้เกิดจากสายพันธุ์วัวชนแต่อย่างใด มีพ่อแม่เป็นวัวพันธุ์พื้นเมืองที่นิยมเลี้ยงไว้ประจำครอบครัวมีอยู่ทั่วไปในชุมชนชนบท แต่ก่อนหน้านั้นไม่มีใครรู้ได้ว่าเป็นมาอย่างไร เมื่อวัยย่างเข้าสู่รุ่นกระทงฉายแววสายพันธุ์นักสู้เริ่มปรากฏชัดขึ้น รูปร่าง ลำตัว ท่อนขา กล้ามเนื้ออัดแน่นแข็งแรงในทุกส่วน ลำคอปีกบินตรงกลางเป็นร่องลึก หน้าอกใหญ่ ท้ายเล็กเรียวย ค้ำยสิงโต บงบอกถึงลักษณะที่แข็งแรงเต็มไปด้วยพลังกำลังมหาศาล โคนเขาใหญ่โค้งงอรองรับรูปสรวงงาม ยามเมื่อชนเล่นประสาวัวรุ่นหรือฝึกซ้อมวางวัว ทางชนเป็นเยี่ยมรู้จักแทง กด ช่ม พา เบียงด้วยความฉลาดปราดเปรียว จนเป็นที่ชื่นชอบของนักเลงวัวชนยิ่งนัก จึงเฝ้าทะนุถนอมฝึกฝนด้วยความหวังว่าอนาคตจะต้องเป็นวัวชนชั้นเลิศแน่นอน

วันที่ที่รถกระบะขอบรัวยกสูงบรรทุกสิงโตกลับบ้าน สิงโตยืนเชิดหน้าสง่างาม เขาทั้งสองข้างหุ้มปลอกเขาทำด้วยไหมพรมสีสันสวยงามพร้อมพวงมาลัยเต็มคอราวกับนักร้องชื่อดังบนเวทีเต็มไปด้วยสีแสงยามราตรี ผ่าแพรวเหลืองทองผืนใหญ่คลุมตั้งแต่โหนกจนถึงท้ายปล่อยชายริ้วระบายแนบกับลำตัวยิ่งเสริมสง่าราศียิ่งนัก ถัดจากนั้นตามมาด้วยเสียงไซโยให้ร้อง หัวเราะฮาครืนดังจากรถกระบะสนุกครึกครื้นแห่งคลื่นอารมณ์ดีใจแล้วลอยดังขึ้นเรื่อยๆ กลบเสียง รถจักรยานยนต์ไล่ตามหลังมาอย่างกระชั้นชิดเพื่อไม่ให้ตกขบวน

“ไฉ่กลางสาด วิ่งหนีหัวซุกหัวซุน น่าจะเข้าบ่อนไม่ถูกแล้ว” เสียงจอบแจเหล่าเหตุการณ์ ตามด้วยเสียงฮา

“วิ่งหนีขี้แตกเยี่ยวแตกเลย แทะเลือดติดเขา” เสียงพูดเสริมขึ้นมา

“ครั้งที่สิบแล้ว ครั้งหน้าเป็นไงเป็นกันต้องเรียกเพิ่มดูซิว่าใครจะกล้าบ้าง” เสียงดังลั่นจนแทบตะโกนออกมาจากกลุ่มก่อนขาเชียร์คล้ายบอกทุกคนเป็นนัยๆ ให้รับรู้ เมื่อรถจอดถึงจุดหมายท่ามกลางวงล้อมชายหญิงเฝ้ารอฟังข่าว ร่วมดีใจกับชัยชนะอันยิ่งใหญ่ของสิงโต

“เอาด้วย เอาด้วย ! ใครไม่แบ่งเป็นโกธ ไม่คบนะไว้ย !” เสียงต้อนรับดังลั่นคล้ายเป็นมติเอกฉันท์แล้วถกมด้วยการตอรองเอาจริงเอจัง

“ไช่ๆ เอาด้วย เอาด้วย ให้มันได้ดั่งนี้เจ้าสิงโตของข้า จำนวนบ้าน จำนวนสวน กูก็ยอมแล้ววะ” เสียงล่ำทักแทรกขึ้นมาจากใครสักคนสวนทันขึ้นทันควันด้วยกัวตักขบวน

“เออ ทุกคนใจเย็นๆ แบ่งให้ทุกคน ให้ถึงเวลาก่อน เราคนบ้านเดียวกัน” นิดเจ้าของสิงโตบอกเสียงดังๆ ให้ทุกคนได้ยั้งตามวิสัยนักเลงคนใจกว้าง

“แบ่งเจมสิงโตอยู่ไหน ใครเก็บไว้” นิดถามขึ้นเมื่อนึกได้ว่าก่อนออกจากบ้าน ได้ทำพิธีกรรม เจมหน้าผากเจ้าสิงโตด้วยแป้งของหอมเฒ่าเสกให้มา แล้วลืมนิท พึ่งนึกขึ้นมาได้

“อยู่ที่ภูนิ” เสียงรับคำขึ้น

“เออดี เามาให้กูเก็บไว้ แบ่งนี้มีอาคมขลังดีนัก เจิมทุกครั้งชนะทุกครั้ง” นัดบอกแล้วหันหน้าเข้าเพื่อนสนิทว่า “เก็บไว้ที่มึงเดี๋ยวมึงลืมนพาไปเจิมรถยนต์จะเดือดร้อนทั้งหมู่บ้าน” ทันทีที่พูดจบเรียกเสียงฮาครืนทั่วบริเวณอย่างถูกอกถูกใจ

“เออวะ เอาของมึงไป” เสียงนักเลงจากทุ่งระโนดผู้หลบหนีคดีฆ่า ล้วงตลับแบ่งยื่นให้นัดนักเลงวัชชน จากเชิงเขาบรรทัดทันทีเหล่ตาเหมือนรู้ใจ

“เฮ้ย ! พวกเราลองกันหน่อยวะ” เสียงเอ่ยขึ้นเมื่อตะวันเริ่มลับเหลี่ยมเขาตะวันตก อากาจรคลื่นเหียนจากกระเพาะลมเรอจนเปรี้ยวปาก ก่อนหันไปสั่งไอ้ดำนักเลงรุ่นน้อง “ไปมึงไปเอาสักสองกลม”

ว่ากันว่า นานมาแล้วในวงเหล้าชาวบ้านเกินกว่าห้าสิบตีกรี การพบปะปะทะล้อมวงบนแคร่ไม้ไผ่ริมห้วยใต้ต้นข่อยร่มครึ้มระหว่างนัดนักเลงวัชชนเชิงเขาบรรทัดพร้อมพรรคพวกกับเสียงนักเลงหนุ่มจากทุ่งระโนดนั่งดวลเหล้า เพียงยกแก้วดื่มแก้วต่อแก้วมองตากันรู้ใจกันประสานักเลงลูกทุ่งผูกมัดแน่นเป็นเพื่อนเกลอนัดเป็นธุระจัดหาที่ทางตั้งบ้านเรือนไว้กับนักเลงหนุ่มจากทุ่งระโนดลงหลักปักฐานอย่างมั่นคง ทุกวันนี้เสียงคอยช่วยเหลือดูแลเรื่องสิ่งใดวัชหนุ่มของนัดราวกับลูกรักของตนเอง

บ่อนชนโค ไก่ชน มีอยู่ให้เห็นทั่วไปสองฟากริมถนนสายเอเชีย วันนัดชนโคหรือชนไก่ ส่วนใหญ่จะเป็นวันอาทิตย์ รถจอดเบียดเสียดริมถนนเป็นทางยาว รถสารพัดยี่ห้อตั้งแต่รถจักรยานยนต์ฟวงข้างสามล้อบรรทุกหญ้าให้วัวไปจนถึงรถจากยุโรปราคาหลักล้านแม้กระทั่งสารพัดตราที่ยังมีให้เห็น บ่งบอกถึงวิถีชีวิตชื่นชอบการชนวัวหรือเล่นพนันแฝงอยู่ทุกระดับชั้น สนามกีฬาชนโคจึงเป็นสถานที่ที่บุคคลหลายระดับชั้นมาพบกันตั้งแต่ชาวบ้านธรรมดา คนเลี้ยงวัว นักเล่นการพนันทั้งฝ่ายความมั่นคง บำบัดทุกข์บำรุงสุข ผู้ดูแลความยุติธรรม ผู้ทำ – ส่ง สำนวนคดีความ ผู้สอนเด็ก นักการเมือง พ่อค้า หรือกระทั่งนักเลงหัวไม้ โจร อยู่รวมกันเบียดเสียดในสนามโดยไม่เคอะเขินขอเพียงมีเงินและสามารถพนันขั้นต่อได้ นอกจากการเล่นการพนัน สนามชนโคยังเป็นแหล่งเติมค้ำชุกสไปได้อย่างลงตัว ไม่ว่าจะเป็นการฝากงาน หาเสียง ฝากบุตรหลานเข้าโรงเรียนชื่อดังประจำจังหวัด หรือกระทั่งคดีความต่างๆ เป็นไปอย่างราบรื่น ส่วนการขออนุญาตสนามกีฬาชนโคว่ากันว่า มีตัวเลขถึงเจ็ดหลัก สนามกีฬาชนโคมีตัวเลขประมาณหกหลัก จึงไม่แปลกใจว่า ทุกวันนี้มักจะมีการทิ้งทวนของข้าราชการระดับสูงภายในจังหวัดด้วยการอนุมัติสนามกีฬาชนโค หรือสนามกีฬาชนไก่ อยู่เนืองๆ ก่อนจะย้ายไปจังหวัดอื่นๆ สนามชนโค ยังเป็นจุดกระจายรายได้เงินทองแพร่สะพัด แม้ค่าต่างนำสิ่งของต่างๆ มาขายทั่วไปทั้งในและนอกสนาม ของกินของใช้ราคาเพิ่มสูงขึ้นโดยแทบไม่มีการต่อรองราคาสำหรับผู้ชนะการพนัน หอบหิ้วกลับบ้าน

การจ้างงานเกิดขึ้นตามมา เช่น เด็กเลี้ยงวัว คนปลูกรถหญ้า เจ้าของรถบรรทุกวัว แม้กระทั่งพ่อหมอเจ้าอาคมเข้มขลังพลอยได้รับอานิสงส์ของกีฬาโดยทั่วกัน

ชื่อเสียงของสิงโตกระจายไปทั่วภาคใต้แพร่สะพัดอย่างรวดเร็วจากชัยชนะอย่างงดงามและต่อเนื่องคลื่นคนขึ้นชอบ นักเลงพนันตามติดไปทุกสนาม อัตราการพนันในการชนแต่ละครั้งถูกเรียกเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ จากเลขหลักมาเป็นเจ็ดหลัก ส่วนแบ่งการพนันลงขันรายใหญ่รายเล็กจัดสรรปันส่วนทั่วชุมชนกระทั่งเลยข้ามจังหวัดตามเส้นสายที่รู้จักกัน แม้จะฝังตัวอยู่ในชุมชนเล็กๆ ก็ตาม ผลพลอยได้ถึงชุมชนจนที่ป็นรู้จักโดยทั่วไป เปลี่ยนจากชุมชนสงบนิ่งโดดเดี่ยวเชิงเขาบรรทัด กลายเป็นชุมชนที่ครึกครื้นจอแจผู้คนเยิ้มเยียนไม่ขาดสาย ผลผลิตในชุมชนอย่างพืชผัก ของป่าขายได้แทบปลูกและหาไม่ทัน แม้กระทั่งขอแบ่งซื้อน้ำเชื้อสิงโตนำไปทำพันธุ์มีมาอย่างต่อเนื่อง สิงโตถูกประคบประหม่อมเหมือนลูกในไส้ มีที่นอนสะอาด มุ้งใหม่เยิ้มอยู่เสมอ

ป้องกันยูง แมลงมารบกวน แปลงหญ้าประเภทหญ้าดอก หญ้าหวายข้อ เชื่อกันว่าจะสร้างมดกล้ำมเนื้อให้วัว แข็งแรงปลูกขึ้นในแปลงเฉพาะ ดูแลเพื่อความปลอดภัยด้วยความระมัดระวัง การฝึกซ้อมทุกเช้าลงเดิน พิทักษ์ ดินกองใหญ่กองไว้ฝึกชนเล่น ยิ่งใกล้ถึงเวลาชนต้องจัดเวรยามดูแลอย่างใกล้ชิดนอกจากจะเลี้ยงดู อย่างดีแล้ว การรักษาความปลอดภัยก็สำคัญจากมือดีวางยาหรือทำร้าย ต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ คนที่ไว้ใจ ได้เท่านั้นจึงสามารถเข้าใกล้วัวได้ ส่วนคนแปลกหน้าไม่รู้จักหรือไม่สนิทต้องกันให้ห่างออกไป สงสัยถึงเจตนา ที่มาและอาจจะเป็นอันตรายได้ เรื่องนี้ในวงการนักเลงวัวชนเป็นข้อถือสา ซึ่งเคยเกิดเรื่องมากมายถึงเงินพนัน สูงมากเท่าไรต้องระวังเป็นพิเศษ มีการวางยา ยาเบื่อ หรือเล่นของทำคุณไสย สารพัดวิธีที่ทำให้วัวชนพ่ายแพ้ นั้นหมายถึงเงินพนันจำนวนมหาศาลสูญหาย คนเลี้ยงวัวต้องใช้คนที่วางใจได้เท่านั้น หากสืบทราบสาเหตุ ของการพ่ายแพ้เกิดจากคนเลี้ยงหรือเจ้าของใจล้มวัวต้องหนาวๆ ร้อนๆ ไปตามกัน ถือว่าเป็นการดูหมิ่น ในวงการนักเลงวัวชนทำให้เสียพนัน การดักทำร้าย กราดยิงด้วยอาวุธสงครามเป็นข่าวครึกโครมอยู่เป็นประจำ เจ้าของวัวทุกคนรู้เรื่องเหล่านี้เป็นอย่างดี ความซื่อสัตย์ต่ออาชีพเท่านั้นจึงสามารถเอาตัวให้รอด พ้นจากความระแวงจากหมู่นักพนันเพื่อความปลอดภัยของชีวิตและครอบครัว ซึ่งงานนี้เลี้ยงนักเลงจากทุ่งระโนดเป็น คนดูแลสั่งการอย่างรอบคอบเสมอมา และวัวชนก็มีชะตากรรมเช่นเดียวกัน หากตัวใดเห็นหลังวิ่งหนีคู่ต่อสู้ หมายถึงชีวิตเปลี่ยนทันทีในพริบตา บนสังเวียนของการต่อสู้ไม่มีที่ยืนสำหรับตัวที่แพ้ และทันทีที่แพ้มักจะถูก ส่งขึ้นโต๊ะ

“สิงโตถูกคู่ครั้งที่สิบเอ็ด” ชาวสะพัดอย่างรวดเร็วไปทั่วหมู่บ้าน พร้อมทั้งคนแปลกหน้าของชาวบ้าน แต่คุ้นเคยกับเจ้าของวัวชนและกลุ่มคนเลี้ยงเข้ามายังหมู่บ้านบ่อยขึ้น

“พออย่าแบ่งให้คนอื่นมากจนลืมพวกเรา” ด่านักเลงวัวชนรุ่นน้องบอกกับนัดเย็นวันหนึ่งหลังจากนำ สิงโตเข้าคอกกางมุ้งให้นอนเป็นอย่างดี

“ไว้ให้พวกเราบ้างจะได้ลืมตาอ้าปากได้ แบ่งให้คนอื่นก็ดีแหละ แต่คนบ้านเรานั่งตาปริบๆ ไม่เหมาะ ไม่ควร” ด่าบอกกับนัดคล้ายกับตนเองเป็นตัวแทนของชาวบ้านมาเสนอเงื่อนไข

“ล้านหนึ่งพอไหม” นัดพูดกับด่าอย่างจริงจัง พร้อมบอกต่อ “ถ้าจะเอาต้องล้านขึ้นไปถ้าต่ำกว่านั้น มีคนขอแบ่งเยอะแยะ เพราะทางโน้นของเขาก็มีดีชนะมากก็มาก เขาเรียกเพิ่มชนิดล้มโต๊ะกันเลย ชาวว่าถ้าแก่ ในเมือง พวกชลประทาน นักการเมืองถือหางอยู่คนพวกนี้เงินเยอะรวมหัวกัน” นัดอธิบาย

“ฝ่ายพี่ก็มีคนดังหลายคน อย่างผู้พิพากษา อัยการ ตำรวจ ก็มีนะเห็นมาบ่อย กลัวว่าพี่จะแบ่งให้เขาหมด พวกเราอยากขอให้พี่แบ่งบ้างนะพี่นะ” ด่าพูดท่าทางอดอ้อน

“ได้ไม่เป็นปัญหา เราอยู่บ้านเดียวกันไม่ให้ก็ได้เดี๋ยวเราจะหาว่าคบแต่คนนอกจนลืมคนใน” นัดฟังตามประสานักเลงแล้วบอกต่อ “แต่ต้องไม่ต่ำกว่าล้านถ้าต่ำกว่านั้นไม่รับมีคณาขอส่วนแบ่งอีกเยอะ นี้ก็กันไว้แล้วนะแต่ว่ามึงไปทำมาไป! ให้เวลาสักสองอาทิตย์ก่อนชนรวมมาให้กูจะพาไปวางเพื่อความมั่นใจ” นัดออกปากไล่ด่าตัดบทคล้ายตัดสินใจเด็ดขาดตามนิสัยนักเลงซึ่งตัวเองก็รู้ดีว่าเป็นนิสัยประจำตัวของนัด

“คิดให้ตีนะไว้อัดเงินมากโขอยู่นะ” เสียงนักเลงรุ่นพี่ส่ายขึ้นอีกที

“ครับพี่ ก็ชาวบ้านเราเขาฝากให้ผมมาพูดกับพี่ มาขอแบ่งพี่” ด่าบอกย้ำกับนักเลงรุ่นพี่ทั้งสอง

“เออตีมึงไปรวมมาเลย” นัดตอบตกลงหยุดคิดนิดหนึ่งพูดต่อ “นี้ก็กันไว้เพื่อพวกเราแล้วแต่กลัวว่า พวกเราจะมีปัญหาเลยไม่กล้าพูดนอกจากคนสนิทกันเท่านั้น” นัดอธิบายเสริมขึ้นน้ำเสียงเริ่มอ่อนลงเรื่อยๆ

“ตกลงพี่อีกสองอาทิตย์ผมจัดการเรียบร้อย” ด่าตบปากรับคำอย่างมั่นใจเหมาะสม

บายแก๋...ความเหงาเจียบมาเยือนหมู่บ้าน หลังฝนตะวันตกหลังฤดูเทลงมาท่าใหญ่ ตั้งแต่ก่อนเที่ยงกระทั่งบายแก๋ ค่อยซาเม็ดลงจนหยุด ฟ้าหลังฝนอากาศชุ่มฉ่ำม่วนหมอกหนาเรียได้คลุมเป็นกลุ่มๆ เหนือยอดไม้ทั่วเชิงเขา ความเย็นชุ่มฉ่ำเบียดแทรกอากาศร้อนอบอ้าวก่อนหน้านั้นให้ผ่อนคลายลง น้ำเหนือจากเชิงเขาสีฝุ่นเต็มน้ำใสในลำห้วยให้ชุ่มชื้นบนความเปลี่ยนแปลง พวกผัก หญ้า ต้นไม้ คล้ายแอบยิ้มในกาลเวลา แต่ทว่าหมู่บ้านทั้งหมู่บ้านอึมครึมเหมือนมือแห่งความมืดโอบกอดไว้ ไอดินผสมกลิ่นมูลวัวจากคอกกลางหมู่บ้านโชยกลิ่นไปไกลทั่วบริเวณ ทุกอย่างนิ่งเงียบไร้เสียงเจี๊ยวจ๊าวแข็งแรงแขนงบนต้นตะขบที่เคยส่งเสียงเหมือนทุกวันที่ผ่านมา ความนิ่งเงียบแห่งเวลาของฟ้าหลังฝนพกพาหอบเอาความโศกเศร้ามาเยือนหมู่บ้าน ในห้วงเวลาขณะนี้ได้อย่างบังเอิญ

“สิงโตแพ้” ชาวสะพัดกระจายทั้งหมู่บ้าน รถยนต์สี่ล้อบรรทุกสิงโตแล่นเข้ามายังหมู่บ้านเอื่อยช้า จนแทบจะคลาน ขบวนรถยนต์ รถจักรยานยนต์ กลุ่มขาเชียร์แล่นตามหลังพากันเงียบกริบติดกับครั้งก่อนๆ ที่เสียงครึกครื้น ผสมด้วย ไชโย! พุดคุยหัวเราะดังลั่นสนุกสนานจนกลบเสียงเครื่องยนต์ แต่วันนี้แม้กระทั่งเพื่อนบ้านที่คอยมารับพลอยเจียบหน้าตาเคร่งเครียดครุ่นคิดตลอดเวลาจนแทบไม่มีน้ำเสียงใดๆ เล็ดออกมา

“เจ้าสิงโตมันแพ้จริงๆ มันสู้เต็มที่แล้ว ชนกันชั่วโม่งกว่าๆ อย่างสมศักดิ์ศรีจริงๆ ได้ทีหลายครั้ง แต่กินไม่ไปตัวมันใหญ่กว่าค่อมได้ทุกครั้งก่อนสิงโตหมดแรงสู้ออดห้วยอมแพ้” เสียงเล่าด้วยเสียงดังปนด้วยความหดหู่บอกเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

“แต่วันนี้มันชนแปลกมากจากวัวที่ฉลาดกลายเป็นเทอะทะ ไข่เขากดข่ม แทง ไม่มีเลยชนเหมือนวัวเพ็งหัดชนเหมือนกล้ำๆ กลัวๆ” เสียงออกความเห็น

“ใช่ๆ” เสียงรับจนเกือบจะพร้อมกันสีหน้าของแต่ละคนงุนงงครุ่นคิดต่อด้วยกังวลก่อนนิ่งเงียบ “เอาละวะไอ้ดำมิงไปเอาเหล้ามาหนอยกูจะเมาให้ลืมไปเลย เหนืออวะ” เสียงหันไปสั่งดำมาเหล้า ย่อมใจในความพ่ายแพ้ของเจ้าสิงโตขณะทุกคนรอบข้างพากันเงียบกริบ

“เด็กชายวีรวัดนี้ไปไหน” ครูประจำชั้น ป.4 ถามขึ้นเมื่อกวาดสายตาทั่วห้องไม่เห็น “ครูครับ” เสียงว่า เด็กชายวีรวัดนี้ย้ายครับ” เด็กนักเรียนตอบขึ้น “เอา! ย้ายไปไหนอีกละ” ครูถามขึ้นนึกแปลกใจว่าช่วงนี้เด็กนักเรียนมักจะหายไปทีละคนสองคนแทบทุกวัน

“ก็ครูครับ..เขาขายบ้านขายสวนยางไปอยู่ในเมืองแล้วครับ” เพื่อนใกล้ชิดบอกครู เพียงไม่กี่เดือนนักเรียนค่อยๆ ททยอยหายไปจากโรงเรียนจนจำนวนลดลงกว่าครึ่งจากเกือบร้อยคน เหลือไม่ถึงครึ่ง บ้านเรือนติดถนนปิดเงียบหรือไม่ก็ถูกรื้อไม้เก่ากองริมถนนรอนร้าง หมู่บ้านที่เคยครึกครื้นเต็มไปด้วยผู้คนและเสียงเด็กๆ กลับเจียบเหงาจนเกือบเป็นหมู่บ้านร้าง แสงสุดท้ายของตะวันยามเย็นค่อยๆ ลับเหลี่ยมเขาที่กางปีกโอบหมู่บ้านก่อนม่านมืดคลึ่คลุมไปทั่ว

“จะป้องกันขอบขัณฑสีมารักษาประชาชนแลมนตรี”

ตอนที่ 1

สมัยรัตนโกสินทร์ ไทยได้ทำสงครามกับพม่าอีกหลายครั้ง สงครามครั้งสำคัญที่เกิดขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (ครองราชย์ พ.ศ. 2325 – 2352) คือ สงคราม 9 ท้า เมื่อ พ.ศ. 2328 ที่พม่ายกทัพเข้ามาเป็นจำนวนมากและหลายทางด้วยกัน ด้วยหวังจะตีไทยให้ได้ ในขณะนั้นไทยเพิ่งสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ได้เพียง 3 ปี พระนครก็เพิ่งสร้างเสร็จใหม่ การสงครามครั้งนี้จึงถือเป็นสงครามเพื่อความอยู่รอดของไทย เพราะถ้าไทยพ่ายแพ้ กรุงรัตนโกสินทร์คงต้องพินาศย่อยยับเหมือนครั้งเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 แต่ด้วยพระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ 1 และสมเด็จพระราชวังบรมมหาสุรสิงหนาท รวมทั้งความกล้าหาญชาญชัยของทหารไทยและคนไทยทุกคน ทำให้สามารถต่อสู้ต้านทานทัพพม่าและขับไล่เข้าศึกให้ออกไปจากพระราชอาณาเขตได้

ชัยชนะในสงคราม 9 ท้า ถือเป็นชัยชนะที่ยิ่งใหญ่ของไทย เพราะหลังจากครั้งนี้แล้ว การศึกกับพม่าก็ไม่น่าเกรงขามอีกต่อไป แม้ศึกใหญ่ที่ทำดินแดน กาญจนบุรี ไทยก็ตีได้กลับไปโดยไม่ลำบากหลังจากนี้ แม้จะมีสงครามกับพม่าอีกหลายครั้งแต่ก็เป็นเพียงสงครามชายเขตแดน ซึ่งไทยสามารถขับไล่เข้าศึกออกไปได้ทุกครั้ง อีกทั้งยังสามารถยกทัพเข้าไปในดินแดนพม่าถึง 2 ครั้ง ในสมัยรัชกาลที่ 1 แม้ว่าจะไม่สามารถตีพม่าได้ แต่ก็เป็นการแสดงให้เห็นความยิ่งใหญ่และอำนาจ ตลอดจนเกียรติยศของชาวไทยให้เป็นที่ปรากฏ แก่นานาประเทศเป็นที่เลื่องลือว่าไทยเข้มแข็งมีอำนาจสามารถตอบโต้ไปตีพม่าได้

นอกจากการป้องกันประเทศซึ่งถือเป็นพระราชกรณียกิจอันสำคัญยิ่งของพระองค์แล้ว พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ยังทรงฟื้นฟูประเทศทั้งในด้านการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ทรงฟื้นฟูความเจริญรุ่งเรืองที่เคยมีมาแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยาให้กลับคืนมาอีกครั้ง ซึ่งจะเป็นระเบียบแบบแผนประเพณี วัฒนธรรมของไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์สืบต่อมา ดังพระราชปณิธานว่า

“ตั้งใจจะอุปถัมภ์
จะป้องกันขอบขัณฑสีมา

ขอยกพระพุทธศาสนา
รักษาประชาชนแลมนตริ”

ภัยคุกคาม

ในสมัยกรุงธนบุรีพม่าเพียรพยายามที่ตีไทยให้ได้หลายต่อหลายครั้งแต่ก็ไม่สำเร็จ ถูกไทยตีโต้ตอบแตกพ่ายไปทุกครั้ง แต่ถึงกระนั้นไทยก็ไม่สามารถหยุดยั้งการที่พม่าเข้ามาตีไทย มีเพียงบางเวลาที่เกิดความยุ่งยากภายใน เช่น สมัยพระเจ้าจิงกูจา (พ.ศ. 2320 – 2324) พม่าจึงไม่ได้ยกทัพเข้ามารบกวณไทย ทำให้สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงมีเวลาขยายอาณาเขตและฟื้นฟูประเทศให้กลับคืนเหมือนครั้งกรุงศรีอยุธยาเรื่องอำนาจ พระเจ้าจิงกูจาของพม่าเป็นกษัตริย์ซึ่งไม่มีความสามารถในการรบและการปกครอง ทำให้หัวเมืองขึ้นต่างๆ พากันกระด้างกระเดื่อง ในที่สุดบ้านเมืองก็เกิดจลาจล จนกระทั่ง พ.ศ. 2324 **พระเจ้าปะดุง** ได้เป็นกษัตริย์ต่อมา พระเจ้าปะดุงมีความสามารถในการรบมาก สามารถปราบปรามเมืองขึ้นต่างๆ ได้ทั้งหัวเมืองมอญและไทยใหญ่ และย้ายเมืองหลวงมาสร้างใหม่ที่เมืองอมรปุระ เมื่อ พ.ศ. 2326 ซึ่งเป็นเวลาใกล้เคียงกับที่ไทยมีการเปลี่ยนราชวงศ์และย้ายเมืองหลวงมาสร้างที่กรุงเทพฯ หลังจากทีปราบปรามหัวเมืองต่างๆ ให้อยู่ในอำนาจพม่าได้ดั้งเดิมแล้ว พระเจ้าปะดุงยังได้ยกทัพไปตีเมืองมณีปุระและยะไข่เข้าไว้ในอำนาจ ทำให้อาณาเขตและรืพลมากจึงต้องการเพิ่มพูนพระเกียรติยศให้ยิ่งใหญ่เหมือนกษัตริย์พม่าองค์ก่อนๆ โดยเฉพาะพระเจ้าบุเรงนองที่สามารถเอาชนะไทยได้ พระเจ้าปะดุงจึงเตรียมยกทัพเข้ามาตีไทยเป็นสงครามใหญ่ โปรดให้ยกเข้ามาถึง 9 ทัพ 5 ทางด้วยกัน หมายมั่นที่จะหุ่มเทกำลังทั้งหมดเข้าโจมตีไทยทุกทางเพื่อไม่ให้ไทยตั้งตัวได้

ฝ่ายไทยมีการเปลี่ยนราชวงศ์เป็นพระบรมราชวงศ์จักรี พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อ พ.ศ. 2325 และทรงสร้างเมืองหลวงใน 3 ปีต่อมา ซึ่งพอดีกับที่พระเจ้าปะดุง ยกทัพเข้ามาตีไทย

สงครามครั้งนี้เป็นการพิสูจน์ฝีมือและความสามารถของไทยได้เป็นอย่างดี ถ้าไทยพ่ายแพ้ก็จะทำให้ กรุงรัตนโกสินทร์ซึ่งเพิ่งสถาปนามาได้เพียง 3 ปี ล่มสลายตามกรุงศรีอยุธยาไป แต่ถ้าพม่าเป็นฝ่ายพ่ายแพ้กลับไป ก็จะทำให้เกียรติยศของไทยเลื่องลือที่สามารถเอาชนะทัพพม่าที่มีกำลังพลมหาศาลได้ การที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงสร้างเมืองหลวงใหม่ เนื่องด้วยทรงมุ่งหวังจะใช้เมืองหลวงเป็นที่ต่อสู้ ป้องกันข้าศึก แต่เมื่อพม่ายกทัพเข้ามาจริงๆ พระองค์กลับโปรดให้ยกทัพไปสกัดทัพข้าศึกนอกเมืองหลวง ถึงแม้ว่ากำลังทหารของไทยจะน้อยกว่าถึงครึ่งหนึ่ง แต่ก็ถือได้ว่ามีกำลังพร้อมกว่าสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช อีกทั้งได้ผ่านสงครามกอบกู้เอกราชและขับไล่พม่าในสมัยกรุงธนบุรีมาหลายครั้ง ทหารไทยจึงมีความชำนาญ ด้านภูมิประเทศมีความชำนาญในการยุทธ มีกำลังใจเข้มแข็งและมีความสามัคคีพร้อมเพรียงประสานงานกัน เป็นอย่างดี สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญทำให้ไทยเอาชนะข้าศึกได้

การขจัดภัย

แม้ว่ากรุงศรีอยุธยาจะถูกพม่าทำลายอย่างยับเยิน และบ้านเมืองเป็นจลาจล แต่ไทยก็สามารถฟื้นตัว ได้อย่างรวดเร็ว สามารถรวมประเทศได้เป็นปึกแผ่น ขยายอาณาเขตและฟื้นฟูประเทศให้ยิ่งใหญ่เหมือนครั้ง กรุงศรีอยุธยารุ่งเรือง ถึงแม้ว่าจะมีการย้ายเมืองหลวงและเปลี่ยนราชวงศ์ในระยะเวลาใกล้เคียงกันถึง 2 ครั้ง แต่เป็นการสืบทอดอำนาจความยิ่งใหญ่ของไทยให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ส่วนพม่านั้นถ้าขาดผู้นำที่เข้มแข็ง เมื่อใด เมืองขึ้นต่างๆ ก็พากันกระด้างกระเดื่องแข็งเมือง ทำให้เกิดจลาจลวุ่นวายเสมอ การที่ประเทศราช ของพม่ายอมรับอำนาจของพม่าก็คือ ความสามารถในการปราบไทยซึ่งเป็นประเทศใหญ่ทัดเทียมกันให้อยู่ ในอำนาจ นอกจากนี้ กษัตริย์พม่ายังถือเป็นเกียรติยศอันยิ่งใหญ่ถ้าสามารถยึดครองประเทศไทยได้ และการเกณฑ์พลเข้ามาทำสงครามนอกประเทศก็เป็นเกณฑ์หัวเมืองประเทศราชและชนเผ่าในพม่าซึ่งมีหลายชนเผ่า เข้ามารบ เป็นการตัดปัญหาการกระด้างกระเดื่องภายในด้วย ด้วยเหตุนี้ พระเจ้าปะดุงจึงเพียรพยายามยกทัพ เข้ามาตีไทยหลายครั้ง ที่เป็นสงครามใหญ่ที่สุดในสมัยนั้น คือ สงคราม 9 ทัพ และสงครามที่ท่าดินแดง ในระยะเวลาติดๆ กัน แต่ไทยก็ขับไล่ทำลายทัพพม่าออกไปจากพระราชอาณาจักรได้ทุกครั้ง ไทยสามารถรักษา เอกราชและอธิปไตยไว้ได้ ทั้งยังได้ขยายอาณาเขตออกไปจนปรากฏเกียรติยศอันยิ่งใหญ่ยิ่งกว่า สมัยกรุงศรีอยุธยา

สงคราม 9 ทัพ

เมื่อ พ.ศ. 2328 พระเจ้าปะดุงทรงยกทัพใหญ่มาตีไทยโปรดให้ตั้งรวบรวมไพร่พล เสบียงอาหารและพาหนะที่เมืองเมาะตะมะแล้วจัดทัพออกเป็น 9 ทัพ รวมไพร่พลถึง 144,000 คน ให้ยกเข้ามาตีไทยเพียง 1 - 2 ทางเท่านั้น ทั้งนี้พระเจ้าปะดุงหมายมั่นจะตีไทยให้ได้ พม่าเดินทัพเข้ามาตีไทย 5 ทาง ดังนี้

ทัพที่ 1 มีกำลังพล 10,000 คน ให้มาชุมนุมทัพที่เมืองมะริด แล้วตรงเข้าตีเมืองปักษัใต้ของไทย ให้ทัพบกตีตั้งแต่ชุมพรไปจนถึงเมืองสงขลา ให้ทัพเรือตีหัวเมืองชายฝั่งทะเลตะวันตกตั้งแต่เมืองตะกั่วป่าลงไปจนถึงเมืองถลาง

ทัพที่ 2 มีกำลังพล 10,000 คน มาตั้งทัพอยู่ที่เมืองทวายให้เดินทัพเข้ามาทางด้านบ้องตี้เข้าตีเมืองราชบุรี เพชรบุรี ลงไปถึงชุมพร

ทัพที่ 3 มีกำลังพล 30,000 คน ยกเข้ามาทางเชียงแสนให้เข้าลำปาง สวรรคโลก พิษย สุโขทัย พิษณุโลก และลงมาสบทบตีกรุงเทพฯ

ทัพที่ 4 มีกำลังพล 11,000 คน

ทัพที่ 5 มีทหาร 5,000 คน

ทัพที่ 6 มีทหาร 12,000 คน

ทัพที่ 7 มีกำลังพล 11,000 คน

ทัพที่ 8 เป็นทัพหลวงของพระเจ้าปะดุง มีกำลังพล 50,000 คน ทั้ง 5 ทัพนี้เข้ามาทางด้านพระเจดีย์สามองค์ กาญจนบุรี มีกำลังพลรวมกันถึง 89,000 คน มุ่งตรงเข้าตีกรุงเทพฯ

ทัพที่ 9 มีกำลังพล 5,000 คน ยกเข้ามาทางด้านแม่ละเมาแขวงเมืองตาก ให้เข้าตีเมืองตาก กำแพงเพชร แล้วลงมาสบทบเข้าตีกรุงเทพฯ

ทัพพม่าที่ยกเข้ามาทางด้านพระเจดีย์สามองค์เป็นทัพที่อันตรายที่สุดเพราะมีถึง 5 ทัพ กำลังพลรวมกันมากกว่าทัพไทย ซึ่งขณะนั้นมีประมาณ 70,000 คน อีกทั้งเส้นทางนี้สามารถเข้าตีไทยได้สะดวกกว่าเส้นทางอื่น ส่วนทางเหนือมีทัพที่ 3 และทัพที่ 9 เป็นทัพที่ลงมาช่วยทัพที่ยกมาทางด้านพระเจดีย์สามองค์ พระเจ้าปะดุงหวังว่าทั้ง 7 ทัพนี้สามารถตีกรุงเทพฯ ได้อย่างแน่นอน ฉะนั้น ทัพที่ 1 และทัพที่ 2 ซึ่งยกเข้าตีหัวเมืองปักษ์ใต้จึงเป็นเพียงทัพที่เข้ามาปล้นสะดมสร้างความกังวลและความวุ่นวายให้แก่ไทยที่จะต้องแบ่งกำลังไปรบทัพพม่าทุกทาง อย่างไรก็ตาม ข้อได้เปรียบที่พระเจ้าปะดุงหวังทุ่มเทกำลังเข้าตีไทยหลายๆ ทางไม่ให้ไทยมีโอกาสตั้งตัวได้นั้น กลับกลายเป็นข้อผิดพลาดของพระเจ้าปะดุงเอง เพราะเส้นทางเดินทัพของแต่ละทัพมีระยะทางและความสะดวกต่างกัน ย่อมมาถึงจุดหมายไม่พร้อมกัน อีกทั้งพม่ายกทัพมามากย่อมประสบปัญหาการลำเลียงเสบียงอาหาร ในขณะที่ไทยผ่านสงครามมาแล้วหลายครั้ง ย่อมชำนาญในยุทธวิธีและภูมิประเทศดีจิตใจก็อีกเข็มมีความเชื่อมั่น จึงเป็นฝ่ายได้เปรียบ จะเห็นได้จากการวางแผนของ**พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช**ในการรบกับพม่าครั้งนี้ เมื่อทรงทราบว่าศึกพม่ายกมาหลายทาง **พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช** ทรงจัดทัพออกไปรบศึกพม่าเฉพาะด้านที่สำคัญก่อนเท่านั้น เพราะไทยมีไพร่พลน้อยไม่สามารถแบ่งกำลังไปรบศึกทุกจุดได้โดยเฉพาะทางใต้ โดยโปรดให้จัดทัพออกเป็น 4 ทัพ

ทัพที่ 1 ให้**สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงอนุรักษ์เทเวศร์**เป็นแม่ทัพ คุมกำลังพล 15,000 คน ไปซัดตาทพอยู่ที่เมืองนครสวรรค์คอยป้องกันทัพที่ 3 และทัพที่ 9 ของพม่า

ทัพที่ 2 เป็นทัพใหญ่มีกำลังพล 30,000 คน ให้**สมเด็จพระกรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท**เป็นแม่ทัพไปตั้งรับพม่าที่เมืองกาญจนบุรี คอยต่อสู้ป้องกันทัพพม่าที่ยกเข้ามาทางด้านพระเจดีย์สามองค์

ทัพที่ 3 ให้**เจ้าพระยาธรรมมา (บุญรอด)** กับ**เจ้าพระยายมราช**คุมกำลังพล 5,000 คน ไปตั้งทัพอยู่ที่ราชบุรี คอยป้องกันรักษาทางลำเลียงของทัพที่ 2 ของไทยและคอยป้องกันทัพพม่าทางใต้ไม่ให้ยกขึ้นมา

ทัพที่ 4 เป็นทัพหลวงกำลังพล 20,000 คน **พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช**เป็นจอมทัพตั้งอยู่ที่กรุงเทพฯ เป็นทัพหนุน ถ้าศึกด้านไหนหนักจะยกไปช่วยด้านนั้น

การรบที่ลาดหญ้า

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงตั้งค่ายมั่นที่ทุ่งลาดหญ้าเชิงเขาบรรทัด จังหวัดกาญจนบุรีหลายค่าย คอยสกัดกองทัพพม่าไม่ให้ลงจากเขาได้ ถ้าไทยสามารถรักษาทุ่งลาดหญ้าได้กองทัพพม่าที่ยกมาก็ต้องติดอยู่บนภูเขาอันเป็นที่กันดาร จะหาเสบียงอาหารเลี้ยงกองทัพและเดินทัพยากลำบาก สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงเปรียบว่า เหมือนข้าศึกต้องอยู่ในตรอกไทยคอยสกัดคอยอยู่ปากตรอกถึงกำลังน้อยกว่าก็พอจะสู้ได้ เพราะทัพพม่าที่ยกเข้าทางนี้มีกำลังพลเกือบ 90,000 คน เดินทัพเข้ามาที่ละทัพตั้งแต่ทัพที่ 4 ถึงทัพที่ 8 ถ้าทัพหน้าหยุดก็จะทำให้ทัพต่อๆ ไปเดินไม่ได้ และการที่ทัพไทยแต่งกองโจรออกปล้นสะดมตัดทางลำเลียงทำให้ข้าศึกมีปัญหาเรื่องการหาและการลำเลียงเสบียงอาหารทำให้ทัพพม่าอดอยากทัพไทยใช้ปืนใหญ่ระดมยิงเข้าไปในค่ายพม่าโดยใช้ไม้เป็นกระสุนปืนใหญ่ ทำให้พม่าครั่นคร้ามและกล่าวกันว่าถ้าป่าไม่หมด กระสุนปืนใหญ่ของไทยก็ไม่หมดเช่นกัน นอกจากนี้ ยังใช้อุบายหลอกพม่าว่าไทยได้รับกำลังเพิ่มเติมเสมอ โดยในเวลากลางวันได้ถอนกำลังออกไปส่วนหนึ่ง แต่พอเช้าก็ให้กองทัพนั้นเดินกลับเข้าค่ายพม่าซึ่งอยู่บนที่สูงมองเห็นได้ชัดเจนว่าทัพไทยมีกำลังหนุนมาเพิ่มเติมทุกวันก็ยิ่งครั่นคร้ามมากขึ้น เมื่อสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงเห็นว่าข้าศึกอดอยาก และครั่นคร้ามไทยมากแล้ว จึงโปรดให้ตีทัพพม่าที่ 4 และ 5 จนแตกพ่าย พระเจ้าปะดุงเห็นว่าครั้งนี้น่าจะตีไทยไม่สำเร็จ ประกอบกับทัพหลวงของพระองค์ขาดเสบียงอาหาร ทหารเกิดความเจ็บไข้ จึงรับสั่งให้ถอยทัพกลับไปตั้งมั่นที่เมืองเมาะตะมะ

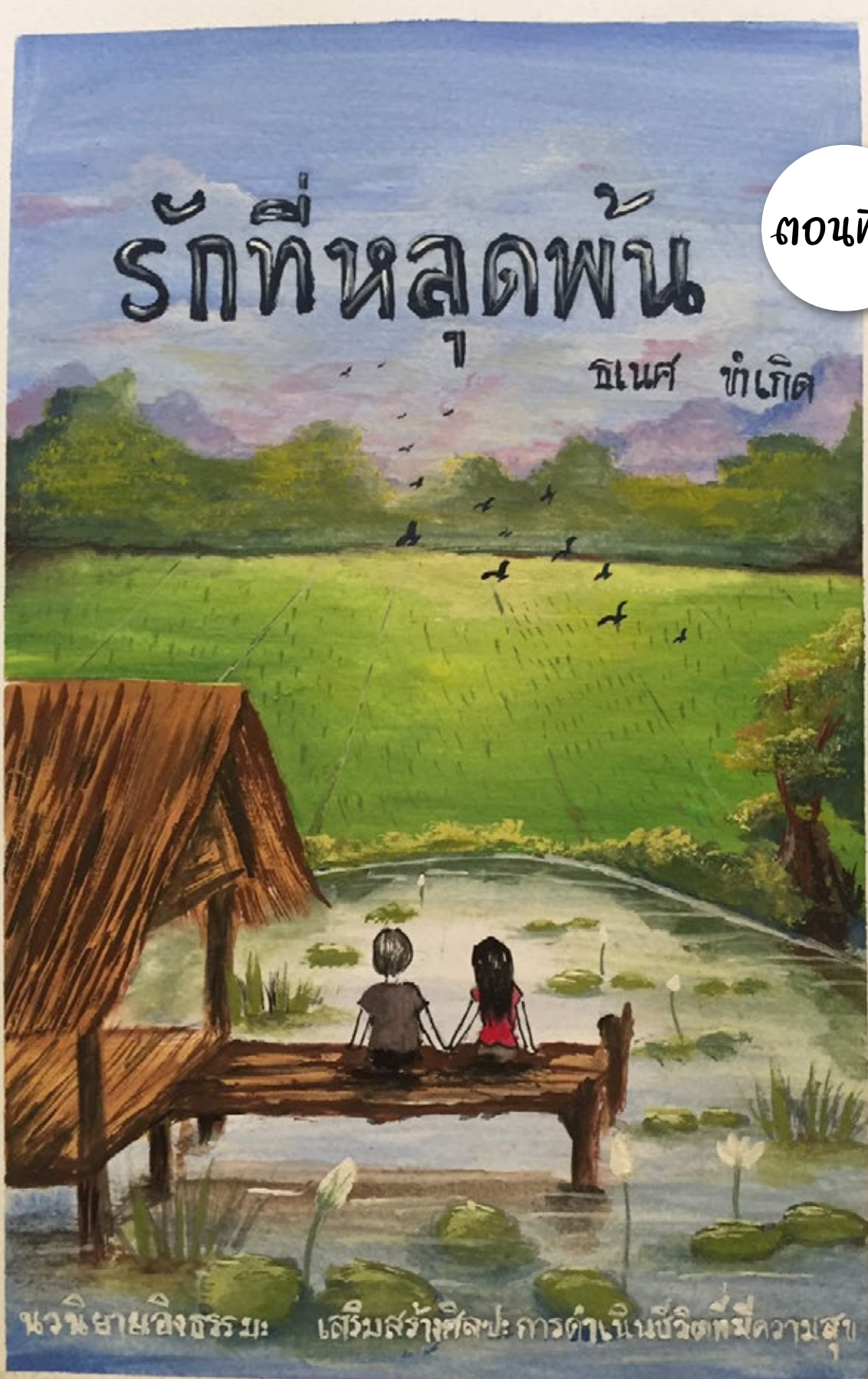
(อ่านต่อฉบับหน้า)

ที่มา : ประวัติศาสตร์ชาติไทย เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 12 สิงหาคม 2547

รักที่หลุดพ้น

ตอนที่ 3

ธเนศ ชำเกิด

นวนิยายอิงธรรมชาติ: เดิวิมส์จักษุศิลป์: การดำเนินชีวิตที่มีความสุข

ตอนที่ 3 พาเพลินคีรีวง

ที่ท่าอากาศยานนครศรีธรรมราช นางชนกเพื่อนของนิศมาซับริกไฟวิลมารอรับที่สนามบิน ตอนนั้นเวลาเย็นเข้าอยู่เลยก่อนขึ้นรถนิศมาแนะนำให้นางชนกรู้จักทุกๆ คน รถไฟวิลกว้างขวางบรรจุม้าศึกและสัมภาระได้อย่างเหลือเฟือ ธรรมชาติเป็นผู้ชายคนเดียวจึงถูกจัดให้ไปนั่งด้านหน้าคู่กับนางชนกที่เป็นคนขับ สามสาวนั่งด้านหลังสบายๆ ไม่เบียดกันมากนัก

นางชนกพาคณะมาทานอาหารเข้าร้านขึ้นชื่อในตัวเมืองมีอาหารให้เลือกทั้งบักกุดเต้ ขนมจีบ ซาร่าเปา ซา กาแฟ เธอบอกว่าใครมานครศรีธรรมราชถ้าไม่มาทานร้านนี้ถือว่ามาไม่ถึงเมืองนี้ ดังนั้นทุกคนจึงสั่งทุกอย่างแล้วมาทานด้วยกันต่างยอมรับว่าอร่อยจริง นางชนกบอกว่าที่เมืองนครยังมีร้านอาหารอร่อยๆ อีกหลายร้าน ที่มาแล้วต้องหาโอกาสไปทานให้ได้คือขนมจีนเส้นสดน้ำยาปูนิม และผลไม้ที่มีให้ทานหมุนเวียนกันทั้งปี ราคาไม่แพง ส่วนใหญ่จะมาจากบ้านคีรีวงที่จะไปพักกัน โดยเฉพาะทุเรียนมังคุด เงาะ ลองกอง จำปาตะขบ ล้วนมาจากคีรีวงเป็นส่วนใหญ่ เขาจะส่งไปขายกันทั่วภาคใต้ลงไปถึงภาคกลางด้วย

ผลไม้ขึ้นชื่อของนครศรีธรรมราชอีกอย่างคือ ส้มโอทับทิมสยาม รสชาติอร่อยกว่าส้มโอทั่วไป และมาที่เมืองนครถ้าไม่ได้ทานมังคุดคั้ดก็ถือว่ามาไม่ถึงเมืองนครเช่นกัน เพราะมีที่นี้ที่เดียว มีขายกันทั่วเมือง เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านของเมืองนคร โดยเอามังคุดแก่ที่ยังดิบๆ อยู่มาปอกด้วยมีด (ภาษาท้องถิ่นเรียกคั้ด) แล้วเสียบไม้ขาย ทานแล้วกรอบอร่อยมาก นอกจากนี้ที่เมืองนครยังมีอะไรที่แปลกๆ ใหม่ๆ อีกหลายอย่าง เช่น การกวบนขนมร่าก่อนวันเข้าพรรษา การชนัว การสร้างบ้านให้นกนางแอ่นอาศัย เป็นต้น

ทานอาหารเข้าเสร็จนางชนกก็พาคณะมาไหว้พระมหาธาตุนครศรีธรรมราชเพื่อความเป็นสิริมงคล และซับริกพาตระเวนไปรอบเมืองนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดใหญ่ มีหลายอำเภอ ถ้าจะเที่ยวให้ทั่วก็คงต้องอยู่กันหลายวัน แต่เป้าหมายสำคัญของการมาครั้งนี้ไม่ใช่การมาเที่ยว เอาแค่ได้สัมผัสจุดที่เป็นไฮไลท์บางจุดก็พอแล้ว และเวลาหนึ่งวันที่เหลือก่อนไปปฏิบัติธรรมก็อยากไปสัมผัสบรรยากาศที่บ้านคีรีวงมากกว่า

ก่อนขึ้นไปบ้านคีรีวง เจ้าบ้านก็ไม่ลืมที่จะให้ผู้มาเยือนได้ลิ้มรสมังคุดคั้ดและส้มโอทับทิมสยามกันก่อน ทุกคนติดใจจึงซื้อเผื่อไปทานบนคีรีวงด้วย นางชนกเป็นทั้งคนขับรถและเป็นไกด์แนะนำบ้านคีรีวงให้ทุกคนทราบด้วย เธอเล่าว่าบ้านคีรีวงตั้งอยู่ที่ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นชุมชนเก่าแก่ที่อพยพมาอาศัยอยู่เชิงเขาหลวง เดิมชุมชนนี้มีชื่อว่า “บ้านขุนน้ำ” เพราะตั้งอยู่ใกล้ต้นน้ำจากยอดเขาหลวง ต่อมาเปลี่ยนเป็นชื่อ “บ้านคีรีวง” หมายถึง หมู่บ้านซึ่งอยู่ภายในวงล้อมของภูเขา เส้นหนึ่งของบ้านคีรีวงที่เป็นที่กล่าวขานในหมู่นักท่องเที่ยว คือความสงบและความเงียบ การได้สัมผัสวิถีชีวิตแบบชนบท อิ่มไปกับบรรยากาศหมู่บ้านกลางหุบเขาที่ได้ชื่อว่าอากาศดีที่สุดในประเทศไทย ฟังเสียงน้ำไหล ผ่านแก่งหินต่างๆ ไหลรวมเป็นแม่น้ำสายเล็กๆ ผ่านกลางหมู่บ้าน จนกลายเป็นชุมชนต้นแบบในการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และได้รับรางวัลยอดเยี่ยมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ประเภทเมืองและชุมชน

ที่นี่มีกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้ทำแบบไม่รู้เบื่อ เช่น นอนโฮมสเตย์ของชาวบ้านแบบใกล้ชิดธรรมชาติ เที่ยวชมสวนผลไม้ ใครมาเที่ยวบ้านคีรีวงในช่วงฤดูผลไม้ (ประมาณเดือนกรกฎาคม - ตุลาคม ของทุกปี) จะมีผลไม้หลากหลายชนิด เช่น ทุเรียน มังคุด เงาะ ลองกอง จำปาตะขบ เป็นต้น ให้นักท่องเที่ยวได้เลือกซื้อและชิมกันจนอิ่มท้อง เสียตายที่เราไม่ได้มา ในช่วงนี้ แต่ก็ยังมีความหวังว่าจะมีผลไม้ ออกนอกฤดูให้ได้ทานบ้าง

นางชนกเล่าต่ออีกว่าคนที่มาที่นี่จะชอบไปเล่นน้ำในลำธาร สำหรับนักท่องเที่ยวคนไหนอยากลงเล่นน้ำ แล้วกังวลว่าเสื้อเปียกแล้วจะเปลี่ยนชุดที่ไหน ไม่ต้องห่วง เพราะบางร้านค้าเปิดบริการห้องน้ำไว้สำหรับให้ได้อาบน้ำและเปลี่ยนเสื้อผ้าได้ และสามารถปั่นจักรยานรอบหมู่บ้านแบบสบายๆ

รถวิ่งลัดเลาะไปตามไหล่เขาที่ไม่สูงและคดเคี้ยวมากนัก ผ่านสวนผลไม้และแมกไม้มานานาชนิด ไม่ถึงชั่วโมงก็ถึงจุดหมายปลายทาง ก่อนเข้าที่พักนางชนกพาคณะไปชมจุดท่องเที่ยวที่เป็นไฮไลท์ของบ้านคีรีวง ไปที่ละจุด จุดแรกคือ “สะพานบ้านคีรีวง” ซึ่งเป็นจุดแลนด์มาร์กสำคัญที่ไม่ว่าใครมาก็ต้องมาถ่ายรูปกับสะพานและป้าย “คีรีวง อากาศดีที่สุดใน

ในประเทศไทย” เป็นการบอกว่ามาถึงครึ่งแล้วนะ นงชนก พาดคะลงสูดอากาศบริสุทธิ์จนชุ่มปอดและถ่ายรูปกันแบบไม่เร่งรีบ นิพาดาถูกเพื่อนๆ ค่ายั้นคยอให้ถ่ายรูปคู่กับธรรมชาติ ทั้งคู่มีท่าทีเขินอายเล็กน้อยแต่ก็คล้อยตามเพื่อนและตามใจปรารถนาของตนในส่วนตัวด้วย

นงชนกขับรถพาเพื่อนๆ เดินทางต่อไปจุดที่สองคือ “หนานหินท่าหา” มีลักษณะเป็นลำคลอง มีนักท่องเที่ยวมาเล่นน้ำที่บริเวณนี้กันอย่างสนุกสนาน นงชนกชี้ให้ดูริสอร์ทของตนที่เพื่อนๆ จะพักกันคืนนี้ซึ่งอยู่ใกล้ๆ บริเวณนี้แต่ยังไม่แวะไปเที่ยวให้ครบทุกจุดก่อน บ่ายคล้อยจึงจะพามาพักผ่อนกัน

จุดต่อไปคือ “สะพานแขวนท่าหา” อยู่ไม่ไกลจากหนานหินท่าหา เป็นสะพานแขวนเล็กๆ ล้อมรอบด้วยวิวป่าเขา เป็นอีกหนึ่งที่ถ่ายรูปสวยๆ ของบ้านคีรีวงที่ทุกคนได้ลงไปถ่ายรูปกัน

จุดสุดท้ายที่ไปกันวันนี้คือ “ตลาดบ้านคีรีวง” เป็นตลาดเล็กๆ อยู่ไม่ไกลจากสะพานบ้านคีรีวงเท่าใด นงชนก พาดคะลงเดินเลือกชมเลือกซื้อของกินต่างๆ มากมาย ได้ยลวิถีชาวบ้านกับกลุ่มอาชีพต่างๆ ของบ้านคีรีวง เพราะนอกจากธรรมชาติสวยๆ ของบ้านคีรีวงแล้ว อีกหนึ่งสิ่งที่พลาดไม่ได้คือการตระเวนเยี่ยมชมกลุ่มอาชีพที่เกิดจากการรวมตัวของชาวบ้านเป็นกลุ่มต่างๆ เช่น “กลุ่มปลูกไม้” เป็นกลุ่มที่รวมตัวกันสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์จากเมล็ดพืช “กลุ่มมัดย้อมสีธรรมชาติ” ชมผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกสวยๆ “กลุ่มไปไม้บ้านคีรีวง” ชมผ้ามัดย้อมทำจากสีธรรมชาติจากเปลือกไม้ เป็นต้น ใครมีเวลาก็สามารถเดินเที่ยวชมได้ทั้งวัน บ้านคีรีวงนับเป็นหมู่บ้านที่สงบ สวยงาม และที่สำคัญเป็นแหล่งที่ปลูกมังคุดได้ดีที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศไทยด้วย

ได้เที่ยวจนครบทุกที่แล้วนงชนกก็พาดคะลงเข้าที่พัก โดยเธอจัดบ้านหลังหนึ่งให้สามสาวพักด้วยกัน ส่วนธรรมชาติถูกจัดให้พักที่อาคารแถวซึ่งจัดเป็นห้องๆ ไม่ไกลจากบ้านพักของสามสาวเท่าไรนัก ริสอร์ทของนงชนกดูเป็นริสอร์ทเล็กๆ แต่จัดได้น่ารัก มีบ้านและอาคารไม่กี่หลัง จัดบรรยากาศและบริเวณได้สวยงามน่าอยู่ บริเวณใกล้เคียงก็มีริสอร์ทอีก 4 - 5 แห่งที่สำคัญคืออยู่ใกล้ธารน้ำบริเวณหนานหินท่าหาที่นักท่องเที่ยวชอบไปเล่นน้ำกัน

พอทุกคนจัดของเข้าที่เสร็จก็เปลี่ยนชุดชวนกันลงไปเล่นน้ำกัน ธรรมชาติทำหน้าที่ยอดดีการพักผ่อนดูแลบริการสาวๆ โดยเฉพาะกับนิพาดา ธรรมชาติจะดูแลอยู่ใกล้ชิดไม่คลาดสายตา เขาเป็นสุภาพบุรุษที่วางตัวได้อย่างเหมาะสมในทุกโอกาสอย่างน่าชื่นชม

อาหารเย็นแบบพื้นบ้านที่แปลกแต่แสนอร่อยจากการคุยกันเป็นกลุ่มสักครู่ก็มาคุยกับนงชนก ขอตัวไปทำภารกิจส่วนตัวที่จริงคือไปเตรียมตัวสำหรับเข้าปฏิบัติธรรมในวันพรุ่งนี้เพื่อไม่ให้นิพาดาสงสัย ทั้งให้ธรรมชาติมีโอกาสได้อยู่กับนิพาดาสองต่อสอง ธรรมก็มีกริยาวาจาที่สุภาพและให้เกียรติเธอเสมอจนนิพาดารู้สึกอบอุ่นและไว้วางใจเขามากขึ้น ธรรมไม่มีที่ท่าว่าจะพูดจาเชิงเกี้ยวพาราสีหรือมีคำพูดใดๆ ให้เธอรู้สึกอึดอัดใจ เขาจะพยายามชวนคุยในเรื่องที่นิพาดาสนใจ เพราะพอทราบเรื่องราวของนิพาดาที่นิศมาเล่าให้ฟังมาบ้างแล้ว จึงพยายามหาวิธีพูดจาให้เธอรู้สึกผ่อนคลายเมื่อจะต้องเจอกับสถานการณ์จริงในวันพรุ่งนี้ ซึ่งเขาจะบอกเธอตรงๆ ไม่ได้เพราะรับปากกับนิศมาไว้แล้ว ในตอนหนึ่งเขาได้เล่าถึงประสบการณ์ที่ดีและมีความสุขกับการไปปฏิบัติธรรมของเขาที่ผ่านมาหลายครั้ง นิพาดาตั้งใจและสนใจฟังเรื่องที่เขาเล่าไม่น้อย เธอมีคำถามระหว่างการเล่าอยู่บ่อยๆ ซึ่งอาจเป็นเพราะเธอไม่เคยรู้เรื่องนี้มาก่อนและเป็นการเล่าจากคนที่เขาเริ่มศรัทธาก็ได้ ธรรมเองก็รู้สึกอึดอัดที่จะตอบตรงๆ และหวังว่าเมื่อเธอเจอสถานการณ์จริงในวันพรุ่งนี้ เธออาจโกรธจนไม่พูดกับเขาเลยก็ได้ ก็คิดเข้าข้างตัวเองว่าการคิดดีเจตนาดี ธรรมะคงจะช่วยจัดสรรให้เธอได้พบกับธรรมะอันบริสุทธิ์ที่จะนำเธอไปสู่ความสุขความสงบที่แท้จริงเอง

วันรุ่งขึ้นนิศมาเข้ามาช่วยจัดข้าวของของนิพาดา ลงกระเป๋า ดูเสื้อผ้าของใช้ที่จำเป็นให้ครบถ้วนตามที่ได้เตรียมมาก่อนออกเดินทางจากบ้านมาแล้วอีกครั้ง ชุดที่เธอสวมใส่ก็ดูเรียบร้อยมีดชิติ สีสันไม่ฉูดฉาด

นิพาดาแปลกใจในท่าทีของเพื่อนเหมือนกัน สงสัยเหมือนกันว่า วันนี้เพื่อนๆ จะพาไปเที่ยวที่ไหน นิศมาก็บอกแต่ว่าจะพาไปพักริสอร์ทแห่งใหม่ที่บรรยากาศดี สงบ ร่มเย็น เราจะพักกันยาว 10 วันเลย นิพาดาคิดในใจ เพื่อนจะพาไปไหน ก็ไปด้วยทั้งนั้น มีธรรมไปด้วยก็อุ่นใจอยู่แล้ว

(อ่านต่อฉบับหน้า)

10 วิธีใช้ Social Media

ให้ปลอดภัยและป้องกันอันตราย

โซเชียลมีเดีย เป็นปัจจัยที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน เรียกได้ว่าเป็นเพื่อนคู่ใจของใครหลายๆ คน มีประโยชน์ และใช้บ่อยมากในทุกๆ วัน สามารถติดตามเพื่อนๆ คุยกับเพื่อนได้ทุกที่ผ่านทางสมาร์ทโฟน แท็บเล็ต และคอมพิวเตอร์ ส่วนใหญ่จะใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการให้เพื่อนเข้าถึงตัวเรา หรือเข้าถึงเพื่อนๆ บางทีโพสต์สถานะตัวเองบนโซเชียลมีเดีย เพื่อให้เพื่อนคอยติดตามสถานะเราผ่านทางโซเชียลมีเดียของเรา แม้กระทั่งการแชร์เพลง แชร์คลิปวิดีโอ แชร์สาระน่ารู้จากเว็บต่างๆ หรือแชร์บทความที่น่าสนใจผ่านทางโซเชียลมีเดีย แต่ข้อมูลที่เรารับหรือออกไปก็เสี่ยงที่จะโดนแอบอ้างหรือขโมยข้อมูล หรือเข้าถึงความเป็นส่วนตัวบนโลกออนไลน์และอาจส่งผลให้เกิดอันตรายต่อตัวเรามาก อาจจะไม่ใช้ที่ตัวเรา แต่เป็นอันตรายจากการโจรกรรมข้อมูล ทั้งนี้ทาง ThaiCERT ได้ให้หลักการการใช้โซเชียลมีเดียให้ปลอดภัยและป้องกันภัยอันตรายจากโลกออนไลน์ ดังนี้

คิดให้รอบคอบก่อนโพสต์

เพราะว่าการโพสต์แต่ละครั้งจะเป็นการเปิดเผย ซึ่งทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ ซึ่งเป็นที่สุ่มเสี่ยงอาจเป็นภัยต่อตัวเอง

ระมัดระวังในการคลิกลิงค์ที่มากับการแชร์

แชร์ลิงค์ส่วนมากจะมาพร้อมกับไวรัส ซึ่งอาจมีรูปภาพที่ตรงตามความต้องการของเรา จึงเปิดโอกาสให้คลิกเข้าไปดู และอาจเป็นช่องทางทางการขโมยของเหล่าแฮกเกอร์

เข้าโซเชียลเน็ตเวิร์ก พิมพ์ URL โดยตรงให้ถูกต้อง

อย่างเสี่ยงคลิกลิงค์เพราะลิงค์ที่ได้มาอาจเป็น URL ปลอม หลอกเอาบัญชีของเรา เช่น com อาจเป็น URL หลอกเป็น youtube.com เป็นต้น

ระวังและคิดให้รอบคอบก่อนรับเพื่อนที่เราไม่รู้จักบนโซเชียล

ภาพลักษณ์ของคนอาจทำให้สนองความต้องการของผู้ใช้ให้อยากเข้าไปดูโปรไฟล์ หรืออาจจะเป็นดาราผู้มีชื่อเสียงเหล่านั้น ต้องเข้าไปดูโปรไฟล์ก่อนรับทุกครั้ง เพราะในบางครั้งอาจมีผู้ไม่หวังดีแฝงด้วย

ตั้งค่าความเป็นส่วนตัว

หลีกเลี่ยงตั้งค่าโพสต์แบบสาธารณะ และอนุญาตให้เพื่อนเท่านั้นที่สามารถทำกิจกรรมของเราได้

ไม่แสดงข้อมูลส่วนตัวที่เป็นความลับ

เช่น บัตรประชาชน บัตรเครดิต เบอร์โทรศัพท์ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบข้อความหรือรูปภาพก็ตาม

ให้เปิดใช้งาน Do Not Track

ป้องกันการติดตามและเก็บข้อมูลจากผู้ให้บริการโซเชียลเน็ตเวิร์ก รวมถึงผู้ไม่หวังดีมาขโมยข้อมูล

ใช้วิจารณญาณในการรับข่าวสาร

สารที่ส่งออกมาในปัจจุบันจะเป็นในรูปแบบข้อความสั้นกระชับ ภาพ คลิปวีดีโอสั้นๆ เหล่านี้ทำให้ความหมายของเนื้อหาจริงไม่ได้ ถูกแสดงออกมาอย่างครบถ้วนฉะนั้นอย่าปักใจเชื่อทันที อาจมีการ สร้างกระแส สวมรอย สมอ้างจากผู้ไม่หวังดี

ควบคุมการใช้งานของบุตรหลาน

ลองหาเครื่องมือมาเป็นตัวช่วย เช่น แอปพลิเคชัน Screen Time Parental Control สามารถเชื่อมต่อกับสมาร์ทโฟนของเด็ก ๆ เพื่อดูได้ว่าเด็กๆ ทำอะไรอยู่ และสามารถตั้งเวลาปิดได้ ป้องกันไม่ให้ เข้าเว็บไม่เหมาะสม

ตระหนักว่าเป็นสังคมเสรี

ให้จำไว้เสมอว่า แม้ทุกคนมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็น แต่การกระทำ ที่ไม่เหมาะสมก็เป็นเหตุให้ถูกฟ้องร้อง และศาลก็อาจรับฟังคำร้องด้วย

ฉะนั้น การที่เรารู้จักใช้วิธีควบคุมการใช้งาน รู้จักเลือก กำหนดการเข้าถึงข้อมูลให้เหมาะสมกับแต่ละข้อมูล หรือข้อความ ต่างๆ ที่จะโพสต์ จะทำให้ข้อมูลมีความมั่นคงปลอดภัยมากขึ้น และ ใช้อย่างระมัดระวังมากยิ่งขึ้น ติดตามข่าวสารเรื่องความปลอดภัย และภัยโลกออนไลน์อย่างสม่ำเสมอ

ข้อมูลจาก ThaiCERT

7 ท่าบริหาร

ห่างโรคออฟฟิศซินโดรม

การทำงานนั่งโต๊ะกับความเมื่อยล้าถือเป็นเรื่องที่มาคู่กัน โดยเฉพาะกับพนักงานบริษัทที่ทำงานนั่งโต๊ะวันละอย่างน้อยๆ ก็ 6 - 7 ชั่วโมงต่อวัน ซึ่งถือเป็นเวลานานมากๆ ย่อมทำให้เกิดความเมื่อยล้าได้ และประสบปัญหา ปวดแขน ปวดไหล่ ปวดคอ.. กระผมเมฆา ดรชนิทีฟ้า อยากชวนชาวออฟฟิศลุกขึ้นมา ฟิต คลายกล้ามเนื้อ แก้ปัญหาโรคออฟฟิศซินโดรม ด้วย 7 ท่าง่ายๆ สามารถทำได้ที่โต๊ะทำงาน

ท่าที่ 1 บริหารแขนและข้อมือ

ท่านี้จะช่วยผ่อนคลายทั้งแขน ข้อมือ และคอไปพร้อมๆ กัน นั่งแช่หน้าคอมพิวเตอร์ ก็ต้องบิดกันหน่อย

How to : เหยียดแขนออกไปข้างหน้า ประสานมือเข้าหากัน แล้วค่อยๆ ยกขึ้นไปข้างบนพร้อมเงยหน้ามองตามมือ ทำประมาณ 3 - 5 ครั้ง ครั้งละ 5 วินาที

ท่าที่ 2 บริหารแขน

ท่าบริหารแขน ช่วยเวลาที่เราต้องห่อไหล่พิมพ์คอมพิวเตอร์นานๆ ก็ควร ยืดผ่อนคลายกันมั่ง

How to : เหยียดแขนทั้งสองข้างออกไปด้านข้าง ตั้งฉากกับลำตัว ทำประมาณ 3 - 5 ครั้ง ครั้งละ 5 วินาที

ท่าที่ 3 บริหารข้อมือ

การพิมพ์งานนานๆ ทำให้มือแข็ง แล้วพิมพ์ไม่ค่อยพริ้วเท่าไร ลองบริหารข้อมือบ้าง ให้ข้อต่อสั่นไหล ช่วยให้ทำงานได้ลื่นขึ้น และยังผ่อนคลายอีกด้วยค่ะ

How to : เหยียดแขนออกมาข้างหน้า แล้วคว่ำข้อมือลง จากนั้นใช้มืออีกข้างค่อยๆ ดันมือเข้าหาลำตัว ทำสลับประมาณ 3 - 5 ครั้ง ครั้งละ 5 วินาที

ท่าที่ 4 บริหารคอ

บางครั้งโต๊ะทำงานที่เรา นั่งอยู่ ก็ยังไม่ได้สัดส่วนที่สบายพอ ทำให้การตั้งคอขณะพิมพ์งานผิดรูปทรงและเมื่อยลำขึ้นได้ ลองปรับระดับโต๊ะทำงานใหม่ และมาลองบริหารคอกันด้วยเลย รับรอง ช่วยได้!

How to : ใช้มือข้างขวาแตะที่หูซ้ายข้างซ้าย และค่อยๆ ดันคอไปทางด้านขวาอย่างช้าๆ ทำสลับกันประมาณ 3 - 5 ครั้ง ครั้งละ 5 วินาที

ท่าที่ 5 บริหารสะบัก

การบริหารบริเวณสะบักแก้ปวดเมื่อย จากการต้องทำค้ำท่าใดท่าหนึ่งนานๆ

How to : ตั้งศอกขวาขึ้น และพลิกข้อมือได้ทางซ้าย จากนั้นใช้แขนข้างซ้ายลอดใต้ศอกมาจากนั้นให้เอามือมาประกบกัน ทำสลับกันประมาณ 3 - 5 ครั้ง ครั้งละ 5 วินาที

ท่าที่ 6 คลายกล้ามเนื้อแขนและคอ

ท่านี้จริงๆ แล้วจะช่วยบริหารได้ทั้งคอและหัวไหล่ ทำให้ผ่อนคลาย

How to : ใช้แขนขวาไขว้สลับกับแขนซ้าย แล้วหันคอไปฝั่งตรงข้ามกับแขนที่เราเหยียดออกไป ทำสลับกันประมาณ 3 - 5 ครั้ง ครั้งละ 5 วินาที

ท่าที่ 7 ยืดลำตัว

สำหรับท่านี้จะช่วยให้เราผ่อนคลายในส่วนเอวครับ

How to : ยกแขนขึ้นตั้งตรงชิดกับหู มืออีกข้างทำเอว จากนั้นค่อยๆ เหยียดตัวไปด้านตรงข้ามกับที่ชูแขนขึ้น ทำสลับกันประมาณ 3 - 5 ครั้ง ครั้งละ 5 วินาที

ไม่อยากเลยใช้มียะครับ แค่นั่งขยับ ขยับหน่อย ก็ช่วยผ่อนคลายได้เยอะเลย ชาวออฟฟิศ อย่าลืมชวนเพื่อนๆ ลูกขึ้นมาบริหารร่างกายกันบ้างนะครับ จะได้ทำงานกันอย่างสบายกาย และสบายใจ

อ้างอิง : <https://www.mangozero.com/yoga-for-office-syndrome/>

ออมอย่างไรให้เงินงอกเงย :

ออมในกองทุนให้งอกเงย ฉบับมนุษย์เงินเดือน
ลงทุน RMF ภาค 10 ปีจิมบทการลงทุน RMF

จาก 9 ฉบับที่ผ่านมาก่อนหน้านี้ จะเห็นได้ว่าการลงทุนในกองทุน RMF มีรายละเอียดเยอะมากเลยนะครับ ตอนนี้ก็มาถึงบทสรุปของการลงทุนในกองทุน RMF กันแล้ว ซึ่งผู้เขียนจะนำส่วนสำคัญๆ เกี่ยวกับ RMF มาสรุปไว้ให้ครับ

การที่เราจะลงทุนใน RMF เบื้องต้นเลยเราต้องรู้เงื่อนไขในการลงทุนกองทุน 4 ประการด้วยกัน

เงื่อนไขแรก

เมื่อเริ่มลงทุนแล้ว ต้องลงทุนอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยซื้อหน่วยลงทุนกองทุน RMF ไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง และต้องไม่ระงับการซื้อหน่วยลงทุนเป็นเวลาเกินกว่า 1 ปีติดต่อกัน

เงื่อนไขที่สาม

ต้องลงทุนขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 3% ของเงินได้ในแต่ละปี หรือ 5,000 บาท แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า

เงื่อนไขที่สอง

ต้องลงทุนและถือหน่วยลงทุน จนผู้ลงทุนอายุครบ 55 ปีบริบูรณ์ และมีการลงทุนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ นับตั้งแต่วันที่ซื้อหน่วยลงทุนครั้งแรก

เงื่อนไขที่สี่

เงินลงทุนขั้นสูงสุดไม่เกิน 15% ของเงินได้ทั้งปีที่ต้องเสียภาษี เมื่อรวมกับเงินสะสมหมวดลดหย่อนภาษีอื่นๆ ที่มีเพื่อเกษียณ

เงื่อนไขทั้งสี่ข้อนี้ ถ้าผู้อ่านยังไม่พร้อมในข้อใดข้อหนึ่ง หรือต้องการนำเงินลงทุนมาใช้ภายในไม่เกิน 5 ปีและอายุยังน้อยอยู่ ผู้เขียนแนะนำให้อย่าเพิ่งลงทุนดีกว่าครับ แนะนำให้ไปลงทุนในกองทุนประเภทอื่นๆ จะดีกว่าครับ

เมื่อรู้จักเงื่อนไขการลงทุนแล้ว ลำดับต่อมาก็คือ ประเภทกองทุน RMF แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ กองทุนรวม RMF ที่เน้นลงทุนในตราสารหนี้ กองทุนรวม RMF ที่เน้นลงทุนในตราสารทุน กองทุนรวม RMF ที่เน้นลงทุนแบบผสม และกองทุนรวม RMF ที่เน้นลงทุนต่างประเทศ ซึ่งแต่ละคนก็คงถามว่าจะลงในกองทุน RMF ประเภทไหน ผู้เขียนก็แนะนำไปแล้วนะครับว่าขึ้นอยู่กับเหตุผลความจำเป็นและเป้าหมายของแต่ละคน ถ้าคนที่ต้องการรักษาเงินต้นไว้ไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมาก คิดว่าได้กำไรจากเงินลดหย่อนภาษีที่ได้คืนมาก็คุ้มแล้ว หรือมีอายุมากแล้วไม่อยากเสี่ยงมากก็เลือกลงทุนในกองทุน RMF ประเภทตราสารหนี้ ส่วนคนที่ต้องการผลตอบแทนจากการลงทุนจำนวนมาก ยอมรับการเปลี่ยนแปลงของราคากองทุน ในช่วงช่วงชงจะได้ และมีอายุน้อยเหลือระยะเวลาในการลงทุนมาก ก็เลือกกองทุน RMF ประเภทตราสารทุนครับ

ลำดับต่อมาเป็นการค้นหากองทุน RMF ที่น่าลงทุน โดยผู้ลงทุนสามารถค้นหาจากเว็บไซต์ www.morningstarthailand.com และ www.wealthmagik.com ซึ่งจะมีข้อมูลเปรียบเทียบผลตอบแทนย้อนหลังของแต่ละกองทุนไว้ให้ดู ผู้ลงทุนสามารถนำผลตอบแทนกองทุน RMF ที่ต้องการลงทุนมาเปรียบเทียบกับกองทุนไหนให้ผลตอบแทนดีและสม่ำเสมอ ก็นำชื่อกองทุนดังกล่าวไปค้นหาใน Google ได้ว่ามีรายละเอียดอย่างไรบ้าง โดยดูตรงข้อมูลที่สรุปส่วนสำคัญของกองทุนที่เรียกว่า “ข้อมูลสำคัญการลงทุน” หรือบางครั้งเรียกว่า “หนังสือชี้ชวนสรุป” หรือ “หนังสือชี้ชวนฉบับย่อ” ซึ่งจะบอกให้เราทราบเกี่ยวกับกองทุนนั้น โดยมีสาระสำคัญ 7 ประการ คือ *คุณกำลังจะลงทุนอะไร กองทุนรวมนี้เหมาะกับใคร คุณต้องระวังอะไรเป็นพิเศษ สัดส่วนของประเภทสินทรัพย์ที่ลงทุน ค่าธรรมเนียม ผลการดำเนินงาน และข้อมูลอื่นๆ*

www.morningstarthailand.com
www.wealthmagik.com

สำหรับข้อมูลในส่วน **คุณกำลังจะลงทุนอะไร** จะบอกข้อมูลที่สำคัญ 2 อย่าง คือ นโยบายการลงทุนและกลยุทธ์ในการบริหารจัดการลงทุน **กองทุนรวมนี้เหมาะกับใคร** จะบอกว่ากองทุนนี้เหมาะกับใครและไม่เหมาะกับใคร **คุณต้องระวังอะไรเป็นพิเศษ** จะบอกข้อมูลที่สำคัญ 3 ส่วนคือ ค่าเดือนที่สำคัญ ภาพแสดงตำแหน่งความเสี่ยงของกองทุนรวม และ ปัจจัยความเสี่ยงที่สำคัญ **สัดส่วนของประเภทสินทรัพย์ที่ลงทุน** จะเป็นรูปแผนภูมิวงกลมแสดงสัดส่วนสินทรัพย์ที่กองทุนนั้นๆ ไปลงทุน **ค่าธรรมเนียม** จะบอกค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากกองทุนรวม (% ต่อปีของ NAV) และ ค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากผู้ถือหน่วย (% ของมูลค่าซื้อขาย) **ผลการดำเนินงาน** จะมีข้อมูลผลการดำเนินงานย้อนหลังตามปีปฏิทิน และ **ข้อมูลอื่นๆ** จะบอกรายละเอียดที่สำคัญอื่นๆ เช่น ไม่มีการจ่ายเงินปันผล ผู้ดูแลผลประโยชน์วันที่จดทะเบียนอายุโครงการ จำนวนเงินลงทุนโครงการ ซื้อและขายคืนหน่วยลงทุน รายชื่อผู้จัดการกองทุน อัตราส่วนหมุนเวียนการลงทุนของกองทุนรวม (PTR) ผู้สนับสนุนการขายหรือรับซื้อคืน ติดต่อสอบถามรับหนังสือชี้ชวน ร้องเรียน รุกรกรรมที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เป็นต้น

เมื่อเราทราบกองทุนอย่างดีแล้ว ต่อไปก็เป็นการเปิดบัญชีซื้อขายกองทุน RMF ซึ่งสามารถเปิดบัญชีซื้อขายได้ 3 แห่งด้วยกัน คือ แห่งแรก บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน (บลจ.) ผู้ลงทุนที่สนใจเปิดบัญชีซื้อขายกองทุนรวมกับ บลจ. สามารถติดต่อได้ทางเว็บไซต์หรือสำนักงานของ

บลจ. นั้นๆ ได้เลย หรือสามารถโทรสอบถามข้อมูลเบื้องต้นได้ แห่งที่สอง ธนาคารพาณิชย์ โดยเปิดบัญชีซื้อขายกองทุนกับธนาคารในเครือเดียวกันกับบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน (บลจ.) วิธีนี้จะสะดวกมากครับ สามารถติดต่อไปที่ธนาคารนั้นๆ ได้เลย และแห่งที่สาม บริษัทตัวแทนจำหน่ายหรือบริษัทหลักทรัพย์ (บล.) เป็นการเปิดบัญชีซื้อขายผ่านบริษัทหลักทรัพย์ หรือที่เรียกว่า โบรกเกอร์ (Broker) ที่ซื้อขายกองทุนรวม

เมื่อเปิดบัญชีซื้อขายแล้ว ลำดับต่อมา ก็คือการบริหารกองทุน โดยเริ่มจากการซื้อก่อนเลย ควรซื้อแบบทยอยซื้อ หรือที่เรียกว่าการเฉลี่ยต้นทุน (Dollar Cost Averaging : DCA) ด้วยการทยอยซื้อทุกเดือนมากกว่าการซื้อก้อนเดียวครั้งเดียวทั้งปี เพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่มากขึ้น ต่อมาคือการบริหารกองทุนโดยการสับเปลี่ยนกองทุนระหว่างกองทุน RMF ประเภทตราสารหนี้ และ RMF ประเภทตราสารทุน เพื่อให้มีหน่วยลงทุน NAV เพิ่มมากขึ้นในสถานะตลาดที่แตกต่างกัน ในระหว่างตลาดที่เป็นขาขึ้นและตลาดที่เป็นขาลง โดยเราจะซื้อกองทุนเมื่อกองทุน RMF ประเภทตราสารทุนมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น ก็สับเปลี่ยนไปถือกองทุน RMF ประเภทตราสารหนี้เพิ่ม แต่ถ้ากองทุน RMF ประเภทตราสารทุนมีการเปลี่ยนแปลงลดลง ก็สับเปลี่ยนกองทุน RMF ประเภทตราสารหนี้ไปเป็นตราสารทุนเพิ่ม ทำสลับกันไปเมื่อกองทุน RMF ประเภทตราสารทุนมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลง 15% สลับสับเปลี่ยนกันไปมาเพื่อให้เราได้หน่วยลงทุนมากขึ้น และได้ผลตอบแทนมากขึ้นนั่นเอง

ผู้เขียนหวังว่าทุกท่านคงได้นำความรู้
ด้านการลงทุนจากที่ผู้เขียนได้เรียบเรียงไปใช้
ประโยชน์ในการลงทุนนะครับ ท้ายนี้ ขอให้
ทุกท่านประสบความสำเร็จในการลงทุน และ
มีอิสรภาพทางการเงินในวัยเกษียณกันนะครับ

เลี้ยงลูกอย่างไร ไม่ให้ติดเกม

“ลูกใครชอบเล่นเกมบ้าง”

เมื่อถามคำถามนี้ คุณพ่อคุณแม่จำนวนมากก็เดี๋ยวกองตอบว่า “ใช่” ซึ่งก็เป็นพฤติกรรมปกติของเด็กยุคนี้ ที่ชอบเล่นเกมในเวลาว่าง เพื่อความสนุกสนาน คลายความเหงา และยังมีเรื่องคุยกับเพื่อนๆ ที่โรงเรียนได้

———— “ ————

คอมพิวเตอร์ก็มีประโยชน์ต่อการใช้ชีวิต
การศึกษา และการทำงานของคนในยุคปัจจุบัน
และเกมบางเกมก็มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็ก
เพียงแต่เราต้องสอนให้เด็กรู้จักควบคุมตนเองในการเล่นเกม

———— ” ————

เกมคอมพิวเตอร์ได้เข้ามาสู่เด็กๆ โดยเริ่มต้นจากการที่ทุกบ้านต้องมีคอมพิวเตอร์ใช้เพื่อการศึกษา การสื่อสาร และความบันเทิง กว่า ขณะที่เด็กๆ ใช้คอมพิวเตอร์นี้ ครอบครัวกลับมีเวลาน้อยลงที่จะบอกลสอนและควบคุมลูกในการใช้คอมพิวเตอร์อย่างเหมาะสม เนื่องจากแต่ละครอบครัวก็ล้าแล้วแต่ต้องดิ้นรนหาเงินทองให้มีชีวิตที่สุขสบาย และกีดกันคนอื่น คุณพ่อคุณแม่จึงใช้เวลาส่วนใหญ่กับการทำงานนอกบ้าน แต่ละวันเด็กจึงมีเวลาหลายชั่วโมงที่ต้องอยู่บ้านตามลำพัง โดยไม่มีผู้ใหญ่ควบคุมดูแล หรือหากมีผู้ใหญ่ดูแลผู้ใหญ่ก็มักปล่อยให้เด็กอยู่กับความบันเทิงหน้าจอคอมพิวเตอร์ เพราะคิดว่าจะทำให้ลูกเป็นเด็กที่เก่ง อยู่ติดบ้าน และช่วยให้พ่อแม่มีเวลาพักผ่อนไม่ต้องเหน็ดเหนื่อยกับการดูแลลูก

เด็กบางคนเล่นเกมได้โดยไม่มีปัญหา คือ สามารถแบ่งเวลา และควบคุมตัวเองให้เล่นเกมตามเวลาที่กำหนด ยังรับผิดชอบการเรียนและการทำงานได้ ผลการเรียนไม่ตก และยังคงทำกิจกรรมอื่นๆ ได้ตามปกติ การเล่นเกมจะเริ่มเป็นปัญหาเมื่อเด็กเริ่มคลั่งไคล้เกม คือ เด็กเริ่มจดจ่อกับการเล่นเกมมากขึ้น จำนวนชั่วโมงในการเล่นเกมมากขึ้น ควบคุมเวลาเล่นเกมไม่ได้ สนใจบุคคลรอบข้างน้อยลง และผลการเรียนเริ่มตกลงบ้าง การคลั่งไคล้เกมนี้ หากไม่ได้รับการแก้ไข จะนำไปสู่ภาวะการติดเกม ซึ่งเด็กจะควบคุมตนเองในการเล่นไม่ได้เลย เด็กจะไม่สนใจสิ่งอื่นใด นอกจากการเล่นเกม เริ่มละเลยไม่ทำกิจวัตรส่วนตัว ไม่รับผิดชอบการเรียน งานบ้าน ปฏิเสธที่จะทำกิจกรรมร่วมกับคนในครอบครัว อารมณ์ฉุนเฉียวเมื่อพ่อแม่ตักเตือนให้เลิกเล่นเกม และหงุดหงิดเมื่อไม่ได้เล่นเกม เด็กบางคนโดดเรียนหนีออกจากบ้านไปขลุกอยู่ในร้านเกม คบแต่เพื่อนที่เล่นเกม บางคนอาจขโมยเงินพ่อแม่ไปเล่นเกม

การติดเกม มีส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการติดยาเสพติด คือ ผู้ติดเกมเองจะไม่เห็ดดร้อน แต่คนที่เห็ดดร้อนคือครอบครัวที่หวังว่าลูกหลานจะเสียนอนาคตและเป็นทุกข์ใจมากที่ลูกหลานก้าวร้าวกับตนเอง ครอบครัวจะเริ่มดิ้นรนให้ลูกหลานเข้ารับการบำบัด แต่การบำบัดก็เป็นเรื่องที่ยุ่งยากมาก เพราะเด็กก็ไม่ค่อยร่วมมือ ครอบครัวจึงต้องใช้พลังกาย พลังใจ และพลังสติปัญญาสูงมากจึงจะดึงลูกหลานให้ห่างจากสิ่งที่ติดได้ ซึ่งโอกาสประสบความสำเร็จก็พยากรณ์ได้ไม่ดีนัก และในบางกรณีการแก้ไขก็อาจสายเกินไป การป้องกันปัญหาจึงเป็นเรื่องที่ง่ายกว่าการแก้ไขมาก

พ่อแม่ต้องมีความเข้าใจเบื้องต้นว่า เราไม่อาจห้ามเด็กไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเกมได้

ที่จริงแล้ว คอมพิวเตอร์ก็มีประโยชน์ต่อการใช้ชีวิต การศึกษา และการงานของคนในยุคปัจจุบัน และเกมบางเกมก็มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็ก เพียงแต่เราต้องสอนให้เด็กรู้จักควบคุมตนเองในการเล่น เกม คือ รู้จักเลือกเกมที่เหมาะสม แบ่งเวลาเล่น โดยยังคงมีความรับผิดชอบการเรียน การงานได้

การฝึกให้เด็กควบคุมตนเองได้ ต้องฝึกตั้งแต่เด็กยังเล็ก ด้วยวิธีการต่อไปนี้

- 1 กำหนดกติกา** ก่อนที่จะให้ลูกเริ่มเรียนรู้คอมพิวเตอร์และการเล่นเกม พ่อแม่ควรกำหนดกติกาและขอบเขตการเล่นเกม ที่ชัดเจนกับลูก เช่น ลูกสามารถเล่นเกมในวันธรรมดาได้ไม่เกินวันละ 1 ชั่วโมง หรือเล่นเฉพาะวันหยุดเสาร์อาทิตย์เท่านั้น ในเวลาไม่เกินวันละ 2 ชั่วโมง ให้เล่นสลับกันระหว่างพี่น้องคนละวัน ให้ทำการบ้านหรือการงานอื่นๆ ให้เสร็จก่อน จึงจะเล่นเกมได้ เป็นต้น การกำหนดขอบเขตการเล่นเกมนี้ ควรเริ่มทำตั้งแต่ลูกยังเล็ก ควบคู่กับการฝึกวินัยในเรื่องอื่นๆ เช่น การเข้านอนและตื่นเป็นเวลา การรู้จักจัดเก็บข้าวของให้เป็นระเบียบ การกลับบ้านตรงเวลา เป็นต้น ในเด็กเล็ก พ่อแม่อาจเป็นผู้กำหนดกติกาว่าอะไรที่ลูกควรทำ และไม่ควรทำ แต่สำหรับเด็กโตและเด็กวัยรุ่น การกำหนดกติกา โดยพ่อแม่ฝ่ายเดียวอาจไม่ได้ผล จึงควรให้เด็กร่วมกำหนดกติกากับพ่อแม่ ที่ยอมรับกันทั้งสองฝ่าย โดยพ่อแม่ตั้งใจ ให้ลูกเห็นผลดีจากการกำหนดกติกา ร่วมกันกำหนดข้อตกลง และการลงโทษที่ชัดเจนว่าเมื่อลูกไม่ทำตามข้อตกลง ลูกจะถูกลงโทษอย่างไร เช่น พ่อแม่จะเตือนก่อน ครั้งที่ 1 และ 2 ในครั้งที่ 3 ลูกจะถูกลงโทษ เช่น ถูกลดค่าขนม ให้ทำงานเพิ่มขึ้น ในเด็กเล็กอาจกำหนดโทษด้วยการตี แต่ควรตีพอให้ลูกได้จดจำความผิดเท่านั้น ไม่ควรทำบ่อยนัก และไม่ตีโดยใช้อารมณ์ สิ่งสำคัญคือ เมื่อกำหนดกติกาใดๆ พ่อแม่ต้องทำตัวเป็นแบบอย่างให้ลูกและเอาจริง ในการควบคุมให้ลูกปฏิบัติตามข้อตกลงนั้นด้วย กฎกติกา นั้นจึงจะได้รับการยอมรับจากลูก
- 2 ฝึกวินัยและความรับผิดชอบ** พ่อแม่ควรมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้ลูกช่วยงานในบ้าน เช่น รดน้ำต้นไม้ ล้างจาน กรอกน้ำใส่ขวด เป็นต้น ควรให้ลูกมีส่วนเลือกงานที่เขาอยากทำ และพ่อแม่ต้องกำกับดูแลให้ลูกทำให้สำเร็จ ลูกจะได้เรียนรู้ที่จะมีความรับผิดชอบ รู้จักควบคุมตัวเองให้ทำในสิ่งที่ควรทำ และเรียนรู้ที่จะรับผิดชอบต่อตัวเอง และครอบครัว
- 3 เสริมสร้างความภาคภูมิใจ** เด็กที่มีความภาคภูมิใจในตัวเอง จะมีแรงจูงใจที่จะทำดีและทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จ การเสริมสร้างความภาคภูมิใจที่พ่อแม่สามารถทำได้ง่ายๆ และเห็นผลชัดเจน คือ การจับลูก โดยพ่อแม่ควรหมั่นมอง ด้านดีหรือด้านบวกแม้เล็กน้อยในตัวลูก แล้วพูดชื่นชมให้เจ้าตัวรับรู้ เช่นเดียวกับการบอกให้ผู้อื่นรับรู้ด้วย และควรชื่นชมในสิ่งที่ลูกทำจริง ไม่เยินยอเกินจริง เช่น “ลูกน่ารักมากที่กลับบ้านตรงเวลา” “ลูกเก่งมากที่ควบคุมอารมณ์ได้” “แม่ภูมิใจที่ใครๆ ก็ชมว่าลูกพูดจาเพราะ” คำชมจากพ่อแม่ช่วยให้ลูกมีกำลังใจและร่วมมือในการแก้ไขปัญหามากขึ้น
- 4 สนับสนุนงานอดิเรกที่สร้างสรรค์** เด็กที่ติดเกมจำนวนมากเริ่มเล่นเกมเพราะเด็กรู้สึกเหงาและไม่มีอะไรทำในเวลาว่าง การมีกิจกรรมสร้างสรรค์ที่สร้างความสุขแบบไม่มีพิษภัย จะช่วยให้เด็กเพลิดเพลินและไม่เหงา การห้ามเด็กที่ติดเกม แล้วให้เล่นเกมลดลงนั้น จะประสบความสำเร็จได้ยาก หากเด็กไม่มีกิจกรรมสร้างสรรค์รองรับ เด็กก็จะมีทางออกอื่น และตัดใจจากการเล่นเกมได้ยาก พ่อแม่ส่งเสริมให้ลูกทำกิจกรรมสร้างสรรค์ได้ โดยช่วยลูกให้ค้นหาความถนัด ความสนใจของตนเอง และสนับสนุนให้ลูกได้มีโอกาสทำกิจกรรมนั้น เมื่อเด็กได้พบความสุขจากกิจกรรมสร้างสรรค์ เขาก็ใช้เวลาว่างอย่างมีคุณค่ามากขึ้น และค่อยๆ ลดเวลาในการเล่นเกม จนกระทั่งสามารถควบคุมตัวเองในการเล่นเกม ได้ดีขึ้น
- 5 สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว** ครอบครัวที่มีการเอาใจใส่กันและกัน พ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ดี มีเวลาเอาใจใส่ พูดคุย และทำกิจกรรมที่สร้างความสุขร่วมกับลูก จะช่วยให้พ่อแม่และลูกมีความผูกพันกัน พ่อแม่สามารถบอกสอน และชี้แนะสิ่งต่างๆ กับลูก โดยลูกก็จะเต็มใจรับฟัง และยอมทำตามพ่อแม่ ซึ่งย่อมเป็นภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้ลูก ต่อปัญหาทุกเรื่องการให้ความใส่ใจ ให้เวลา และฝึกหัดลูกอย่างถูกวิธีนี้ อาจเป็นเรื่องที่พ่อแม่ต้องเหน็ดเหนื่อย ในระยะแรกๆ และต้องใช้ความอดทนในการดูแลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เสมือนกับการที่เราปลูกต้นไม้ เราต้องเรียนรู้ ธรรมชาติของต้นไม้ และรู้จักดินฟ้าอากาศแวดล้อม ให้การดูแลรดน้ำ พรวนดิน ให้อปุ๋ย กำจัดแมลง อย่างพอเหมาะ ซึ่งต้องอาศัยความใส่ใจ ดูแลวันแล้ววันเล่า แต่ผลสำเร็จนั้นก็จะนำความชื่นใจให้ เมื่อต้นไม้ต้นใหญ่เป็นต้นไม้ ที่มั่นคง สวยงาม ดีกว่าปล่อยให้ลูกเติบโตตามยถากรรม และพ่อแม่ต้องมาเสียใจภายหลังว่า “ถ้าเราให้ความสำคัญ ในการฝึกหัดลูกตั้งแต่เล็ก เราคงไม่ต้องมาปวดหัว และเสียใจเพราะลูก แบบนี้”

ที่มา : บทความโดยสถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์

การศึกษา คืออะไรกันแน่

วันนี้ขอวกกลับมาถึงเรื่องความหมายของคำว่า “การศึกษา” กันอีกครั้ง เพราะเริ่มมีความสับสนเกิดขึ้นหลังจากที่มีผู้แต่งตำราว่าด้วย “**หลักการศึกษา**” เพื่อให้นักศึกษาที่สนใจจะสอบชุดวิชาชีพครูกับคุรุสภา หรือผู้ที่ประสงค์จะสอบบรรจุเข้าเป็นครูในสังกัดต่างๆ ได้เตรียมตัวล่วงหน้า

ก่อนอื่นต้องมาทำความเข้าใจในเรื่อง หลักการ ปรัชญา แนวคิด ทฤษฎีการศึกษา กันเสียก่อน เพราะถือเป็นหัวใจสำคัญ ก่อนที่จะไปลึกถึงเรื่องอื่น

สมหมาย ปวะบุตร คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กล่าวสรุปเรื่องนี้ไว้ว่า “การศึกษาเป็นกระบวนการให้และการรับความรู้ ประสบการณ์ การปรับเปลี่ยนทัศนคติ การสร้างจิตสำนึก การเพิ่มพูนทักษะ การทำความเข้าใจให้กระจ่าง การอบรมปลูกฝังค่านิยม การถ่ายทอดศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมของสังคม โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้บุคคลมีความเจริญ งามงามทางปัญญา มีความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมสำหรับการประกอบอาชีพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม มีค่านิยมที่ดีและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และที่สำคัญการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง การศึกษาจะช่วยยกระดับคุณภาพประชากรของชาติให้มีคุณภาพ สอดคล้องตามแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หากประเทศมีการเปลี่ยนแปลงนโยบาย สภาพของสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง การจัดการศึกษาของประเทศก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย แนวทางในการจัดการศึกษาในแต่ละประเทศจึงแตกต่างกัน ตามความเชื่อ แนวคิด และปรัชญาการจัดการศึกษา

ปรัชญาเกิดขึ้นมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะปรัชญาการศึกษาได้เข้ามาสัมพันธ์กับการจัดการศึกษา ดังนั้น ผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาจึงต้องเข้าใจในปรัชญาการศึกษา และนำหลักปรัชญาการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนลักษณะวิชา และตัวผู้เรียนแต่ละคน”

การศึกษา (Education) มีรากศัพท์มาจากภาษาละติน 2 คำ คือ Educere หมายถึง บำรุง เลี้ยง อบรม รักษา ทำให้เจริญงอกงาม และ Educate หมายถึง ชักนำหรือดึงออกมา ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ในหลายมิติ ซึ่งเรามักจะเคยได้ยินและนำมาใช้อ้างอิงเสมอ เช่น

“

การศึกษา คือ การทำให้พลเมืองมีความประพฤติดี และมีอุปนิสัยที่ดีงาม

จอห์น เฟรเดอริค แฮร์บาร์ต (John Friedrich Herbart)

”

“

การศึกษา หมายถึง การพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กเพื่อให้เด็กพัฒนาตนเอง

เฟรเดอริค เฟรเบล (Friedrich Froebel)

”

“

- 1) การศึกษา คือ ชีวิต ไม่ใช่เตรียมตัวเพื่อชีวิต
- 2) การศึกษา คือ ความเจริญงอกงาม
- 3) การศึกษา คือ กระบวนการทางสังคม
- 4) การศึกษา คือ การสร้างประสบการณ์แก่ชีวิต

จอห์น ดีวีย์ (John Dewey)

”

“

การศึกษา คือ ความเจริญงอกงาม โดยเป็นการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนงอกงามหรือหมายถึงการศึกษาเพื่อการพัฒนาสิ่งที่เรียกว่า การพัฒนาขั้น 5 ซึ่งประกอบด้วย

1) รูป คือ ร่างกาย รวมทั้งคุณสมบัติและพฤติกรรมทั้งปวง

2) เวทนา คือ อารมณ์ทุกข์และสุขของมนุษย์

3) สัญญา คือ การเรียนรู้และเป็นตัวสร้างความจำ

4) สังขาร คือ องค์ประกอบทางจิตที่คอยปรุงแต่งให้คิดดีหรือชั่ว

5) วิญญาณ คือ การรับรู้ที่เกิดจากการสัมผัส ทางตา หู จมูก ลิ้น

กาย ใจ มี ความโลภ ความโกรธ ความหลงอยู่ จะได้ลดน้อยถอยไป และได้บรรลุถึงชีวิตที่ร่มเย็นตามควรแก่กรณี

ศาสตราจารย์สาโรช บัวศรี

”

“

การศึกษา คือ การพัฒนาคน ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คำว่า “ศึกษา” (สิกขา) ซึ่งประกอบด้วย ศีล สมาธิ ปัญญา มีความหมายครอบคลุมข้อปฏิบัติทั้งหมดในพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาแห่งการศึกษา และกล่าวว่าการศึกษาคือการปฏิบัติ ไม่ใช่เล่าเรียน คือการเรียนรู้ เข้าใจและทำได้ ทำเป็น หรือเรียนรู้ฝึกทำให้ได้ผล จึงจะเรียกว่าการศึกษา

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต)

”

จากนั้น เมื่อมีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ขึ้น ก็ได้มีการระบุความหมายของการศึกษาไว้ว่า “การศึกษา” หมายความว่า “กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคล เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต” ซึ่งถือเป็นการสรุปที่ดีที่สุดและสามารถนำไปอ้างอิงได้ตลอดไป.

ตระเวนเที่ยว

วีระพงษ์ ปัญญารนคุณ

พาเจ๊เที่ยวจีน

เดือนมกราคมที่ผ่านมา ผมได้พาแม่ไปเที่ยวเมืองจีนเป็นครั้งแรก จริงๆ ก็เป็นการไปเยือนต่างประเทศครั้งแรกของแม่ด้วยนั่นแหละ

แม่ผมเกิดเมืองไทย แต่มีเชื้อจีนในสายเลือดอยู่เกินครึ่ง แม้กระทั่งชื่อเล่นก็ยังเป็นชื่อจีน ความที่เกิดและเติบโตในชุมชนคนจีน ทำให้แม่ใช้ภาษาจีนได้บ้างนิดหน่อย

แม้ขณะนี้แม่จะรับเบี้ยผู้สูงอายุมาได้ 5 ปีแล้ว แต่แม่ก็ยังไม่ค่อยชอบใจสักเท่าไร เวลาที่ได้ยินใครเรียกขานด้วยสรรพนามที่บ่งบอกความร่วงโรยแห่งวัย เช่นคำว่า อาม่า ย่า ยาย อะไรเทือกนี้ ถ้าเรียก ป้า อาอ๋ม เนี่ยพอทน แต่ถ้าใครเรียก “เจ๊” เมื่อไหร่ละก็ จะยิ้มรับอย่างหน้าชื่นตาบาน

ดังนั้น เพื่อเป็นการบำรุงขวัญกำลังใจบุญพากรีผู้มีพระคุณ ผมก็จะขอเรียกแม่ว่าเจ๊ก็แล้วกัน

ใจจริงผมอยากพาเจ๊ไปเที่ยวเมืองจีนนานแล้ว แต่เจ๊ก็อดอดมาตลอด สาเหตุสำคัญมาจากหวาดผวากับทัศนียภาพของส้วมจีน ที่ใครๆ ต่างกล่าวขวัญถึง แต่หลังจากผมรับประกันว่าเดี๋ยวนี้ส้วมจีนเขาพัฒนาแล้ว เจ๊จึงค่อยคลายกังวลลงหน่อย ก่อนจะตัดสินใจตบปากรับคำเชิญชวนของผมในที่สุด

การเดินทางไปจีนครั้งนี้ นับเป็นครั้งที่สามของการเหยียบแผ่นดินมังกรของผม ซึ่งสองครั้งที่ผ่านมามีผมแบกเป้ไปเอง ยอมรับว่าทุกทีทุกเลพอสมควร ด้วยเหตุที่ตัวเองสื่อสารภาษาจีนได้เพียงเล็กน้อย หรือเพราะคนจีนส่วนมากอ่อนภาษาอังกฤษก็ไม่ทราบ ทำให้การไปจีนแต่ละครั้งมีปัญหาจุกจิกจนใจให้คอยแก้ไขเสมอๆ แต่ผมก็ยังไม่ว่า เพราะบวกลบคูณหารแล้ว ส่วนดีมีเศษเหลือมากกว่าส่วนไม่ดีอยู่มากโข

ส่วนคราวนี้ผมก็แบกแบ้ไปเองอีกเช่นเคย ทว่า ต่างจากครั้งที่แล้วๆ มา ตรงที่ผมจำเป็นต้องทำการบ้านดีเป็นพิเศษ เพราะมีเจ้ไปด้วย หากผิดพลาดอะไรขึ้นมา มีหวังถูกบ่นตายแหงๆ

จากสนามบินดอนเมือง ปลายทางที่เราสองแม่ลูกบินไปลง คือ เมืองซัวเถา มณฑลกวางตุ้ง ผู้อ่านอาจเดาว่าเราคงมีแผนไปเยี่ยมญาติ หรือไม่กี่ทัวร์ไหว้เจ้า เช่นเดียวกับที่นักท่องเที่ยวไทยส่วนใหญ่นิยมกระทำกัน แต่เปล่าเลย เราไม่ได้แวะซัวเถาเสียด้วยซ้ำ

เพราะจุดหมายปลายทางที่เราแม่ลูกจะไปตะลอนทัวร์กันนั้นอยู่ที่ 2 เมืองใหญ่ของมณฑลฮกเกี้ยน ซึ่งเป็นมณฑลที่มีอาณาเขตติดต่อกับมณฑลกวางตุ้ง จุดหมายแรกที่เราจะไปกัน คือ เซี่ยเหมิน (Xiamen) เมืองท่าสำคัญของจีนตอนใต้ แล้วตามด้วยฝูโจว (Fuzhou) เมืองเอกของมณฑล เป็นจุดหมายถัดไป แม้ที่ตั้งของเมืองทั้งสองจะอยู่ห่างจากซัวเถาหลายร้อยกิโลเมตร แต่ด้วยศักยภาพของรถไฟความเร็วสูงของจีน ทำให้เราสามารถไปถึงได้อย่างสบายปรือ

บอกแล้วว่า เดิมพันในการไปจีนเที่ยวนี้สูงนัก เพราะฉะนั้น ทุกอย่างต้องเป๊ะ จะผิดพลาดไม่ได้ ด้วยเหตุนี้เพื่อประกันว่าแผนการเดินทางจะลื่นไหลไม่มีสะดุด ผมจึงได้จองตั๋วรถไฟล่วงหน้าไว้ตั้งแต่ก่อนออกเดินทางจากเมืองไทย พอไปถึงสถานีรถไฟซัวเถาปุ๊บ ก็ติดต่อขอรับตั๋วขึ้นรถไฟได้ทันที ทั้งคุณภาพสองข้างทางจากซัวเถาถึงเซี่ยเหมินนั้นโดยรวมมีลักษณะไม่ต่างจากเมืองไทยเท่าใดนัก เนื่องจากมณฑลที่เราไปนั้นอยู่ทางตอนใต้ของจีนซึ่งเป็นภูมิภาคใกล้เคียงกับเมืองไทย ตลอดทางที่รถวิ่งผ่าน ส่วนใหญ่เป็นที่ราบทำการเกษตร สลับกับภูเขาเป็นหย่อมๆ นานๆ ที จึงจะผ่านเมืองเล็กเมืองน้อยสักเมืองหนึ่ง

เจ็ดเพิลิตเพลินอย่างมากกับประสบการณ์ครั้งแรกบนรถไฟความเร็วสูง เพราะก่อนนี้เจ้เคยแต่นั่งรถไฟชั้น 3 ของบ้านเรา ซึ่งไม่ได้นั่งมานานแล้วตั้งแต่สมัยยังสาวๆ รถออกจากสถานีไปได้พักเดียว ก็ยังไม่ทันร้อน เจ้ก็หลับปุ๋ยโดยไม่แคร้ววิวสองข้างทางที่รออยู่เบื้องหน้า มาคิดๆ ดู จะไม่ให้เจ้ผลอหลับได้ยังไง ก็รถไฟวิ่งนุ่มออกจะปานนั้น จะกระโดดกระเดกโคลงเคลงสักนิดก็ไม่มี แม้ใช้ความเร็วเฉลี่ยตั้ง 200 กิโลเมตรต่อชั่วโมง แถมยังไร้ซึ่งเสียงดังให้รำคาญหู

พอตื่นจากภวังค์นิทรา ผมถามเจ้าระหว่างเครื่องบินกับรถไฟจีน นั่งอะไรดีกว่ากัน เจ้ตอบว่าดีเหมือนกันๆ แล้วเสริมว่า “นั่งเครื่องบินรู้สึกเหมือนมันไม่ได้วิ่ง เหมือนเรานั่งอยู่เฉยๆ”

นั่งรถไฟหลับๆ ตื่นๆ เพียงชั่วโมงเศษ ในที่สุดเราก็ถึงเมืองเซี่ยเหมิน อย่างต่อไปที่เราต้องทำก็คือ ต่อรถไฟฟ้าใต้ดินเข้าเมือง และหาโรงแรมที่จองไว้ให้เจอ เพื่อจะได้นำสัมภาระไปเก็บ แล้วท่องเที่ยวริกันต่อ

ระหว่างทางเดินไปโรงแรม รู้สึกได้ถึงไอเย็นที่แผ่ซ่านกระทบผิวกาย จากพยากรณ์อากาศที่เช็คไว้ก่อนไป คาดว่าอุณหภูมิน่าจะอยู่ราวๆ ลิบกว่าองศา แม้จะรู้สึกหนาวแต่อยู่ในวิสัยที่พอรับมือไหว

หลังจากที่เราถึงห้องพักแล้ว เจ้บอกให้ผมเปิดแอร์ เพราะรู้สึกอับอ้าว พอเปิดไปได้สักพัก รู้สึกว่าอากาศในห้องไม่เย็นขึ้นเลย มีแต่ลมเป่าออกมาจากตัวเครื่อง แต่ความเย็นไม่ออกมาด้วย ผมจึงตัดสินใจโทรไปหาโอเปอเรเตอร์ สักพักแม่บ้านก็หิ้วพัดลมตั้งโต๊ะด้วยอ้อมๆ มาให้ เห็นแบบนี้ยิ่งพาให้พินเสีย เนื่องจากไม่เข้าใจว่าทำไมทางโรงแรมให้เรามานอนในห้องที่แอร์เสีย และทำไมเขาไม่ยอมเปลี่ยนห้องพักให้เราใหม่ตามที่ร้องขอ ภายหลังผมได้รับคำชี้แจงจากผู้จัดการโรงแรมว่า เพราะอากาศภายนอกห้องเย็นกว่าในห้อง แอร์จึงไม่ทำความเย็น เขายังแนะนำให้เลื่อนบานกระจกหน้าต่างซึ่งเผยออกได้แค่ครึ่งเดียว เพื่อให้ไอเย็นจากภายนอกไหลเวียนเข้ามาในห้อง เมื่อรู้อย่างนี้แล้ว 3 - 4 วัน ในเมืองจีนเราจึงไม่เคยได้ใช้แอร์กันเลย

เมื่อได้รับคำชี้แจงอย่างนี้ จึงค่อยคลายชุ่นใจลง ผมกะเจ้ชวนกันลงไปเตร็ดเตร่แถวๆ ถนนคนเดินกันต่อ ซึ่งห่างจากโรงแรมไปไม่กี่กิโล ถนนคนเดินที่ว่านี้มีชื่อว่า จงซาน (Zhongshan) เป็นย่านช้อปปิ้งหลักของเมืองเซี่ยเหมิน ตลอดสองข้างทางยาวร่วม 2 กิโลเมตร เต็มไปด้วยร้านรวงเรียงรายต่อกันเป็นพืด มีชอกเล็กชอกน้อยแตกแขนงออกไปอีกหลายสาย ที่มีสินค้าจำหน่ายนานาชนิด รวมไปถึงของกินซึ่งมีให้เลือกชิมอย่างจุใจ อาหารมีชื่อของเซี่ยเหมินจะเป็นจำพวกอาหารทะเล เพราะเซี่ยเหมินเป็นเมืองติดทะเล ของทะเลจึงทั้งสดทั้งใหญ่ อย่างกุ้งอบเนยตัวใหญ่เท่าแขน ส่วนปลาหมึกทอดกรอบก็ไม่ค่อยหน้า ใหญ่กว่าฝ่ามือเสียอีก

ผมกะเจ้กินโน่นกินนี่ไปหลายอย่าง เห็นอะไรน่ากินก็ซื้อ พอท้องอืด เราก็พากันเดินชมบรรยากาศรอบๆ เมือง เพื่อให้อาหารย่อย ค่าคืนนี้ดูเจ้กระชุ่มกระชวยมากเป็นพิเศษ ไม่มีบ่นว่าเหนื่อยสักคำ แม้จะเดินไปเดินมาเป็นระยะทางหลายกิโลเมตร อาจเพราะได้เห็นอะไรแปลกหูแปลกตาท่ามกลางสภาพอากาศที่เย็นฉ่ำก็เป็นได้ พอสมควรแก่เวลาเราก็กลับไปนอนพักผ่อนที่ห้องพัก

เหมือนทุกอย่างกำลังไปได้สวย ในเช้าวันรุ่งขึ้น เรามีแผนจะไปเที่ยวกันหลายที่ แต่แล้วก็มีเรื่องไม่คาดฝันเกิดขึ้น ขณะที่เจ้กำลังกินข้าวต้มในห้องพักของโรงแรม เพิ่งตักข้าวเข้าปากได้เพียงคำสองคำ จู่ๆ เจ้ก็เกิดอาการหน้ามืด และอาเจียนออกมา อีกทั้งแขนขาอ่อนแรงจนแทบพุงตัวไม่อยู่ เวลานั้นผมตกใจมาก ใจคอไม่ดีเอาเลย เพราะเจ้ดันมาป่วยตอนอยู่ต่างประเทศ ประกันเดินทางก็ไม่ได้ทำมา แถมหยุดยาชุดปฐมพยาบาลอะไรก็ไม่ได้เตรียมมาอีก

ยังดีที่เจ้ไม่เป็นอะไรมาก หลังจากได้อาเจียนและขับถ่ายของเสียออก นอนพักประเดี๋ยวนึง อาการก็ค่อยยังชั่วขึ้น แต่ทว่ายังกินอาหารไม่ได้ กินแล้วจะอาเจียนออกมาตลอด ผมคิดว่าอาการของเจ้คงมาจากอาหารเมื่อคืน ซึ่งไม่รู้ว่าเป็นชนิดใด เนื่องจากเราทั้งสองกินอาหารชนิดเดียวกันทุกอย่าง แต่ตัวผมกลับไม่มีอาการอะไรเลย

ระหว่างที่เจ้กำลังนอนพัก ผมไม่นิ่งนอนใจ ส่งข้อความไปยังเพื่อนซึ่งเป็นเภสัชกรที่เมืองไทย เพื่อขอคำแนะนำเกี่ยวกับยารักษา ผมนำชื่อยาที่เพื่อนแนะนำไปหาซื้อในร้านยา

ใกล้ๆ ที่พัก แต่น่าเสียดายที่ร้านยา ร้านแรก คนขายสื่อสารภาษาอังกฤษไม่ได้ แถมยังไม่รู้จักชื่อยาที่ผมถามชื่ออีก ผมจึงต้องเที่ยวตระเวนหาร้านยา ร้านใหม่ๆ ที่ไม่รู้จักทาง ผมเดินแบบเสียงดงไปเรื่อยๆ จนพบชายหนุ่มคนหนึ่ง รูปร่างสูงโปร่งอายุคง 20 ต้นๆ จึงเข้าไปถามทาง เขาก็ดีเหลือหลาย เป็นธุระให้ทุกอย่าง ทั้งช่วยค้นหาตำแหน่งร้านยาผ่านมือถือ ทั้งเดินไปส่งถึงที่ แถมเป็นสามให้อีก จนเมื่อผมได้ยาแล้ว เขาก็ขอลบไปทำธุระต่อ

ความช่วยเหลือของเขาในวันนั้น ทำให้ผมซาบซึ้งใจไม่หายจนถึงบัดนี้ ได้ขอคิดว่า การท่องเที่ยวที่ใดก็ตาม จะเจริญได้ ส่วนสำคัญต้องมาจากมิตรจิตและความเอื้ออาทรที่เจ้าบ้านหยิบยื่นให้แก่แขกต่างถิ่น โดยเฉพาะในยามตกทุกข์ได้ยาก จึงจะทำให้ผู้มาเยือนเกิดความประทับใจ อวยกบอกร่ำและกลับมาเที่ยวซ้ำ

หลังจากที่กินยาและนอนพักผ่อนไปได้ครู่ใหญ่ เจ็กก็มีอาการดีขึ้นจนเกือบหายเป็นปกติ ไม่มีอาการอาเจียนหรือท้องเสียแล้ว สีหน้าสีตาก็ดูแจ่มใสขึ้นมาก มีเพียงอาการอ่อนเพลียเล็กน้อย ผมเกรงว่าเจ็จะเสียโอกาสถ้ามันแต่นอนอยู่ในห้อง เพราะพรุ่งนี้เราก็จะต้องออกเดินทางไปด้วยกันแต่เช้า เลยชวนเจ็ออกไปเที่ยวที่ใกล้ๆ ก่อนที่พระอาทิตย์จะชิงลับขอบฟ้าไปเสียก่อน

ผมกะเจ็นั่งรถแท็กซี่ไปยังวัดเก่าแก่และมีชื่อเสียงที่สุดของเมืองเซี่ยเหมิน ชื่อวัดหนานผู่โถว (Nanputuo) และอาจจะต่อดูของที่เที่ยวอีกสักแห่ง ถ้าเจ็ยังไหว

กว่าจะถึงหน้าประตูวัดหนานผู่โถว ก็เป็นเวลาเย็นย่ำ เราต้องรีบทำเวลา เพราะกลัวแสงจะหมด ณ วัดแห่งนี้เจ็ดูเดินเห็นกระบี่กระบพร่า ท่าทางมีชีวิตชีวา ทั้งนี้อาจเพราะได้ให้พระไหว้เจ้าเลยเกิดความสบายใจ จนส่งผลให้กำลังวังชาฟื้นคืน หลังจากเดินชมโน่นชมนี้จนทั่ววัด ก่อนเดินทางกลับบังเอิญเราเห็นคนกำลังมุงรับแจกข้าวต้มพร้อมกับข้าวเจ ซึ่งวัดนำมาเลี้ยงฟรี เจ็เกิดอยากกินกับเขาบ้าง เพราะตั้งแต่เข้ามาข้าวแทบไม่ตกถึงท้อง

ผมไปรับแจกข้าวต้มมาให้เจ็ ข้าวต้มที่ได้รับเป็นข้าวต้มเปล่าร้อนๆ ผสมมันเทศ เจ็ไชยจนเกือบหมดถ้วย บอกว่าอร่อยดี ที่อร่อยส่วนหนึ่งอาจเพราะความหิวที่หอบหิว

มาด้วยตั้งแต่โรงแรม พอกินเสร็จ ขณะกำลังจะเดินออกจากวัดไปเที่ยวที่อื่นต่อ จู่ๆ เจ็กก็อาเจียนข้าวต้มที่เพิ่งกินไปออกมาอีก ฟวงด้วยอาการมวนท้อง เจ็บอกว่ายากกลับโรงแรมเลย จึงทำให้แผนเที่ยวรอบหัวค้ำต้องยึดเก็บใส่กระเป๋าโดยกะทันหัน

ในเช้าวันรุ่งขึ้น ดูเหมือนเราจะผ่านพ้นความทุกข์ทรมานจากอาการป่วยของเจ็มาแล้ว เพราะตั้งแต่คืนวาน เจ็ยังไม่มีอาการคลื่นเหียนอาเจียนหรือท้องเสียมารังควานอีก แต่ผมยังไม่ค่อยกล้าให้เจ็กินอะไรมาก นอกจากจิบน้ำหวานๆ แค่น้ำประทัง เพราะกลัวอาการเก่าจะกำเริบ เข้านี้เรามีกำหนดการต่อรถไฟไปยังฝูโจว ซึ่งอยู่ห่างจากเซี่ยเหมินขึ้นไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือราว 250 กิโลเมตร

เมืองโบราณฝูโจว

ทันทีที่ไปถึงสถานีรถไฟฝูโจว ลมหนาวก็พัดมาต้อนรับเราสองแม่ลูกยกใหญ่ รู้สึกได้ว่าอากาศที่นั่นหนาวเย็นกว่าที่เชียงใหม่ เรารีบต่อรถไฟใต้ดินไปยังโรงแรมที่จองไว้ เพื่อเก็บสัมภาระ แม้ไม่แน่ใจว่าจะเข้าห้องพักได้หรือเปล่า เนื่องจากยังไม่ถึงเวลาเช็คอิน แต่ถึงจะเข้าห้องไม่ได้ ก็ไม่เป็นไร เพราะที่จริงเราแค่ต้องการฝากสัมภาระไว้กับทางโรงแรมเท่านั้น เนื่องจากวันนี้ทั้งวันเรามีนัดกับสถานที่สำคัญหลายแห่ง

แห่งแรกที่ผมพาเจีไปเที่ยว คือ เมืองโบราณฝูโจว ซึ่งมีชื่อเรียกเป็นทางการว่า “ซานฟางซีเซียง” (Sanfang Qixiang) เมืองโบราณแห่งนี้ได้ชื่อว่ามีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศจีน ครอบคลุมพื้นที่รวม 700 ไร่ ภายในเมืองโบราณมีอาคารอายุหลายร้อยปีกระจัดกระจายตามตรอกซอกซอยต่างๆ เกือบพันหลัง ซึ่งส่วนมากสร้างในสมัยราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิง เมืองโบราณฝูโจวจัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวคุณภาพคับแก้ว การันตีด้วยมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวระดับ AAAAA (5 เอ) ซึ่งเป็นระดับสูงสุดที่รับรองโดยรัฐบาลจีน

พอพูดถึงเมืองโบราณ บางคนที่ไม่ชอบอะไรที่เก่าคร่ำคร่าก็อาจจะเบะปาก เพราะรู้สึกว่ามีแต่ก้อนอิฐก้อนหินเก่าๆ ขาดสีสิ้นไร้ชีวิตชีวา แต่สำหรับเมืองโบราณผู้ใจไม่ยกเป็นเช่นนั้น เมืองทั้งเมืองเต็มไปด้วยผู้คนหลายวัยที่เดินไปมาขวักไขว่ ซึ่งต่างต้องการแสวงหาความสำราญภายในบ้านโบราณที่ถูกดัดแปลงเป็นร้านค้าร้านอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว บรรดาของขวัญของฝากของที่ระลึกก็มีให้เลือกซื้อปามากมายหายห่วง ไม่เว้นแม้กระทั่งอาหารทั้งแบบพื้นเมืองและนานาชาติ ที่ขึ้นมาประเคนเอาใจชาชิมเพียบชนิดไม่ต้องกลัวอด หากใครยังชอบของเก่าๆ ที่นี้ก็มิพิพิดภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ให้ได้หาความรู้ใส่สมองหลายต่อหลายแห่ง

เนื่องจากที่นี่มีตรอกซอกซอยยุบยบอย่างกับใยแมงมุม ถ้าให้เจ้เดินพิโนจพิเคราะห์ละเอียดทุกซอกทุกมุมมีหวังขาลาก อากาไรใช้ตีกลับแถมหมดเวลาไม่ต้องไปเที่ยวที่อื่นพอดี ผมไม่อยากทรมานคนแก่ซึ่งเพิ่งฟื้นไข้ ฉะนั้น เราจึงเดินชม

เมืองโบราณกันแค่พอหอมปากหอมคอ แล้วพักหาอะไรกินแก้หิวก่อนจะรุดไปยังสถานที่แห่งอื่นต่อไป มื้อนี้ผมให้เจ้ลองกินของอ่อนๆ ก่อน จึงสั่งซูปลูกชิ้นปลาสดได้หมูสับ ของขึ้นชื่อของผู้ใจมาให้เจ้กินได้หมดซาม และโชคดีที่เจ้ไม่มีอาการกำเริบ

สถานที่ถัดมาที่เราไปเยือน คือ วัดชีฉาน (Xichan) ซึ่งเป็น 1 ในวัดสำคัญที่สุดของผู้ใจ วัดแห่งนี้เป็นวัดเก่าแก่สร้างตั้งแต่สมัยราชวงศ์ถัง ภายในวัดมีสิ่งน่าสนใจมากมาย เช่น รูปปั้นเจ้าแม่กวนอิมสี่สาวกลางสระน้ำ วิหารเจ้าแม่กวนอิมปางพันมือ ซึ่งหล่อด้วยทองเหลืองหนักถึง 29 ตัน วิหารห้าร้อยอรหันต์สูง 6 ชั้นสุดยิ่งใหญ่อลังการ สร้างด้วยรูปแบบสถาปัตยกรรมจีนประยุกต์ที่งามแปลกตา รวมไปถึงเจดีย์แปดเหลี่ยมสูง 15 ชั้น ซึ่งโดดเด่นเห็นมาแต่ไกล

เราสองแม่ลูกเดินเที่ยวชมสถานที่ต่างๆ ภายในวัดจนเมื่อยขา เนื่องจากบริเวณวัดค่อนข้างกว้าง และส่วนหนึ่งคงเป็นเพราะความเมื่อยที่เกาะติดขามาด้วยตั้งแต่เมืองโบราณ พอเห็นว่าเราเดินจนทั่ววัดแล้ว ผมจึงชวนเจ้ไปเที่ยวที่อื่นต่อ

ผมเรียกแท็กซี่ให้พาพวกเราไปส่งที่สวนสัตว์แพนด้าประจำเมืองผู้ใจ ซึ่งมีชื่อเรียกเป็นทางการว่า สวนด้าเวิร์ลด์ (Panda World) เพราะอยากให้เจ้เห็นแพนด้าตัวเป็นๆ สักครึ่งส่วนผมนั้น เคยเห็นมาแล้วครั้งหนึ่งที่มาเก๊าเมื่อปีกลาย

สวนสาธารณะซีหู (Xihu)

สวนสัตว์แห่งนี้ถือว่าเป็นสวนสัตว์แพนด้าที่มีความสำคัญของจีน เพราะเป็นศูนย์วิจัยแพนด้าที่ใหญ่ที่สุดเป็นอันดับ 3 ของประเทศ เป็นรองก็แค่ปักกิ่งกับเสฉวนเท่านั้น ปัจจุบันมีแพนด้าอยู่ในความดูแลของสวนสัตว์รวมกันถึง 6 ตัว น่าเสียดายว่า เราพลาดโอกาสได้เห็น “ปาซื่อ” (Basi) แพนด้าเลี้ยงอายุยืนที่สุดในโลก ซึ่งได้มาจากโลกนี้ไปด้วยวัย 37 ปี ก่อนหน้าที่เราจะไปที่นั่นเพียง 4 เดือน

แพนด้าที่เราเห็นในสวนสัตว์ถูกเลี้ยงไว้ในคอกที่กั้นด้วยกระจกสูง ซึ่งทำให้เราสามารถเฝ้ามองพฤติกรรมและความน่ารักน่าชังของพวกมันได้ทุกอิริยาบถ ผมเห็นแพนด้าตัวอวบอ้วนหลายตัว กำลังนั่งผึ่งพุงกอดกินต้นไม้อย่างสบายอูรา เห็นเศษเปลือกไม้ที่มันใช้ฟันลอกออก ร่วงหล่นเกลื่อนกลาดอยู่บนพวงของมัน ทำให้หอดยืมตามองไม่ได้

“แพนด้าเป็นไงมั่ง เหมือนที่คิดไว้ไหม” ผมกระซิบถามเจีซึ่งเพิ่งเห็นแพนด้าเป็นครั้งแรก

“แพนด้าไม่เห็นเหมือนในทีวีเลย” เจีตอบ

“ทำไมล่ะแม่” ผมซักต่อ

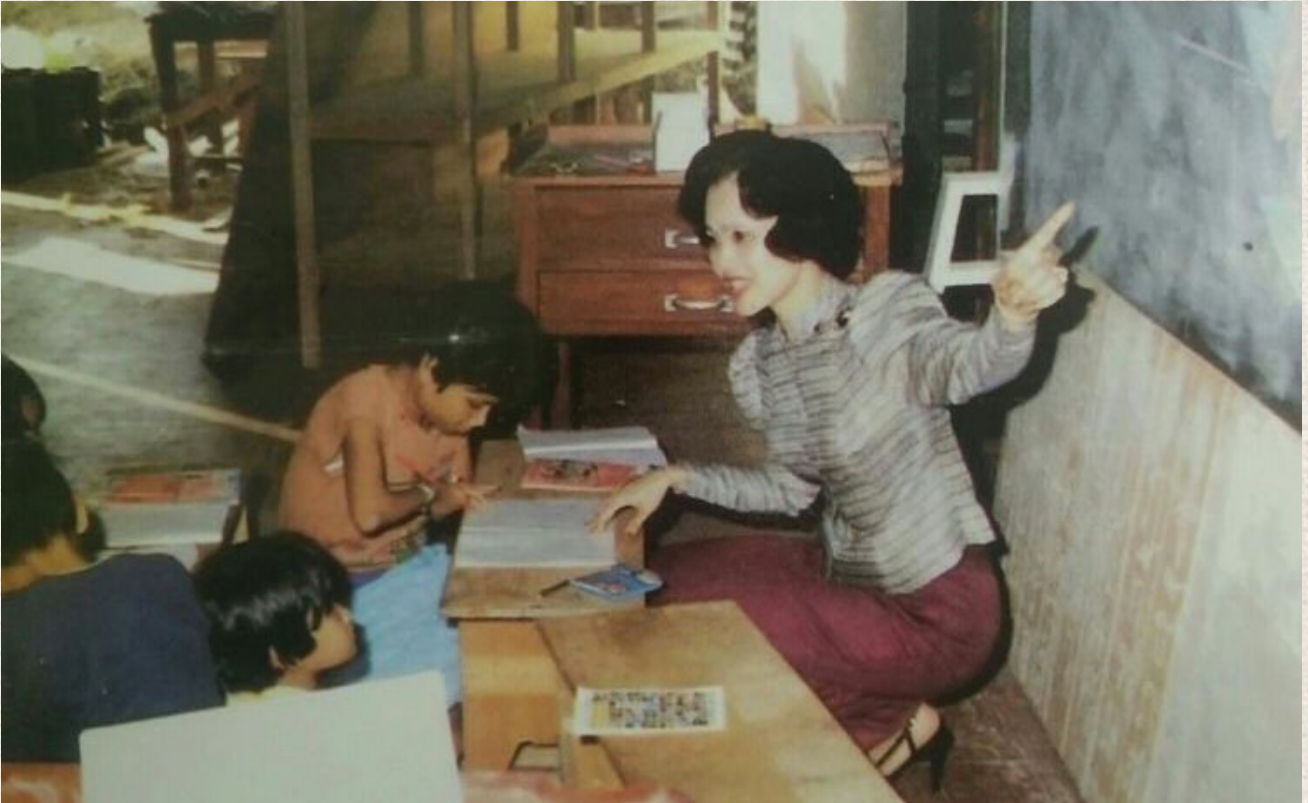
“ก็แพนด้าที่นี่เนื้อตัวมอมแมม เหมือนไม่มีใครอาบน้ำให้มัน” เจีตอบราวกับกำลังรู้สึกขำใจที่เห็นขนสีขาวยของมันเปลี่ยนเป็นสีตุ่นๆ ขมุกขมัวตามสีของพื้นดินภายในคอกเลี้ยง

เสร็จจากชมแพนด้า เราสองคนก็เดินไปยังสวนสาธารณะซีหู (Xihu) ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากสวนสัตว์สวนสาธารณะแห่งนี้กว้างใหญ่ ร่มรื่นด้วยแมกไม้มานานาพันธุที่นี่จึงเป็นเสมือนปอดของเมือง ซึ่งมีประชาชนแวะเวียนมามีได้ขาด เดินชมนกดมไม้ไปได้พักหนึ่ง พวกเราก็หยุดนั่งพักเหนื่อยกันที่ศาลาริมทะเลสาบในหัวเวลานั้น ผมบังดวงอาทิตย์จนเกือบหมดแสง ท้องฟ้าจึงดูหม่นๆ พลอยทำให้อารมณ์ของผมเศร้าสร้อยหงอยเหงาตามไปด้วย

ผมรำพึงกับตัวเองว่า พู้งี้แล้วสินะที่เราจะต้องลาจากที่นี่ไปเพื่อเดินทางกลับเมืองไทยอันเป็นบ้านเกิดเมืองนอน 4 วันในเมืองจีนใกล้จะปิดฉากลงแล้ว แต่โชว่าเราจะทิ้งทุกอย่างไว้ที่นี่ อย่างน้อยความสุข ความทรงจำดีๆ และบทเรียนสอนใจ เราจะนำติดตัวกลับไปด้วย

เมื่อกลับถึงบ้าน ผมถามเจีว่า “ไปจีนเที่ยวนี้เป็นไงบ้าง” เจีตอบสั้นๆ ว่า “ดี” ได้ฟังแค่นี้ ผมก็ตั้งใจแล้ว

“ครูชน” บุญช่วย ทองศรี
เขียนที่ กุ้งครุ, บางกอก.

ขอคารวะ แต่.....กัลยาณี

ผมเลือกเอาเดือน “กันยา” ซึ่งเป็นรูปราศี**อิตติเพศ** เพื่อเขียนถึง “**มนุษย์เพศแม่**” ผมสำนึกในคุณค่าของเธอ ในฐานะ**ผู้สร้างคน** ผู้ขยายเผ่าพันธุ์ และกวีบางคนบอกว่า **สตรีคือผู้แบกโลกไว้ครึ่งหนึ่ง.....**

ใครจะบอกว่าเดือนสิงหาคม คือ **เดือนแม่** ผมก็ไม่ปฏิเสธ แต่... ผมรู้สึกว่ามีพันธะอยู่กับเดือน “กันยายน”... ฉะนั้น ผมจึงเริ่มบท**ย่าสามกรอบ** ด้วย**บทอาศิรวาท** **พระแม่แห่งแผ่นดิน**

“แม่” จะโดยภาษาใด หรือด้วยสำเนียงใดก็ตามแต่... ผมคิดว่า เป็นคำที่ให้เสียงสั้นกระชับ ไม่ยืดแบบไร้พลัง และไม่ห้วนแบบกร้าว

โทนเสียงค่อนข้างไปทางอ่อนโยน เมตตาแต่เข้มอยู่ในที..... นัย... ของคำว่าแม่ ผมคิดว่า เราทุกคนสามารถตีความได้กว้างมาก และสามารถมองได้จากทุกสรรพสัตว์

ซึ่งจะเจาะจงไปที่**อิตติเพศ** แม้มนุษย์จะพยายามเล่นตลกกับพระเจ้าด้วยการพยายามทำให้บุรุษเพศตั้งครมภ์ได้ก็ตาม... ก็ได้เพียงความแปลก แต่ไม่รู้ลึกถึงความเป็น “แม่”

ย่าสามกรอบเดือนนี้ ผมทำ**ภาพ**และ**บทกวี** ในเนื้อหาว่าด้วย**ความเป็นแม่**ไว้มาก ทั้ง สัตว์พืช และมนุษย์ โดยเริ่มตั้งแต่ “**พระแม่แห่งแผ่นดิน**” สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9

“ขอพระองค์ทรงพระเจริญ พระเจ้าข้า”

ต่อจากนี้ ผมจะนำเสนอ “แม่” ในมุมมองของ “ครูชน” ผ่านภาพและบทกวีบางส่วน เพื่อได้สอดคล้องใน “เดือนมกราคม” ตามวิถีไทย ส่วนใครจะคิดอะไรเพิ่มเติมก็ลองดูนะครับ

ผมเชื่อว่าเราทุกคนสัญชาตญาณต่อความเป็นแม่กันทุกคน ซึ่งอยู่ที่ว่าเมื่อกำเนิดมาแล้ว.....

แต่ละชีวิตประสบกับอะไร?.....

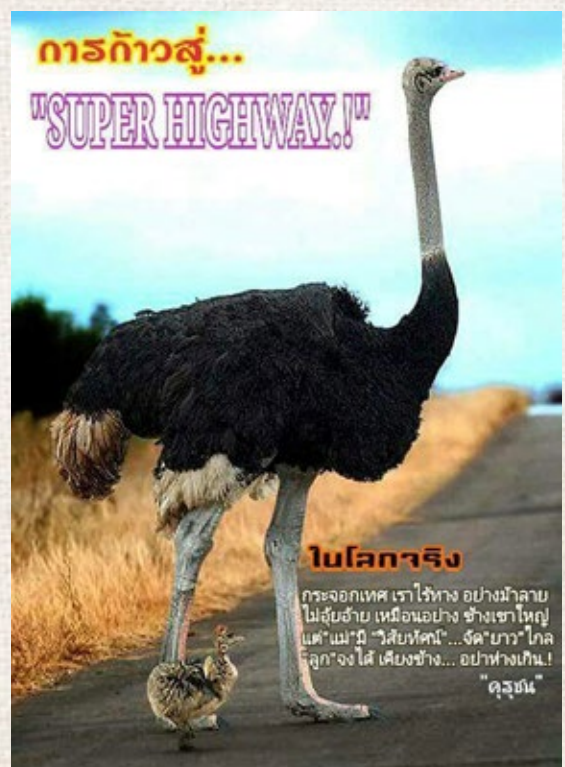

ผมคิดว่า... ในบรรดาผู้ต้องการดำรงเผ่าพันธุ์ “พืช” เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีวิวัฒนาการในการขยายเผ่าพันธุ์ได้ดีที่สุด ขยายฉลาด รวดเร็ว และหลากหลายวิธีการ

พรรณไม้ทั่วโลกล้วนมีเพศ แต่จะรวมในร่างเดียวหรือแยกเพศ แยกร่าง สร้างดอก ผลิตเกสรอิสระ ก็ยังใช้เทคนิคหลอกล่อ หาตัวช่วยได้อีก.....

แต่... สัตว์นั้น ส่วนใหญ่ จะแยกเพศ ผู้ - เมียชัดเจน อาจจะมีบ้างที่รวมเพศในร่างเดียว

สิ่งที่ผมสนใจในสัตว์ และชอบดู คือ พฤติกรรม และการแสดงออกทางความรักต่อลูก ซึ่งผมได้บรรยายไว้ด้วยบทกวีในภาพแล้ว

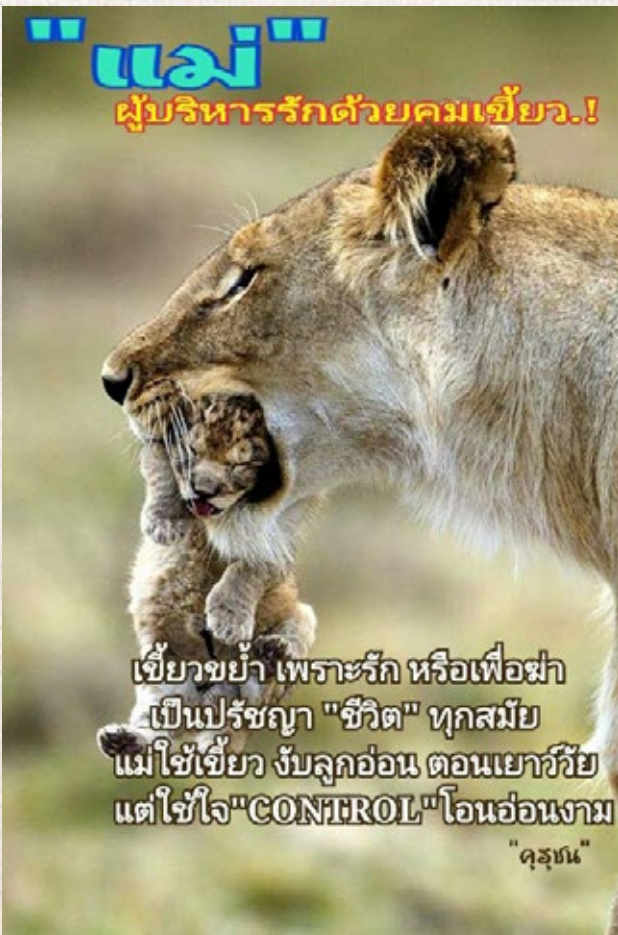

นี่คือ การนำพาสู่โลกกว้างแห่งการเรียนรู้แบบ “กระจอก”.....

การเรียนรู้มารยาทชีวิตว่าด้วย "การรอ" และ.....

นานๆ... เราจะได้เห็นความรักที่อยู่ในคมเขี้ยว
มีแต่สตรีที่เรียกว่า "แม่" เท่านั้น ที่ทำได้ !

เอาละครับ เราผ่านพีช ผ่านสัตว์ ไปแล้ว
เหลือมนุษย์ละครับ ซึ่งผมเห็นว่าในบรรดาสรรพสัตว์
ทั้งหลาย มนุษย์นั้นอ่อนแอ และเปราะบางที่สุด

และในมนุษย์เองนั้น ผมกลับเห็นว่า "สตรี"
มีความแกร่งกว่า "บุรุษ"

ไม่ว่ากายหรือจิต ด้วยเหตุนี้เอง ธรรมชาติ
จึงมอบภารกิจอันยิ่งใหญ่ให้ **มนุษย์แม่** นั่นคือ การให้
กำเนิดมนุษยชาติ....

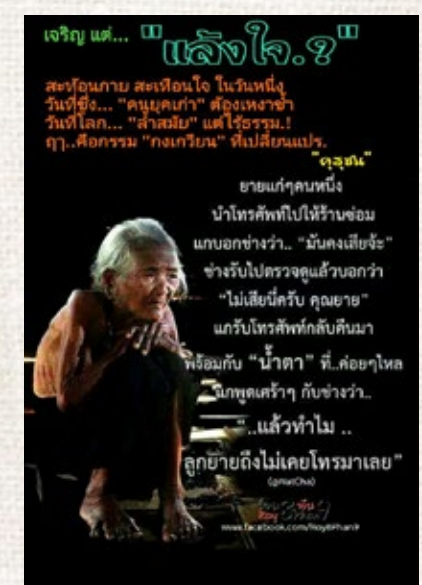
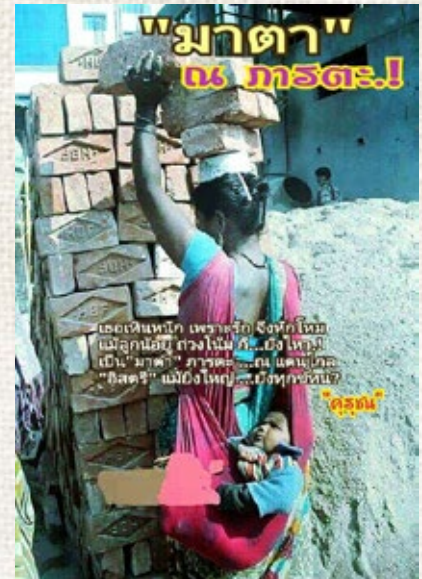
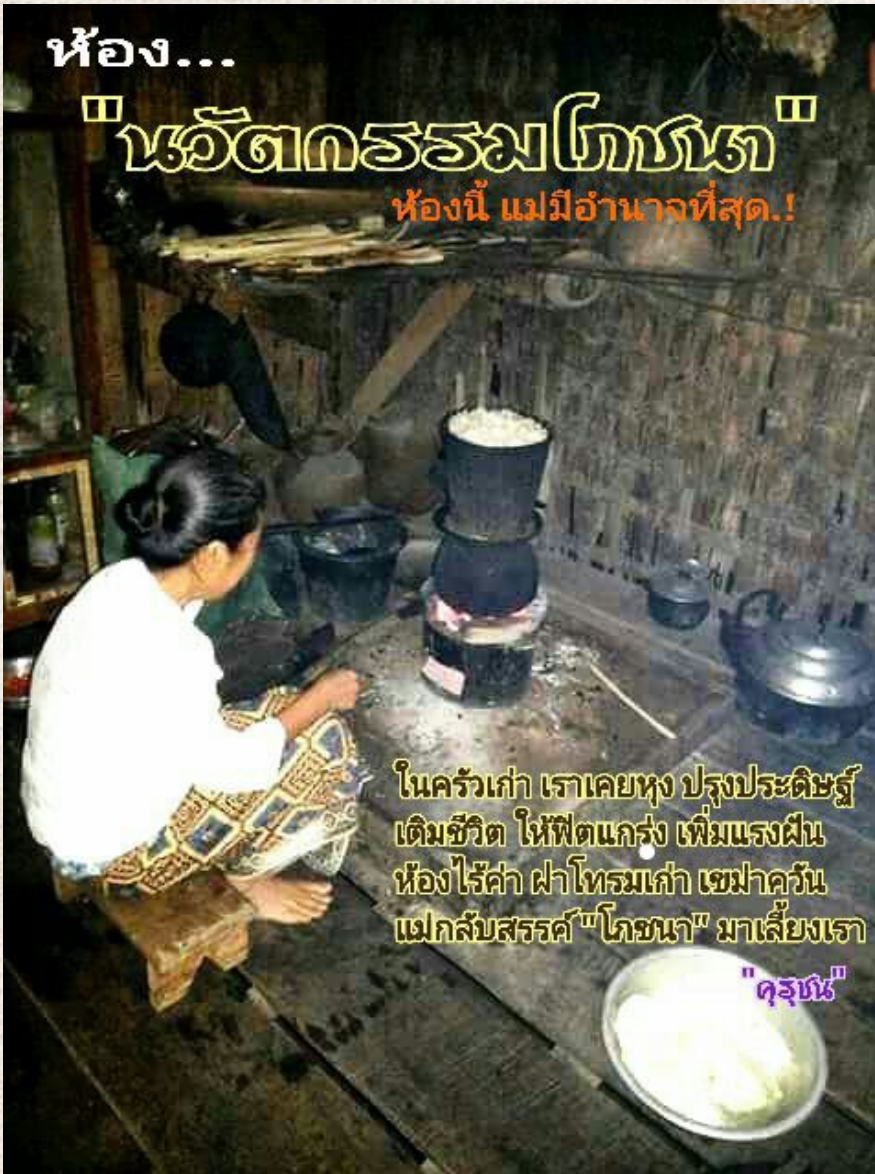
การใช้แรงงาน พร้อมกับการเลี้ยงลูก
เรามักพบเห็นบ่อย กระทั่งเกิดความเคยชิน และ
ลืมไปว่า เธอคือ "อิสตรี".....

แถมเมื่อกลับสู่ที่พักอาศัย เธอยังต้องรับผิดชอบ
การหุงหาอาหารให้ทุกคน....

แต่... ไม่ว่าเธอจะสำคัญเช่นไร "อิทธิเพศ"
ก็ยังเป็นเพศที่มีกรรมเสมอ

ผมปิดท้าย **กันยายน** ด้วยภาพนี้.....

อย่างน้อย บทความความเล็ๆ นี้ อาจพอเสริมสร้าง
สำนึกต่อมนุษยเพศผู้ให้ตระหนักต่อแม่ ผู้เป็น "กัลยาณิ"
ได้บ้าง.

HOTLINE – สายตง

๑ ในอุ้งมือ แห่งอิสตรี.. มีลักษณะการ
 ประคอง ประคบประหงม อย่างอ่อนโยน
 แต่ไม่เคยอ่อนแอ.. อาจดูบอบบาง แต่แกร่ง
 อย่างไม่กระด้าง...

และ.. หากสังเกตให้ดี จะรู้สึกได้ถึง
"ความรัก" ทะนุถนอม.. ทว่า.. แฝงด้วยพลัง
 แห่งการ **กำกับ ควบคุม** อยู่ด้วย...

นี่แหละ คือนิยามแห่ง **"แม่"**
 ยอดกัลยาณี!..

"คุณน"

16 กันยายน

วันโอโซนโลก

World Ozone Day

วิทยากรย์ e-book online
www.withayajarnksp.com

วันท่องเที่ยวโลก

WORLD TOURISM DAY

27 กันยายน ของทุกปี

องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (UNWTO) กำหนดขึ้น
มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของการท่องเที่ยว
ที่ส่งผลกระทบต่อสังคม วัฒนธรรม และมูลค่าทางเศรษฐกิจที่มีต่อการท่องเที่ยวทั่วโลก
อันนำไปสู่การกำหนดทบทวนวิสัยทัศน์แผนการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวสากลในอนาคต

ISSN 15-13-1912

ราคา 50 บาท